

Cyfarfod

BWRDD PENSIWN

Dyddiad ac Amser

1.00 y.h., DYDD LLUN, 14EG HYDREF, 2024

Lleoliad

Cyfarfod Rhithiol

Pwynt Cyswllt

Lowri Haf Evans

01286 679878

lowrihafevans@gwynedd.llyw.cymru

(Dosbarthwyd Dydd Gwener, 4 Hydref 2024)

BWRDD PENSIWN

AELODAETH

CYNRYCHIOLWYR CYFLOGWR

Sioned Parry (Cyngor Bwrdeistrefol Sirol Conwy)

Edward Michael (Cyngor Sir Ynys Môn)

Sedd wag (Cyngor Gwynedd)

CYNRYCHIOLWYR AELODAU

Hywel Eifion Jones (wedi ymddeol – Cyngor Sir Ynys Môn)

Osian Richards (Cyngor Gwynedd)

Anthony Deakin (wedi ymddeol - Cartrefi Conwy)

R H A G L E N

1. YMDDIHEURIADAU

I dderbyn unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

I dderbyn unrhyw ddatganiad o fuddiant personol

3. MATERION BRYD

Nodi unrhyw eitemau sy'n fater bryd ym marn y cadeirydd fel y gellir eu hystyried.

4. COFNODION

5 - 8

Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylid llofnodi cofnodion cyfarfod o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd 8fed o Orffennaf 2024 fel rhai cywir

5. COFNODION PWYLLGOR PENSIYNAU

9 - 14

Cyflwyno, er gwybodaeth, cofnodion yr Pwyllgor Pensiynau a gynhaliwyd 16 Medi 2024

6. ARCHWILIAD PERTHNASOL CROFNA BENSIWN GWYNEDD AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2024

15 - 131

I nodi'r adroddiad 'ISA 260' gan Archwilio Cymru a Adroddiad Blynyddol Cronfa Bensiwn Gwynedd ar gyfer 2023/24.

7. DIWEDDARIAD PARTNERIAETH PENSIWN CYMRU

132 - 138

I nodi'r wybodaeth

8. FFORWM BUDDSODDI STRATEGOL LAPF A CYNHADLEDD BUDDSODDI A PHENSIYNAU LGC

139

I dderbyn y wybodaeth

9. ASESIAID GWYBODAETH CENEDLAETHOL HYMANS ROBERTSON

140 - 141

I nodi cynnwys yr adroddiad a cymryd rhan yn yr asesiad

10. CYNADLEDDAU PENSIWN 2025

142 - 143

I nodi'r rhestr o gynadleddau ar gyfer 2025.

BWRDD PENSIWN 08-07-24

Yn bresennol:

Anthony Deakin, Eifion Jones ac Osian Richards (Cynrychiolwyr Aelodau)

Ned Michael, Sioned Parry a'r Cyng. Beca Roberts (Cynrychiolwyr Cyflogwr)

Swyddogion: Dewi Morgan (Pennaeth Cyllid), Ffion Madog Evans (Pennaeth Cyllid Cynorthwyol - Cyfrifeg a Phensiynau), Delyth Jones Thomas (Rheolwr Buddsoddi), Meirion Jones (Rheolwr Pensiynau) a Lowri Haf Evans (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth)

ERAILL A WAHODDWDYD

Cyng. Medwyn Hughes (Cadeirydd Pwyllgor Pensiynau) - arsylwi

1. ETHOL CADEIRYDD

PENDERFYNWYD ethol Sioned Parry yn Gadeirydd y Bwrdd ar gyfer 2024/25

Diolchwyd i Eifion Jones am ei waith a'i gefnogaeth fel Cadeirydd y Bwrdd dros y ddwy flynedd diwethaf. Croesawyd y Cyng. R Medwyn Hughes i'r cyfarfod ac fe'i llongyfarchwyd ar ei benodiad fel Cadeirydd y Pwyllgor Pensiynau.

2. ETHOL IS-GADEIRYDD

PENDERFYNWYD ethol Osian Richards yn Is-gadeirydd y Bwrdd ar gyfer 2022/25

3. YMDDIHEURIADAU

Dim i'w nodi

4. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Dim i'w nodi

5. MATERION BRYD

Yn dilyn llwyddiant ysgubol y Blaid Lafur yn yr Etholiad Cyffredinol a gynhaliwyd 4ydd o Orffennaf 2024, tynnwyd sylw at araith agoriadol Rachel Reeves (Canghellor y Trysorlys). Pwysleisiodd yr angen am 'dwf' yn yr economi gan fynegi ei haddewid i fynd i'r afael â'r system bensiynau er mwyn sbarduno buddsoddiadau mewn busnesau lleol a rhoi mwy o elw i gronfeydd pensiwn.

Nodwyd yr angen i ychwanegu'r datganiad i'r gofrestr risg gan mai Partneriaeth Pensiwn Cymru a Chronfa Gwynedd sydd â'r hawl i benderfynu defnydd y Gronfa.

6. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion cyfarfod blaenorol y pwyllgor hwn a gynhaliwyd 23 Ebrill 2024 fel rhai cywir.

7. COFNODION PWYLLGOR PENSIYNAU

Cyflwynwyd er gwybodaeth gofnodion Pwyllgor Pensiynau a gynhaliwyd 17 Mehefin 2024. Roedd Anthony Deakin wedi mynychu'r cyfarfod ar ran y Bwrdd.

8. CYFRIFON DRAFFT CRONFA BENSIWN GWYNEDD AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2024

Cyflwynwyd, er gwybodaeth, adroddiad gan y Rheolwr Buddsoddi yn darparu manylion gweithgareddau ariannol y Gronfa Bensiwn yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben Mawrth 31ain 2024.

Adroddwyd bod y cyfrifon yn dilyn ffurf statudol CIPFA gyda'r canllawiau yn dehongli beth sydd i'w gyflwyno yn y cyfrifon. Nodwyd bod y flwyddyn wedi bod yn un brysur i'r gronfa wrth roi'r dyraniad asedau strategol ar waith a buddsoddi yn ehangach gyda Partneriaeth Pensiwn Cymru (PPC)

Tynnwyd sylw at Gyfrif y Gronfa gan nodi bod ychydig o amrywiadau wrth i'r cyfraniadau a'r buddion gynyddu wedi i weithwyr dderbyn codiadau cyflog ac wrth i'r pensiwn gynyddu gyda CPI. Ategwyd bod cynnydd yn y costau rheoli wrth i werth asedau'r Gronfa gynyddu a chyflwyniad mathau gwahanol o fuddsoddiadau i'r portffolio e.e. credyd preifat.

Amlygwyd bod incwm buddsoddi'r gronfa wedi codi yn sylweddol a'r buddsoddiadau ecwiti wedi perfformio yn gryf ac felly wedi cynhyrchu incwm sylweddol. Nodwyd, fel rhan o'r dyraniad asedau strategol newydd, bod mwy o fuddsoddi wedi ei wneud yn y cronfeydd incwm sefydlog, ac mewn un gronfa incwm sefydlog newydd sef y Global Credit Fund. Adroddwyd bod y buddsoddiadau yma wedi creu incwm llog sylweddol a'r buddsoddiadau yma ar y cyd, yn cael eu defnyddio i leihau risg y gronfa i gymharu â buddsoddiadau ecwiti. Eglurwyd bod yr incwm, fwy neu lai, yn dilyn patrwm cyfraddau llog ac felly'n rhesymol bod y lefel incwm wedi cynyddu yn sylweddol.

Yn ychwanegol, nodwyd bod cynnydd o oddeutu £300 miliwn yng ngwerth marchnad y Gronfa wedi i'r marchnadoedd ecwiti adfer yn dilyn effaith rhyfel Wcráin a chwyddiant uchel. Cyfeiriwyd hefyd at y nodiadau statudol oedd yn yr adroddiad oedd yn rhoi manylion tu ôl i'r ffigyrau ynghyd a manylion pellach am weithgareddau'r Gronfa a'r PPC.

Diolchwyd am yr adroddiad

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â nifer y cyflogwyr a pwy oedd y cyflogwr oedd wedi gadael erbyn 31/3/24 (nifer 31/3/24 un yn llai na 31/3/23) nodwyd mai Cynnal, cwmni dan berchnogaeth ar y cyd rhwng Gwynedd a Môn oedd wedi dirwyn i ben gyda'r gwasanaeth yn cael ei gynnwys yng ngwasanaethau technegol y Siroedd unigol. Wedi i'r cwmni ddirwyn i ben, fe welwyd credyd yn y pensiwn ond yn unol â'r polisi, nid oedd angen talu allan – ni ystyriwyd bod risg yma gan fod pensiynau'r staff, oedd yn gyflogedig gan Cyngor Gwynedd a Chyngor Môn yn aros o fewn y gronfa.

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â'r cronfeydd caeedig (gwerth £12,854,000 wedi ei dalu allan) ac os oedd y taliad yn berthnasol i gyfnod cyn sefydlu Cyngor Gwynedd yn 1996 yn dilyn ad-drefnu cynghorau sir yn unol â Deddf Llywodraeth Leol (Cymru) 1994, cadarnhawyd mai dyma oedd y gronfa gaeedig.

Mewn ymateb i sylw am yr angen i gynnwys risg seibr / neu gyfeiriad at risg seibr yn yr adroddiad, nodwyd mai dogfen am y cyfrifon statudol oedd yma ac y byddai gwybodaeth am risg seibr yn cael ei gynnwys yn yr adroddiad blynyddol.

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â datblygiad Cydbwyllgor Corfforedig y Gogledd (CBC) ac effaith hyn ar Gronfa Pensiwn Gwynedd, nodwyd gan nad oedd staff ar hyn o bryd yn gweithio'n uniongyrchol i'r CBC, y byddai'r staff sydd yn gysylltiedig â'r gwaith hyd yma yn cael eu cydnabod fel staff Cyngor Gwynedd ond fel endid ar wahân a'u bod yn aelodau o Gronfa Pensiwn Gwynedd ac nid Cronfa Clwyd. Ategwyd, fodd bynnag, bod llawer o waith cyfreithiol angen ei wneud cyn lansio'r CBC yn swyddogol 1/11/24.

PENDERFYNWYD derbyn y wybodaeth.

9. PERFFORMIAD BUDDSODDI'R GRONFA BENSIWN 2023/24

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Buddsoddi yn egluro perfformiad buddsoddiadau'r Gronfa Pensiwn am y flwyddyn ariannol 2023/24. Adroddwyd bod y rheolwyr buddsoddi yn cael eu monitro yn chwarterol gan y Panel Buddsoddi gyda chyflwyniad o'r perfformiad yn cael ei adrodd i'r Aelodau gan yr ymgynghorwyr ynghyd a gwahoddiadau i reolwyr buddsoddi yn eu tro fynychu ac egluro'r perfformiad ymhellach.

Amlygwyd bod gwerth y gronfa ar y 31ain o Fawrth (dros y 10 mlynedd diwethaf) wedi cynyddu i £3.1 biliwn sydd yn dilyn patrwm o gynnydd graddol dros amser. Nodwyd bod perfformiad y gronfa wedi bod yn gryf gyda dychweliadau o 11.2% dros y flwyddyn, ac er bod hyn yn is na'r meincnod, roedd yn uwch na chyfartaledd Cronfeydd Pensiwn Llywodraeth Leol Prydain, oedd yn 9.2%. Ategwyd bod y meincnod a osodir yn heriol ynghyd ag amodau heriol y farchnad, yn enwedig o fewn ecwiti gweithredol (active equities).

Wrth drafod perfformiad Rheolwyr Buddsoddi Ecwiti, cyfeiriwyd at ddwy gronfa BlackRock sydd wedi perfformio'n dda dros y chwarter a'r flwyddyn ac yn unol a'r meincnod. Nodwyd bod y rheolwyr actif, sydd yn ceisio ennill y meincnod, wedi tanberfformio gan fod tanbwysau (underweights) i'r Unol Daleithiau ac amlygiad i ecwitiâu o arddull gwerth yn amharu ar enillion cyffredinol y Gronfa. Ategwyd bod perfformiad y cronfeydd yn gallu bod yn gylchol ac felly'n rhesymol a disgwylidig bod tan berfformio yn digwydd, ond bod Cronfa Global Growth, sydd yn cynnwys y rheolwyr buddsoddi Baillie Gifford, Pzena a Veritas, wedi bod yn tan berfformio ers peth amser bellach ac PPC yn edrych ar strwythur y gronfa yma i weld be all newid.

Wrth drafod perfformiad y Rheolwyr Incwm Sefydlog, eglurwyd bod y cronfeydd yma wedi cael cyfnodau heriol gydag ansefydlogrwydd yn y farchnad oherwydd rhyfel Rwsia a Wcráin, a chyfnod lle'r oedd chwyddiant a chyfraddau llog uchel. Er hynny, adroddwyd bod y farchnad yma wedi sefydlogi bellach a'r cronfeydd wedi perfformio yn agos at y meincnod dros y flwyddyn.

Wrth drafod Rheolwyr Eiddo, amlygwyd bod perfformiad y sector yn gyffredinol wan a thu ôl i'r meincnod a hynny oherwydd heriau yn y marchnadoedd eiddo lle gwelwyd bod y cronfeydd yma wedi buddsoddi e.e. mewn swyddfeydd a'r stryd fawr. Eglurwyd y bydd cryn dipyn o newid i'r portffolio eiddo dros y blynnyddoedd nesaf gyda Chronfa Eiddo Lothbury yn dod i ben a'r arian i'w ddychwelyd. Nodwyd y bydd hyn yn golygu y bydd cronfeydd eiddo PPC gydag opsiynau posib i fuddsoddi arian Lothbury i dair cronfa wahanol - eiddo'r Deyrnas Unedig, eiddo Rhyngwladol ac eiddo Effaith (impact). Ategwyd bod trafodaethau yn cael eu cynnal ynglŷn â'r dull gorau o ail fuddsoddi'r arian yma.

Yng nghyd-destun Grwp Partners (sydd yn gyfrifol am reoli buddsoddiadau ecwiti preifat ac isadeiledd y Gronfa), nodwyd ei bod yn anodd mesur eu perfformiad mewn cyfnod penodol oherwydd oediad amser (time lag) ac felly nid yw'r gwir berfformiad yn cael ei fesur hyd nes bydd y gronfa wedi cau yn derfynol. Er hynny ategwyd bod

Partners yn perfformio yn dda ac nad oedd Hymans wedi codi pryderon ynglŷn â'u ffigyrau. Ategwyd, fel rhan o PPC, bod buddsoddiad wedi ei wneud mewn nifer o gronfeydd gwahanol yn y maes yma ac felly bydd mwy o gronfeydd i adrodd arnynt flwyddyn nesaf.

Nodwyd bod perfformiad y Gronfa yn cael ei asesu'n rheolaidd er mai buddsoddi tymor hir yw'r amcan. Amlygwyd bod perfformiad y Gronfa dros y blynyddoedd diwethaf wedi bod yn is na'r meincnod oherwydd perfformiad rhai o'r gronfeydd ecwiti, incwm sefydlog ac eiddo, ac er bod y perfformiad 3 blynedd tu ôl i'r meincnod, roedd y Gronfa yn safle 18 allan o tua 100 o holl gronfeydd Prydain sy'n dangos bod y meincnod a osodwyd yn heriol.

Cyfeiriwyd hefyd at yr eglurder ynglŷn â'r dyraniad asedau strategol lle adroddwyd bod Cronfa Gwynedd wedi gosod strategaeth i leihau risg i'r gronfa, h.y. lleihau'r lefelau o ecwiti a buddsoddi mewn isadeiledd a chredyd preifat. Ategwyd y byddai'r gwaith yn digwydd dros y 12-18 mis nesaf.

Diolchwyd am yr adroddiad - yr adroddiad yn un da ac yn adlewyrchu sefyllfa foddhaol.

Mewn ymateb i gwestiwn am beth oedd ystyr Eiddo Effaith, nodwyd bod hyn yn cyfeirio at eiddo fyddai yn gwneud gwahaniaeth, megis Tai Cymdeithasol neu fuddsoddiadau lleol. Ategwyd bod Gwynedd yn dymuno buddsoddi mwy yn y math yma o eiddo, ond bod angen ychydig mwy o wybodaeth cyn ymrwymo yn bendant.

Mewn ymateb i gwestiwn os oedd unrhyw fath o awgrym o werth buddsoddiadau tymor hir Grwp Partners, nodwyd bod Hymans yn cyflwyno adroddiadau chwarterol o berfformiad Partners a bod y perfformiad yn dda iawn a'r dychweliadau yn dderbyniol. Er hynny, nid oedd bwriad ail fuddsoddi yn Grwp Partners gan nad ydynt yn rhan o fuddsoddiadau PPC.

Nododd Tony Deakin ei fod wedi mynychu Fforwm Buddsoddi Strategol Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) yn ddiweddar gyda llawer o bynciau trafod yn ymwneud ac ecwiti byd eang (effaith risg posib ar y farchnad yn dilyn canlyniad etholiad arlywydd yr Unol Daleithiau, cyflwyno technoleg newydd yn y diwydiant gofal iechyd, buddsoddi mewn buddsoddiadau carbon ynghyd a'r awgrym bod cynnydd tebygol yn mynd i fod ar wariant yn y maes amddiffyn). Amlygodd yr angen i fod yn fyw i'r materion hyn ac y byddai gwybodaeth bellach am y materion o fudd i'r Bwrdd.

Mewn ymateb i sylw pellach ynglŷn â bod yn agored i effaith risg marchnad Tsiena o ystyried safbwynt Plaid Weriniaethol yr UDA a'r fuddsoddi gyda Tsiena, nodwyd, drwy PPC bod dipyn o swm wedi ei fuddsoddi yn y gronfa ecwiti byd-eang ond bod y swm wedi ei rannu dros nifer o wledydd. Ategwyd bod arbenigwyr yn cadw llygad ar y sefyllfa.

PENDERFYNWYD derbyn a nodi'r wybodaeth

Dechreuodd y cyfarfod am 1:00pm a daeth i ben am 1:35pm

PWYLLGOR PENSIYNAU 16-09-24

Presenoldeb:

Cynghorwyr:

Stephen Churchman, Richard Medwyn Hughes (Cadeirydd), Elin Hywel, John Pughe Roberts, Ioan Thomas a Robin Williams (Cyngor Sir Ynys Môn)

Swyddogion:

Dewi Morgan (Pennaeth Cyllid), Ffion Madog Evans (Pennaeth Cyllid Cynorthwyol - Cyfrifeg a Phensiynau), Delyth Jones-Thomas (Rheolwr Buddsoddi), Meirion Jones (Rheolwr Pensiynau) a Lowri Haf Evans (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth)

Eraill a wahoddwyd:

Ned Michael (Aelod Bwrdd Pensiwn – arsylwi)
Yvonne Thomas (Rheolwr Archwilio, Archwilio Cymru)
Richard Warden (Hymans Robertson)

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan Goronwy Edwards (Cyngor Sir Bwrdeistrefol Conwy), John Brynmor Hughes ac Iwan Huws

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Dim i'w nodi

3. MATERION BRYN

Dim i'w nodi

4. COFNODION

Bu i'r Cadeirydd dderbyn cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 2024 fel rhai cywir.

5. DIWEDDARIAD RISG ARIANNU A CHYNLLUNIO AR GYFER PRISIAD 2025

Croesawyd Richard Warden (Hymans Robertson) i'r cyfarfod.

Mewn ymateb i'r gwaith cynllunio sydd angen ei wneud ar gyfer prisiad 2025, cyflwynwyd gwybodaeth gan actiwari'r Gronfa, Hymans Robertson, oedd yn canolbwyntio ar risgiau cyllid yn yr amgylchedd presennol, yr opsiynau sydd ar gael i reoli'r risgiau hynny a'r manteision sydd i'w cael ar unrhyw gyfleoedd ym mhrisiad 2025.

Diolchwyd am y cyflwyniad

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn ag ystyriaethau atebolrwydd i lefelau priodol o dwyll, nodwyd bod senarios atebolrwydd ased yn cael eu creu fel bod sefyllfaoedd posib yn

cael eu hystyried i reoli risg a gwella perfformiad. Ategwyd bod 'sioc mewn asedau', fyddai'n awgrymu patrwm unigryw o symudiadau pris asedau, hefyd yn cael ei weithredu fel modd o edrych ar fodolau posib mewn ymateb i risgiau o fewn amgylchedd heriol.

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â rheoli risg a'r hyn y gall y Gronfa ei wneud i baratoi ar gyfer prisiad 2025, ac os oedd adnoddau digonol ar gyfer cwblhau'r gwaith, nodwyd bod atebolrwydd asedau yn rhan o'r prisiad ac y byddai unrhyw ganlyniadau yn cael eu rhannu gyda'r Pwyllgor.

PENDERFYNWYD:

Derbyn a nodi'r wybodaeth

6. CYFRIFON TERFYNOL CRONFA BENSIWN GWYNEDD AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2024 AC ARCHWILIAD PERTHNASOL

Croesawyd Yvonne Thomas (Archwilio Cymru) i'r cyfarfod

Cyflwynwyd adroddiad ynghyd a Datganiad o Gyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd 2023/24 (ôl archwiliad), gan y Rheolwr Buddsoddi oedd yn darparu manylion gweithgareddau ariannol y Gronfa Bensiwn yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben Mawrth 31ain 2024. Atgoffwyd yr Aelodau bod drafft o'r cyfrifon wedi eu cyflwyno i gyfarfod 17eg Mehefin 2024 ac er nad oedd newidi i'r cyfrifon craidd, amlygwyd dau newid yn y nodiadau yn dilyn archwiliad gan Archwilio Cymru. Tynnwyd sylw at Nodyn 15 - Hierarchaeth Gwerth Teg, ble mae categori eiddo wedi symud o lefel 2 i lefel 3, a hynny mewn ymateb i sut mae'r rheolwyr buddsoddi yn categoreiddio'r buddsoddiadau. Yn ogystal, tynnwyd sylw at newid i Nodyn 23 - Trafodion Partïon Cysylltiedig / Prif Bersonél Rheoli, ble gwelwyd bod Cadeirydd y Pwyllgor Pensiynau bellach yn cael ei gynnwys fel un o'r prif bersonél rheoli.

Gwahoddwyd Yvonne Thomas (Archwilio Cymru) i gyflwyno adroddiad 'ISA260'. Adroddwyd bod yr archwilwyr yn bwriadu cyhoeddi barn archwilio ddiamed ar gyfrifon eleni, unwaith y byddai'r Llythyr Cynrychiolaeth wedi ei arwyddo. Eglurwyd na all archwilwyr fyth roi sicrwydd cyflawn bod cyfrifon wedi'u datgan yn gywir ond yn hytrach yn gweithio i lefel o 'berthnasedd'. Pennwyd lefel perthnasedd o £30.744 miliwn ar gyfer archwiliad eleni i geisio adnabod a chywiro camddatganiadau a all arwain fel arall at gamarwain rhywun sy'n defnyddio'r cyfrifon. Cyfeiriwyd eto at y camddatganiad yn y cyfrifon gwreiddiol (Nodyn 15 – Hierarchaeth Gwerth Teg; categori eiddo wedi symud o lefel 2 i lefel 3) a nodwyd bod hyn bellach wedi ei gywiro gan y Rheolwyr.

Nodwyd bod y wybodaeth a gyflwynwyd o ansawdd uchel ac yn bositif iawn - yn adlewyrchiad da o'r trefniadau da sydd o fewn yr Adran Gyllid a diolchwyd i'r Swyddogion am y cydweithio da.

Diolchwyd i'r Archwilwyr am eu cydweithrediad a'u gwaith trylwyr. Gwerthfawrogwyd ymroddiad a chywirdeb y gwaith a diolchwyd i'r Rheolwr Buddsoddi a'r tîm am baratoi'r cyfrifon. Ategwyd bod yr adroddiad yn un calonogol a phositif a bod canlyniad yr archwiliad yn amlygu gwaith da'r swyddogion.

PENDERFYNWYD

- **Derbyn y wybodaeth**
- **Nodi adroddiad ISA 260 gan Archwilio Cymru, a derbyn sylwadau'r archwilwyr**
- **Cymeradwyo Datganiad Cyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd ôl-archwiliad ar gyfer 2023/24**
- **Awdurdodi'r Cadeirydd a'r Swyddog.151 i ardystio'r Llythyr Cynrychiolaeth (yn electroneg)**

7. ADRODDIAD BLYNYDDOL DRAFFT CRONFA BENSIWN GWYNEDD AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2024

Cyflwynwyd adroddiad (drafft) gan y Rheolwr Buddsoddi yn manylu ar weithgareddau'r Gronfa Bensiwn yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024. Nodwyd bod fformat yr Adroddiad Blynyddol yn unol â chanllawiau CIPFA ac yn cynnwys manylder aelodaeth y Pwyllgor a'r Bwrdd Pensiwn, gweinyddiaeth, buddsoddiadau, perfformiad ariannol, adroddiad yr actiwari, cyfrifon, a'r datganiadau cyfathrebu sydd gan y Gronfa Bensiwn. Amlygwyd, yn wahanol i adroddiadau blynyddol blaenorol nad oedd datganiadau buddsoddi cyllido a llywodraethu wedi eu cynnwys a hynny i osgoi dogfen swmpus. Yn hytrach bydd dolen ar gyfer y datganiadau yn yr adroddiad.

Eglurwyd bod y ddogfen wedi cael ei hadolygu fel rhan o archwiliad y cyfrifon gan Archwilio Cymru ac y bydd y fersiwn derfynol yn cael ei gyflwyno i gyfarfod Blynyddol y Gronfa Bensiwn ddiwedd mis Tachwedd.

Diolchwyd am yr adroddiad.

PENDERFYNWYD

Derbyn a nodi Adroddiad Blynyddol (drafft) Cronfa Bensiwn Gwynedd ar gyfer 2023/24

8. DIWEDDARIAD PARTNERIAETH PENSIWN CYMRU (PPC)

Amlygodd y Rheolwr Buddsoddi bod yr adroddiad bellach yn un rheolaidd sy'n cael ei gyflwyno i'r Aelodau yn nodi'r wybodaeth ddiweddaraf ar waith PPC. Eglurwyd bod yr adroddiad yn cysoni'r wybodaeth mae pob cronfa yng Nghymru yn ei dderbyn ynghyd a chynnwys penderfyniadau'r Cydbwyllgor Llywodraethu a diweddariad chwarterol safonol. Tynnwyd sylw at drafodaeth yng nghyfarfod mis Gorffennaf 2024 o'r Cydbwyllgor oedd yn cynnwys diweddarau'r Cynllun Busnes Safonol, adolygu'r gofrestr risg a pholisïau perthnasol.

Cyfeiriwyd at ddiweddariad y Gweithredwr, sydd yn rhoi cip olwg ar ystod lawn is-gronfeydd buddsoddi PPC ar 31 Mawrth 2024 gyda Cronfa Bensiwn Gwynedd bellach wedi pwlio mewn 8 allan o'r 11 is-gronfa gyda 85% o Gronfa Gwynedd wedi'i bwlio gyda'r Bartneriaeth.

Adroddwyd bod y flwyddyn ariannol yma wedi bod yn un calonogol gyda buddsoddiadau ecwiti yn perfformio yn dda, gyda marchnadoedd America, Ewrop a Siapan ar ei lefel uchaf erioed, a hyn wedi bwydo mewn i werth Cronfa Bensiwn Gwynedd ar ei uchaf a tynnwyd sylw at fanylion perfformiad pob is-gronfa ecwiti ac incwm sefydlog. Cyfeiriwyd at gyflwyniad a gafwyd gan Schrodgers Capital, sef dyranwr ecwiti preifat y Bartneriaeth ac eglurwyd bod Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi buddsoddi £2.2m ar 31 Mawrth 2024, gyda bwriad o gynyddu'r swm yma yn sylweddol dros amser.

Diolchwyd am yr adroddiad

PENDERFYNWYD

Derbyn a nodi'r wybodaeth

9. RHEOLAETH TRYSORLYS 2023/24

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Buddsoddi yn adrodd ar wir ganlyniadau rheolaeth trysorlys y Cyngor 2023/24, yn erbyn y strategaeth a gymeradwywyd gan y Cyngor

Llawm Mawrth yr 2il 2023. Adroddwyd bod y flwyddyn wedi bod yn flwyddyn brysur a llewyrchus iawn i weithgaredd rheolaeth trysorlys y Cyngor wrth i'r gweithgaredd aros o fewn y cyfyngiadau a osodwyd. Cadarnhawyd nad oedd unrhyw fethiant i ad-dalu gan y sefydliadau roedd y Cyngor wedi buddsoddi arian gyda nhw.

Adroddwyd bod £3.5m o log wedi ei dderbyn ar fuddsoddiadau sydd yn uwch na'r £3.2m a oedd yn y gyllideb. Nodwyd bod yr incwm llog yma yn cael ei rhannu gyda'r Gronfa Bensiwn ar sail balans dyddiol a derbyniodd y Gronfa Bensiwn £1.2 miliwn o incwm yn y flwyddyn dan sylw.

Adroddwyd, yng nghyd-destun gweithgareddau buddsoddi, bod y Cyngor wedi parhau i fuddsoddi gyda Banciau a Chymdeithasau Adeiladu, Cronfeydd Marchnad Arian, Cronfeydd wedi'i pwlio, Awdurdodau Lleol a Swyddfa Rheoli Dyledion. Nodwyd bod y cronfeydd yn gyson gyda'r math o fuddsoddiadau sydd wedi eu gwneud ers nifer o flynyddoedd bellach.

Yng nghyd-destun adroddiad cydymffurfriad a dangosyddion, adroddwyd bod yr holl weithgareddau wedi cydymffurfio'n llawn gyda chod ymarfer CIPFA a strategaeth rheolaeth trysorlys y Cyngor - hynny yn newyddion da, ac yn dangos bod rheolaeth gadarn dros yr arian. Cyfeiriwyd at y dangosyddion lle amlygwyd bod pob dangosydd a osodwyd yn cydymffurfio â'r disgwyl heblaw un (Datguddiad Cyfraddau Llog). Eglurwyd bod y dangosydd yma wedi ei osod yn amodau llog isel Mawrth 2023 ac felly'n rhesymol bod y symiau mor wahanol.

Diolchwyd am yr adroddiad

PENDERFYNWYD

I dderbyn a nodi'r wybodaeth

10. ASESIAID GWYBODAETH CENEDLAETHOL HYMANS ROBERTSON

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Pensiynau yn darparu Gwybodaeth am yr Asesiad Gwybodaeth Cenedlaethol sydd yn adnodd gwerthfawr wedi ei ddatblygu gan Hymans Robertson i randdeiliaid i wella eu dealltwriaeth a meddu gwybodaeth angenrheidiol i lywio cymhlethdodau cynlluniau pensiwn. Amlygwyd y byddai'r asesiad yn rhoi cipolwg i'r gronfa ar lefelau cyd-wybodaeth y Pwyllgor Pensiynau a'r Bwrdd Pensiynau yn ogystal â meincnodi sgoriau yn erbyn Cronfeydd eraill fydd wedi cymryd rhan. Nodwyd bod yr asesiad yn cynnwys with maes allweddol ar gyfer cyrraedd safon llywodraethu da a bod yr asesiad mewn ffurf holiadur ar-lein.

Ategwyd y bydd y canlyniadau'n ddefnyddiol ar gyfer creu cynlluniau hyfforddi wedi eu targedu ar gyfer yr Aelodau i'r dyfodol ac anogwyd pawb i gymryd rhan.

PENDERFYNWYD

Nodi cynnwys yr adroddiad

Annog holl Aelodau'r Pwyllgor Pensiynau a'r Bwrdd Pensiynau i gymryd rhan yn yr asesiad

11. DYDDIADAU CYNADLEDDAU 2025

Cyflwynwyd adroddiad yn rhestru dyddiadau cynadleddau pensiynau ar gyfer 2024. Nodwyd bod y cynadleddau yn rhoi cyfle i'r Aelodau ehangu eu gwybodaeth a thrafod materion cyfoes. Gofynnwyd yr Aelodau i ystyried y dyddiadau a datgan diddordeb i'r

Rheolwr Buddsoddi yn y digwyddiadau hynny oedd yn gyfleus iddynt. Ategwyd bod bwriad ffurfioli'r rhestr mynychu gan osod trefn i geisio tegwch a chynrychiolaeth deg.

Diolchwyd am yr adroddiad.

PENDERFYNWYD

Cymeradwyo'r rhestr dyddiadau

Derbyn trefniadau ffurfioli proses mynychu cynadleddau

12. CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

PENDERFYNWYD cau'r wasg a'r cyhoedd allan o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitemau canlynol gan ei fod yn debygol y datgelir gwybodaeth eithriedig fel y'i diffinnir yn Paragraff 14 o Atodiad 12A o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 Gwybodaeth ynglŷn â thrafodion ariannol neu fusnes unrhyw berson penodol (yn cynnwys yr awdurdod sydd yn dal y wybodaeth hynny).

Mae budd cyhoeddus cydnabyddedig mewn bod yn agored ynglŷn â defnydd adnoddau cyhoeddus a materion ariannol cysylltiedig. Cydnabyddir fodd bynnag fod adegau, er gwarchod buddiannau ariannol cyhoeddus fod angen trafod gwybodaeth fasnachol heb ei gyhoeddi. Mae'r adroddiadau yn benodol ynglŷn â phroses gaffael arfaethedig. Byddai cyhoeddi gwybodaeth fasnachol sensitif o'r math yma yn gallu bod yn niweidiol i fuddiannau'r Cyngor a'i bartneriaid drwy danseilio cystadleuaeth. Byddai hyn yn groes i'r budd cyhoeddus ehangach o sicrhau'r allbwn cyfansawdd gorau. Am y rhesymau hyn mae'r materion yn gaeedig er y budd cyhoeddus.

13. PROSES A CHANLYNIAD TENDR APWYNTIO YMGYNGHORYDD BUDDSODDI

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Buddsoddi yn amlinellu'r broses tendro a gynhaliwyd ar gyfer ymgynghorydd buddsoddi ar gyfer y Gronfa. Nodwyd bod pedwar cwmni wedi ceisio am y cytundeb yma ac eglurwyd, yn unol â Chyfansoddiad y Cyngor, bod y penderfyniad wedi ei ddirprwyo i swyddogion y Cyngor.

Trafodwyd cynnwys yr adroddiad gan amlygu cynigion a pherfformiad y pedwar cwmni. Daeth y swyddogion i'r penderfyniad i ail-benodi Hymans Robertson ar gyfer y gwaith gyda chytundeb saith mlynedd yn dechrau 01-09-24.

PENDERFYNWYD

Derbyn a nodi'r wybodaeth

Nodi canlyniad y weithdrefn caffael

14. PROSES A CHANLYNIAD TENDR GWASANAETHAU ACTIWARAIDD, BUDD-DALIADAU A LLYWODRAETHU

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Pensiynau yn amlinellu'r broses tendro a gynhaliwyd ar gyfer penodi actiwari newydd ar gyfer y Gronfa. Nodwyd bod dau gwmni wedi ceisio am y cytundeb yma ac eglurwyd, bod y pwyllgor gwerthuso wedi asesu'r ddau gynnig yn erbyn y meini prawf sefydledig.

Trafodwyd cynnwys yr adroddiad gan amlygu cynigion a pherfformiad y ddau gwmni. Daeth y pwyllgor gwerthuso i'r penderfyniad i ail-benodi Hymans Robertson ar gyfer y gwaith gyda chytundeb saith mlynedd yn dechrau 01-09-24.

PENDERFYNWYD

**Derbyn a nodi'r wybodaeth
Nodi canlyniad y weithdrefn caffael**

15. GWASANAETH YMGYSYLLTU ROBECO – ADRODDIAD YMGYSYLLTU 01.01.2024 - 31.03.2024

Cyflwynwyd adroddiad chwarterol yn crynhoi'r gwaith mae Robeco (Darparwr Pleidleisio ac Ymgysylltu PPC) yn gyflawni ar ran y Gronfa Bensiwn, gan gynnwys y gwaith ymgysylltu.

Trafodwyd cynnwys yr adroddiad a mynegwyd pryder gan yr Aelodau am safon gwaith ymgysylltu ac ymgynghori'r cwmni. Mewn ymateb nodwyd bod bwriad, wrth lunio cytundebau i'r dyfodol, bod PPC am sicrhau bod elfen ragweithiol yn rhan o'r cyfrifoldebau ymgysylltu, ynghyd a gofynion cyflwyno gwybodaeth glir a dealladwy. Nodwyd bod angen i PPC adolygu trefniadau ymateb i'r wybodaeth sydd yn cael ei gyflwyno gan Ddarparwr Pleidleisio ac Ymgysylltu i wneud y gorau o'r berthynas.

PENDERFYNWYD derbyn a nodi'r wybodaeth

Dechreuodd y cyfarfod am 14:00 a daeth i ben 15:15

CADEIRYDD

CYFARFOD	BWRDD PENSIWN
DYDDIAD	14 HYDREF 2024
TEITL	ARCHWILIAD PERTHNASOL CROFNA BENSIWN GWYNEDD AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2024
PWRPAS	Cyflwyno – <ul style="list-style-type: none">• Adroddiad 'ISA260' Archwilio Cymru, a• Adroddiad Blynyddol Cronfa Bensiwn Gwynedd
ARGYMHELLIAD	Nodi adroddiad yr archwilydd ac yr Adroddiad Blynyddol
AWDUR	Delyth Jones-Thomas, Rheolwr Buddsoddi

1. ADRODDIAD BLYNYDDOL 2023/24

Mae'r Adroddiad Blynyddol sy'n cynnwys y datganiadau ariannol wedi cael eu harchwilio gan Archwilio Cymru, ac mae'r adroddiad 'ISA 260' mewn perthynas â Chronfa Bensiwn Gwynedd yn cael ei gyflwyno yma ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru, sy'n manylu ar ganfyddiadau'r archwiliad.

Cymeradwywyd y rhain gan y Pwyllgor Pensiynau yn eu cyfarfod ar 16 Medi 2024.

2. CYFARFOD CYFFREDINOL BLYNYDDOL

Bydd Adroddiad Blynyddol Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cael ei gyflwyno i aelodau'r Pwyllgor, aelodau'r Bwrdd a chyflogwyr y cynllun yng nghyfarfod cyffredinol blynyddol y Gronfa ar 25 Tachwedd 2024.

3. ARGYMHELLIAD

Gofynnir i'r Bwrdd Pensiwn –

- **nodi'r adroddiad 'ISA 260' gan Archwilio Cymru a Adroddiad Blynyddol Cronfa Bensiwn Gwynedd ar gyfer 2023/24.**

Cronfa Bensiwn
GWYNEDD
Pension Fund

ADRODDIAD
BLYNYDDOL
2023/24

Cynnwys

	Tudalen
1. Rhagair	3 – 4
2. Strwythur Rheoli	5
3. Adroddiad Blynyddol Bwrdd Pensiwn Gwynedd	6-8
4. Ystadegaeth Aelodau	9
5. Gweinyddiaeth Pensiynau	
5.1 Adolygiad o'r Flwyddyn	10-16
5.2 Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	17-19
6. Buddsoddiadau	
6.1 Sefyllfa Diwedd Flwyddyn	20-21
6.2 Perfformiad Buddsoddi	22-23
6.3 Trefniadau Gweinyddol a Chadw	23
6.4 Pwerau Buddsoddi	23
6.5 Rheoli Buddsoddiadau	24
6.6 Cydweithio Cronfeydd Pensiwn Cymru	24-31
6.7 Buddsoddi Cyfrifol	31-32
7. Rheolaeth a Perfformiad Ariannol	
7.1 Rheoli Risg	33
7.2 Datganiad Strategaeth Buddsoddi	33
7.3 Datganiad Strategaeth Cyllido	33
7.4 Perfformiad Ariannol	34
7.5 Safon Cyfrifeg Ryngwladol 19 (SCR19) a Safon Adrodd Ariannol 102 (SAA102)	35
7.6 Cyfrifon Terfynol 2022/23	35
7.7 Llywodraethu	35
7.8 Fframwaith Sgiliau a Gwybodaeth	35-36
7.9 Uned Buddsoddi	36
8. Adroddiad Actiwaraid	37-38
9. Y Cyfrifon	39-85
10. Datganiad Polisi Llywodraethu	86-92
11. Geirfa	93-94

I. Rhagair

Croeso i'r adroddiad blynyddol ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd am y flwyddyn ariannol ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024.

Yn ystod y flwyddyn, mae gwerth y Gronfa Bensiwn wedi cynyddu o £2.7 biliwn i £3.1 biliwn. Mae gwerth y buddsoddiadau ar y farchnad wedi cynyddu yn y flwyddyn ar ol bownsio nol yn dilyn blwyddyn heriol gyda rhyfel Wcrain a chwyddiant uchel yn effeithio'r marchnadoedd arian. Gwelodd y Gronfa enillion cadarnhaol o 11.2% dros y flwyddyn, yn erbyn meincnod o 11.4%. Cyflawnodd cronfeydd CPLIL ar gyfartaledd enillion o 9.2% ar gyfer y flwyddyn. Er bod yr enillion absoliwt a ddarparwyd yn gryf, methodd y rhan fwyaf o gronfeydd â chyflawni eu dychweliadau meincnod strategol dros y cyfnod. Roedd hyn o ganlyniad i amrywiaeth o ffactorau, yn bennaf y canlyniadau cymharol wael gan ecwiti a reolir a hefyd asedau amgen yn perfformio'n is na llawer o'r meincnodau dychwelyd absoliwt a osodwyd. Felly, er nad oedd Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cyrraedd ei meincnod, roedd hyn yn gyffredin o fewn cronfeydd CPLIL a llwyddodd y gronfa i sicrhau enillion oedd yn well na'r cyfartaledd yn ystod y flwyddyn.

Diweddarwyd dyraniad strategol targed y Gronfa ddiwedd 2023 yn dilyn gwelliant yn sefyllfa ariannu'r Gronfa. Cytunodd y Pwyllgor Pensiynau i ddad-beryglu'r Gronfa yn rhannol trwy leihau ei dyraniad ecwiti a buddsoddi mewn asedau cynhyrchu incwm. Mae cynllun wedi'i ddatblygu i symud y Gronfa tuag at y dyraniadau meincnod newydd dros y 12-18 mis nesaf. Bydd buddsoddiadau mewn ecwiti preifat, dyled breifat a isadeiledd yn cynyddu dros amser wrth i gyfalaf gael ei alw.

Mae'r Gronfa Bensiwn yn parhau i weithio fel aelod ymroddedig o Bartneriaeth Pensiwn Cymru (PPC) i sicrhau arbedion effeithlonrwydd trwy gyfuno asedau yn ein trefniadau rheoli buddsoddiadau a ddylai yn ei dro leihau ffioedd buddsoddi. Yn ystod y flwyddyn mae cyfuno marchnadoedd preifat wedi datblygu'n dda, gyda chronfeydd isadeiledd, dyledion preifat a chronfeydd ecwiti preifat yn cael eu lansio. Mae'r Bartneriaeth wedi datblygu ei fframwaith llywodraethu ymhellach mewn cydweithrediad â chronfeydd CPLIL eraill Cymru a gyda chefnogaeth ein cynghorwyr arbenigol. Mae amrywiaeth o bolisiau wedi'u datblygu ac mae sesiynau hyfforddi wedi'u cynnig i'r rhanddeiliaid perthnasol.

Rydym yn parhau i dderbyn ceisiadau i osod amserlen uchelgeisiol ar gyfer dadfuddsoddi tanwydd ffosil yn llwyr ond fel cronfa pensiwn, mae'n fwy cyfrifol i ni gynllunio'n iawn, cymryd camau go iawn, a dylanwadu lle bo hynny'n bosibl er budd ein hamgylchedd. Rydym yn parhau i gefnogi ein hymrwymiad i fod yn sero net erbyn 2050, gyda ymrwymiad i asesu dichonoldeb y Gronfa i gyrraedd sero net 5, 10 neu 20 mlynedd ynghynt. Rydym yn gwneud popeth o fewn ein gallu i sicrhau ein bod yn ymddwyn yn gyfrifol ac yn ystyried yr effaith y bydd ein gweithredoedd yn ei chael ar genedlaethau'r dyfodol. Rydym wedi cymryd camau sylweddol yn y flwyddyn gan gynnwys buddsoddi £270 miliwn yng Nghronfa Ecwiti Cynaliadwy PPC a byddwn yn parhau i ddatblygu ein harferion buddsoddi cyfrifol yn y blynyddoedd i ddod.

Mae staff y Gronfa wedi parhau i sicrhau ein bod yn darparu lefel uchel o wasanaeth yn 2023/24. Bu camau breision wrth ddatblygu ffyrdd electronig o weithio, gyda chyflogwyr yn defnyddio rhyngwyneb system i-Connect fwyfwy i ddarparu data i'r gronfa a phorth hunanwasanaeth newydd sbon i aelodau yn cael ei ddatblygu i ganiatáu i aelodau gymryd rheolaeth o'u pensiwn mewn ffordd ryngweithiol. Hoffem ddiolch hefyd i staff gweinyddu pensiwn Gwynedd a'u cydweithwyr yn y tîm buddsoddi am eu gwaith caled dros y flwyddyn ddiwethaf.

Gobeithiwn y bydd yr adroddiad canlynol yn rhoi gwybodaeth ddefnyddiol i chi am ein Cronfa Pensiwn. Am fwy o wybodaeth, neu i roi eich barn ar yr adroddiad hwn, darperir manylion cyswllt y swyddogion perthnasol ar dudalen nesaf yr adroddiad. Diolch yn fawr am eich cefnogaeth yn ystod 2023/24, ac edrychwn ymlaen at ddatblygiadau'r gronfa yn 2024/25.

**Cynghorydd Stephen Churchman
Cadeirydd Pwyllgor Pensiynau
2023/24**

**Dewi Morgan Pennaeth
Cyllid**

2. Strwythur Rheoli

Awdurdod Gweinyddu

Cyngor Gwynedd

Pwyllgor Pensiynau

Y Cynghorydd Stephen Churchman (Cadeirydd)

Y Cynghorydd Ioan Thomas (Is- Gadeirydd)

Y Cynghorydd John Pughe Roberts

Y Cynghorydd John Brynmor Hughes

Y Cynghorydd Richard Medwyn Hughes

Y Cynghorydd Elin Hywel

Y Cynghorydd Iwan Huws

Y Cynghorydd Robin Wyn Williams (Aelod
Cyfetholedig)

Y Cynghorydd Goronwy Edwards (Aelod
Cyfetholedig)

Bwrdd Pensiwn

Cynrychiolwyr Cyflogwyr

Mr Ned Michael (Cyngor Sir Ynys Mon)

Mrs Sioned Parry (Cyngor Bwrdeistref Sirol
Conwy)

Y Cynghorydd Beca Roberts (Cyngor Gwynedd)

Cynrychiolwyr Aelodau

Mr Osian Richards

Mr H. Eifion Jones

Mr Anthony Deakin

Cyfarwyddwr y Gronfa

Mr Dafydd L. Edwards (nes 30/06/2023)

Pennaeth Cyllid ("Swyddog Adran I51")

Mr Dewi Morgan

Ymgynghorwyr

Hymans Robertson

Rheolwyr Cronfa

BlackRock

Lothbury

Partners Group

Threadneedle

UBS Global Asset Management Cyf.

Russell Investments (PPC)

Schroders Capital (PPC)

GCM Grosvenor (PPC)

Octopus Renewables (PPC)

Capital Dynamics (PPC)

Gwefan

www.cronfabensiwnngwynedd.cymru

Darparwyr Cyfraniadau Gwirfoddol Ychwanegol (AVC)

Clerical Medical, Utmost Life a

Standard Life

Pwl

Partneriaeth Pensiwn Cymru (PPC)

Gweithredwr Pwl

Waystone Management (UK) Limited

Ceidwad

Northern Trust

Actiwari

Hymans Robertson

Banc

Barclays Bank plc

Archwilwyr

Archwilio Cymru

Manylion Cyswllt

Gellir holi ymhellach a derbyn gwybodaeth
fanylach ynglŷn â:

- gweithrediad Cynllun Pensiwn Gwynedd
trwy gysylltu â:

Mr Meirion Jones,
Rheolwr Pensiynau,
Cyngor Gwynedd,
Swyddfa'r Cyngor,
Caernarfon,
Gwynedd. LL55 1SH

☎ 01286 679643

✉ meirionjones2@gwynedd.llyw.cymru

- gweithgareddau buddsoddi a chyfrifeg y
Gronfa drwy gysylltu â:

Mrs Delyth Jones-Thomas,
Rheolwr Buddsoddi,
Cyngor Gwynedd,
Swyddfa'r Cyngor,
Caernarfon,
Gwynedd. LL55 1SH

☎ 01286 679128

delythwynjonesthomas@gwynedd.llyw.cymru

3. Adroddiad Blynyddol Bwrdd Pensiwn Gwynedd ar gyfer 2023/24 (y flwyddyn at 31 Mawrth 2024)

Cefndir / Cyfansoddiad

Cyfansoddwyd y Bwrdd o dan Ddeddf Pensiynau Gwasanaethau Cyhoeddus 2013 a chynhaliwyd y cyfarfod cyntaf ar 13 Gorffennaf 2015. Mae'r aelodaeth yn cynnwys tri aelod sydd yn cynrychioli cyflogwyr y cynllun a thri aelod sydd yn cynrychioli aelodau'r cynllun (sef staff sy'n cyfrannu tuag at bensiwn a rhai sydd wedi ymddeol ac yn derbyn pensiwn).

Dros y cyfnod o 1af Ebrill 2023 a 31ain Mawrth 2024, mae'r Bwrdd wedi cwrdd yn rhithiol bedair gwaith. Mae aelodau'r Bwrdd yn cael gwahoddiad fel arsylwyr i gyfarfodydd y Pwyllgor Pensiynau, ac wedi cytuno cymryd y rôl hon yn eu tro er mwyn hyrwyddo dealltwriaeth yn ogystal â chyfathrebu. Mae'r trefniant hon yn gytbwys gyda Chadeirydd y Pwyllgor Pensiynau rŵan yn mynychu cyfarfodydd y Bwrdd, lle mae'n atebol, gyda swyddogion am lywodraethu a gweinyddu'r Gronfa. Ar adegau, mae'r Bwrdd wedi gofyn i'w farn ac argymhellion gael eu cyflwyno'n swyddogol am ystyriaeth gan y Pwyllgor.

Swyddogaeth y Bwrdd

Yn unol â'r ddeddfwriaeth, dau brif swyddogaeth y Bwrdd Pensiwn Lleol yw cynorthwyo'r awdurdod gweinyddu (Cyngor Gwynedd) i:

- i. sicrhau llywodraethu a gweinyddiaeth effeithiol ac effeithlon o'r CPLIL. a
- ii. sicrhau cydymffurfiad gyda'r ddeddfwriaeth a'r rheoliadau perthnasol

Felly, corff monitro, adolygu a chynorthwyo yw'r Bwrdd, nid corff sydd yn rheoli a gwneud penderfyniadau. Mae'r Bwrdd yn gweithredu o dan Gylch Gorchwyl a gytunwyd gan Cyngor Gwynedd (mewn cyfarfod o'r Cyngor llawn ar y 5^{ed} o Fawrth 2015).

Mae'n derbyn cefnogaeth gan Swyddog Cefnogi Aelodau a Chraffu'r Cyngor ac mae adroddiadau yn cael eu paratoi a'u cyflwyno gan swyddogion yn cynnwys y Pennaeth Cyllid, Rheolwr Buddsoddi a Rheolwr Pensiynau y Gronfa.

Gwaith y Bwrdd

Unwaith eto mae'r flwyddyn ddiwethaf wedi bod yn flwyddyn brysur i staff uwch yr Awdurdod Gweinyddol. Felly, roedd aelodau'r Bwrdd yn ymwybodol o'r angen i flaenoriaethu ceisiadau i swyddogion baratoi adroddiadau ar gyfer y Bwrdd.

Presenoldeb

Yn ystod 2023/24 bu newid yn aelodaeth y Bwrdd gyda Ned Michael (cynrychiolydd y cyflogwr) a Anthony Deakin (cynrychiolwr aelodau) yn ymuno a'r bwrdd.

	20/07/2023	16/10/2023	18/12/2023	29/02/2024
Anthony Deakin	✓	✓	✓	✓
H. Eifion Jones	✓	✓	✓	✓
Ned Michael	✓	✓	✓	✓
Sioned Evans Parry	✓	✓		✓
Osian Richards		✓		
Cynghorydd Beca Roberts	✓		✓	✓

Cynllun Gwaith

Yn unol â'r cynllun gwaith a gytunwyd yn y flwyddyn flaenorol, rhoddwyd sylw i adroddiadau ar y materion canlynol:

- Cyllideb y Gronfa Bensiwn
- Amcanion Ymgynghorwyr Buddsoddi
- Hunanwasanaeth Aelodau – Fy Mhensiwn Ar-lein
- Perfformiad buddsoddi'r Gronfa Bensiwn
- Gweinyddiaeth Pensiwn
- Adroddiad blynyddol y Gronfa Bensiwn
- Partneriaeth Pensiwn Cymru
- Cyfrifon y Gronfa
- Cynllun hyfforddiant
- Adroddiad Archwilio Cymru
- Achos McCloud
- Rhaglen dashfyrdau pensiwn
- Gwyddoniaeth hinsawdd a modelu economaidd
- Dyraniad asedau strategol Cronfa Bensiwn Gwynedd

Yn ystod trafodaethau, rhoddwyd mewnbwn a chyflwynwyd nifer o sylwadau gan aelodau'r Bwrdd sydd wedi cynorthwyo swyddogion yr awdurdod gweinyddu i gwblhau eu gwaith.

Mae'r cynllun gwaith ar gyfer 2024/25 yn cynnwys:

- Diweddariad cyffredinol am Weinyddu Pensiynau
- Polisiâu Disgresiwn y Gronfa Bensiwn
- Cod Ymarfer Cyffredinol y Rheolydd Pensiynau
- Diweddariad ar Bartneriaeth Pensiwn Cymru
- Adroddiad Blynyddol Cronfa Bensiwn Gwynedd
- Diweddariad perfformiad buddsoddi Cronfa Bensiwn Gwynedd
- Cyfrifon Terfynol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024
- Cofrestr risg
- Cyllideb 2025/26
- Cynllun Busnes 2025/26
- Cynllun Hyfforddi 2025/26
- Rhaglen waith ar gyfer 2025/26
- Prisiant 2025

Hyfforddiant

Yn ystod cyfarfodydd y Bwrdd cafodd pob aelod o'r Bwrdd fanylion am y CPLIL a'i weinyddiaeth yng Ngwynedd mewn cyflwyniadau amrywiol gan y Pennaeth Cyllid, Rheolwr Buddsoddi a Rheolwr Pensiynau.

Mae aelodau'r Bwrdd hefyd wedi mynychu nifer o gyfarfodydd a chyflwyniadau rhithiol. Mae'r rhain yn cynnwys:

Darparwr

Teitl

Partneriaeth Pensiwn Cymru
Partneriaeth Pensiwn Cymru
Partneriaeth Pensiwn Cymru
Partneriaeth Pensiwn Cymru
Partneriaeth Pensiwn Cymru
Partneriaeth Pensiwn Cymru
Partneriaeth Pensiwn Cymru

Dosbarth Ased Marchnad Breifat– Ecwiti Preifat
Dosbarth Ased Marchnad Breifat– Eiddo
Buddsoddi Cyfrifol
Lefelu i fyny / Cyfleoedd datblygu
Buddsoddi Cyfrifol - Pleidleisio ac Ymgysylltu
Buddsoddi Cyfrifol o fewn is-gronfeydd PPC
Dealltwriaeth o'r Farchnad a Gofynion Rheoleiddio
gan gynnwys cynnydd pyllau CPLIL a chyfleoedd cydweithio
eraill a chyfuno canllawiau
Hyfforddiant Hanfodion

Cymdeithas Llywodraeth Leol

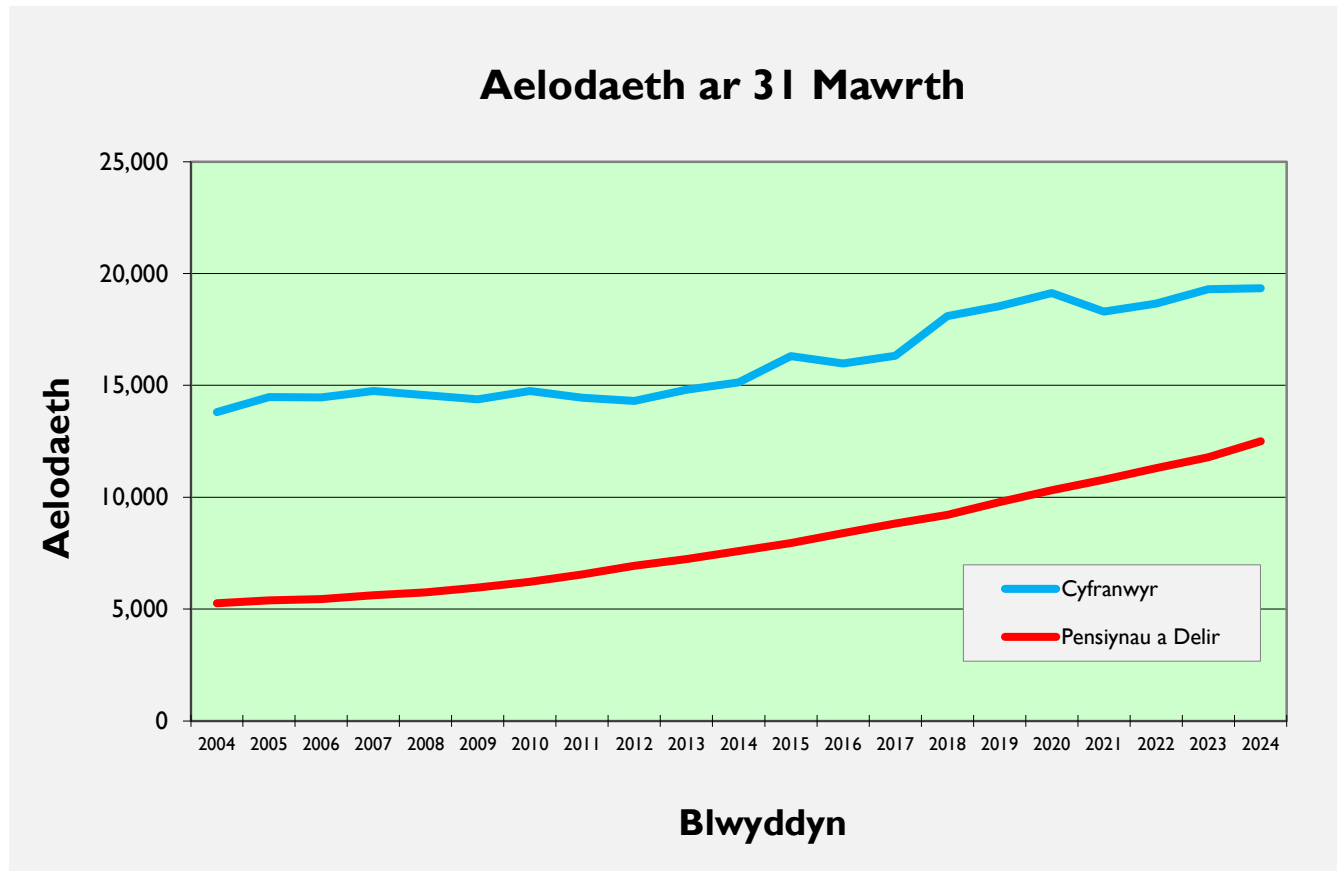
Diolch

Mae'r Cadeirydd yn dymuno diolch i'w gyd-aelodau ar y Bwrdd, sydd wedi gwirfoddoli eu hamser i'r swyddogaethau, ac i'r swyddogion perthnasol am eu cefnogaeth.

**Hywel Eifion Jones
Cadeirydd**

4. Ystadegau Aelodaeth

Mae'r graff isod yn dangos y newidiadau yn aelodaeth y Gronfa dros y 20 mlynedd ddiwethaf. Mae'n dangos bod nifer y pensiynwyr wedi cynyddu yn raddol o 5,262 yn 2004 i 12,504 yn 2024 ac mae nifer y cyfranwyr hefyd wedi cynyddu o 13,805 yn 2004 i 19,348 yn 2024.

Ceir manylion pellach am aelodaeth y Gronfa yn y tabl isod:

31 Mawrth 2023	Disgrifiad	31 Mawrth 2024
19,304	Cyfranwyr	19,348
11,780	Pensiynau a Delir	12,504
13,160	Pensiynwyr Gohiriedig	14,419
2,973	Buddion heb eu hawlio	4,006
4,993	Ymadawyr heb benderfynu*	3,038
52,210	Cyfanswm Aelodaeth	53,315

*Mae ymadawr heb benderfynu yn rhywun sydd wedi gadael ei gyflogaeth ond sydd heb benderfynu pa gamau y mae am eu cymryd nawr o ran eu buddion pensiwn. Mae'r cofnodion hyn yn cael eu monitro'n agos ac yn cael eu tynnu oddi ar y system yn y pen draw unwaith y bydd yr aelod unigol wedi penderfynu ar y camau y mae'n dymuno eu cymryd mewn perthynas â'u buddion pensiwn. Mae rhai cofnodion hefyd yn ymadawyr heb benderfynu gan fod y gronfa yn aros am fanylion terfynu gan gyflogwr y cynllun neu oherwydd bod oedi wrth brosesu'r cofnodion i'r statws cywir oherwydd prinder staff o ganlyniad i anhawster recriwtio staff newydd.

5. Gweinyddiaeth Pensiynau

5.1 Adolygiad o'r Flwyddyn

Cyflwyniad

Mae 2023/24 wedi bod yn flwyddyn brysur arall ar gyfer y Gwasanaeth Pensiynau. Mae'r adroddiad hwn yn darparu trosolwg cyffredinol o weinyddu pensiwn dros y flwyddyn ddiwethaf. Mae'n cynnwys gwybodaeth am y gwaith a gyflawnwyd dros y cyfnod a diweddariad ar wahanol brosiectau a grybwyllwyd yn flaenorol.

Rheoli Perfformiad

Mae'r Gronfa Bensiwn yn ymroddedig i wella ei ddarpariaeth o wasanaeth a bydd yn adolygu'r mesurau sydd mewn lle i fonitro perfformiad yn flynyddol er mwyn adnabod lle y gellir gwneud gwelliannau. Ble mae meysydd o berfformiad gwael yn cael eu nodi, bydd y Gwasanaeth Pensiynau yn adolygu'r rhesymau dros berfformiad gwael a rhoi prosesau priodol ar waith i wella lefel y gwasanaeth a ddarperir yn y dyfodol. Dyma berfformiad dyletswyddau craidd y gwasanaeth ar gyfer 2023/24 i gymharu â 2022/23:

Gweithgareddau Craidd	Perfformiad yn 2022/2023		Perfformiad yn 2023/2024	
	Nifer yr achosion	Diwrnodau ar gyfartaledd a gymerwyd	Nifer yr achosion	Diwrnodau ar gyfartaledd a gymerwyd
Nifer y dyddiau gwaith ar gyfartaledd a gymerir i anfon llythyr dyfynbris yn cynnig trosglwyddiad i mewn	351	26.60	233	9.18
Nifer y diwrnodau gwaith ar gyfartaledd a gymerir i anfon llythyr dyfynbris yn rhoi manylion trosglwyddiad allan	218	17.11	745	13.26
Nifer y diwrnodau gwaith ar gyfartaledd a gymerir i brosesu ad-daliad o gyfraniadau pensiwn	287	0.72	397	0.62
Nifer y diwrnodau gwaith ar gyfartaledd a gymerir i anfon llythyr yn rhoi gwybod am werth y buddion wedi eu gohirio	2,015	7.86	2,800	6.03
Nifer y diwrnodau gwaith ar gyfartaledd a gymerir i anfon llythyr yn rhoi gwybod am werth y buddion – amcangyfrifon	2,056	1.16	2,611	0.93
Nifer y diwrnodau gwaith ar gyfartaledd a gymerir i anfon llythyr yn rhoi gwybod am werth y buddion – gwir werth	797	0.84	919	0.76
Cyfartaledd nifer o ddiwrnodau gwaith a gymerwyd i hysbysu gwerth buddion dibynyddion	385	1.61	358	1.44
Prosesu a thalu Pensiynau misol ar amser (ffigwr yn seiliedig ar nifer o daliadau ym Mis 12 bob blwyddyn)	11,999	100%	12,526	100%
Nifer yr achosion lle roedd angen taliadau diwygiedig o ganlyniad i gamgymeriad yn y gwasanaeth	0	n/a	0	n/a

Fel y gwelir, mae perfformiad y gwasanaeth wedi gwella.

Byddem yn parhau i weithio i wella'r perfformiad ar gyfer yr holl dasgau yn ystod 2024/25.

Arolwg Boddhad Aelodau

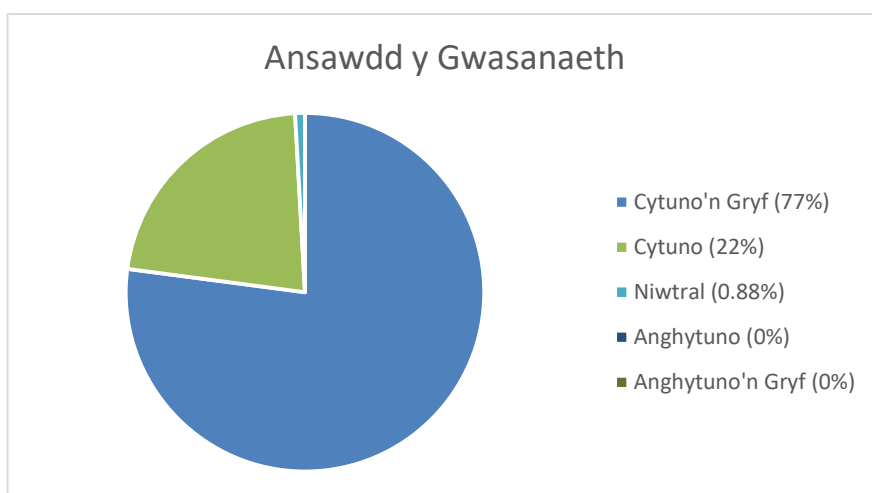
Er mwyn sicrhau ein bod yn cynnig y gwasanaeth gorau posibl i'n haelodau, mae Arolwg Boddhad Aelodau yn cael ei anfon ar ddiwedd pob proses, e.e. ymddeoliadau a thalu ad-daliadau i'r aelodau roi eu barn ar ansawdd y gwasanaeth a dderbyniwyd a'u barn am y gwasanaeth a ddarperir gan staff y gwasanaeth.

Cymerodd **162** o aelodau ran yn yr arolwg hwn.

Dyma grynodedb o ganlyniadau 2023/24:

Ansawdd Gwasanaeth

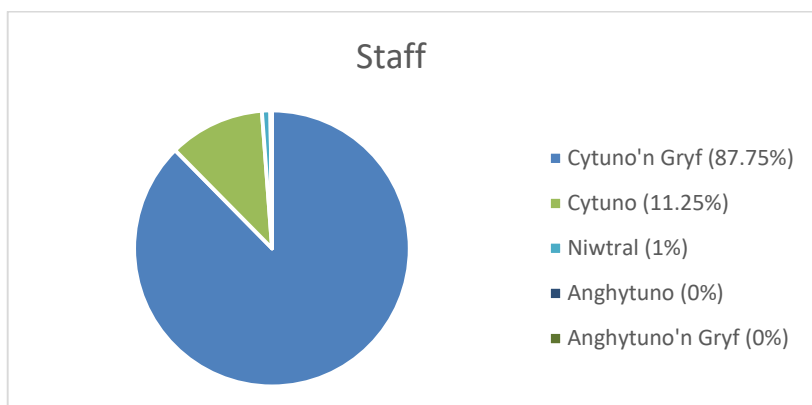
Mae'r siart isod yn dangos canran y defnyddwyr sy'n fodlon gyda phedwar agwedd o berfformiad y gwasanaeth ar sail: i) Gwasanaeth ar y cyfan; ii) gwybodaeth glir; iii) Ansawdd y gwasanaeth; iv) Amser i ddelio gyda'r ymholiad.

Fel y gwelir, mae **99%** o'r defnyddwyr yn cytuno'n gryf neu'n cytuno bod ansawdd y gwasanaeth a ddarperir o safon uchel. Y canran ar gyfer 22/23 oedd **95.34%**.

Staff

Mae'r siart isod yn dangos canran y defnyddwyr sy'n fodlon gyda phedwar agwedd o berfformiad staff ar sail: i) Cwrteisi; ii) Prydlondeb; iii) Cymorth a roddwyd; iv) lefel gwybodaeth.

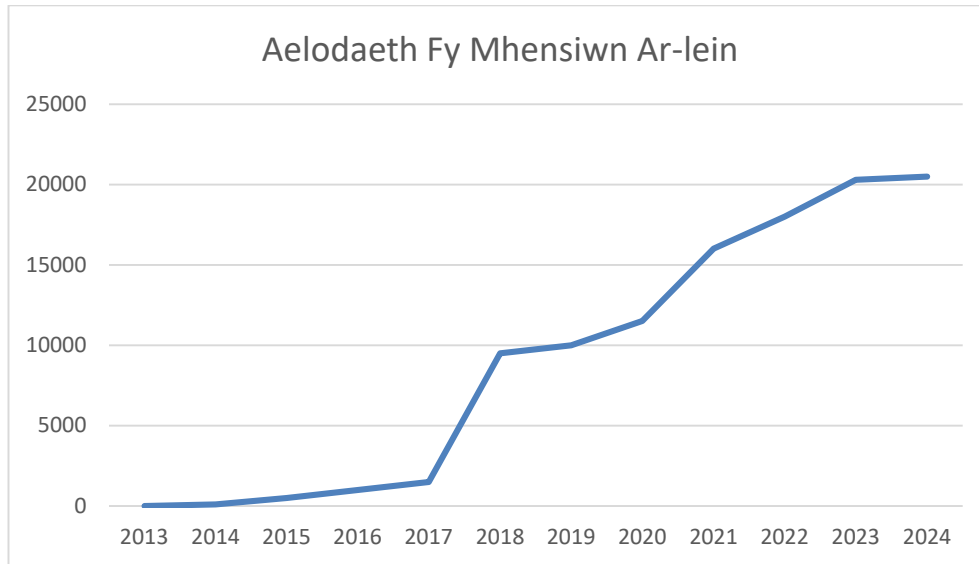

Fel y gwelir, mae canran uchel unwaith eto (**99%**) o'r defnyddwyr yn cytuno'n gryf neu'n cytuno bod ansawdd y gwasanaeth a ddarperir o safon uchel mewn perthynas staff y gwasanaeth. Y canran ar gyfer 22/23 oedd **98.04%**.

Fy Mhensiwn Ar-lein

Mae'r system 'Fy Mhensiwn Ar-lein' yn parhau i fod yn boblogaidd iawn, gyda nifer fawr o aelodau yn ymweld â'r safle yn ddyddiol.

Mae oddeutu 20,000 wedi cofrestru ar gyfer y gwasanaeth hyd yn hyn. Mae'r graff isod yn dangos cynnydd yn nifer yr aelodau sydd wedi ymuno a'r system hunan wasanaeth dros y 10 mlynedd diwethaf:

Mae'r system yn caniatáu i aelodau:

- Gweld a diweddarau manylion personol a cyfeiriadau
- Darganfod faint y byddant yn ei dderbyn wrth ymddeol
- Cyfrifo'r swm y lwmp swm ychwanegol y gallent ei gymryd wrth ymddeol
- Gweld hanes eu gwasanaeth, gan gynnwys unrhyw wasanaeth wedi ei drosglwyddo
- Gweld a diweddarau eu buddiolwyr enwebedig
- Gweld eu Datganiadau Buddion Blynnyddol
- Gweld slipiau pensiwn (Pensiynwyr)

Yn ystod 2023/24 rydym wedi bod yn gweithio ar fersiwn newydd o'r safle we hunan wasanaeth. Fe aeth y system yma yn fyw ar 10/04/2024.

Nid yn unig mae gan y datblygiad yma wedd hollol newydd, ond mae'r dechnoleg newydd a ddefnyddir yn golygu bod ymarferoldeb llawer gwell ar draws y wefan. Mae diweddariadau pellach yn parhau i fod ar y gweill, gyda'r nod o ymgysylltu'n well â'r aelodau yn barhaus wrth graidd y prosiect.

Mae rhai o brif ddatblygiadau'r safle yn cynnwys:

- Mewngofnodi symlach, heb fod angen enwau defnyddwyr a chwestiynau diogelwch. Gall aelodau ddefnyddio eu cyfeiriad e-bost a'u cyfrinair i gael mynediad.
- Gwell diogelwch gyda dilysu 2 ffactor.
- Llywio a dylunio symlach wedi'u hadeiladu gyda defnyddwyr mewn golwg.
- Cynllunio ymddeol.
- Fideos esboniadol personol ar gyfer pynciau cymhleth, e.e. datganiadau pensiwn blynnyddol.
- System dilysu ID electroneg.

Bydd rhaid i pob aelod sydd wedi cofrestru yn barod ar yr hen safle symud drosodd i'r safle newydd, a bydd gwaith i hyrwyddo hyn yn cymryd lle yn 2024/25.

i-Connect

Mae i-Connect yn diweddarau data aelodau yn ein system gweinyddu pensiynau yn fisol, gan osgoi'r angen i gyflogwyr anfon gwybodaeth ar ddiwedd y flwyddyn.

Cymerir data yn uniongyrchol o system gyflogres gan i-Connect sydd wedyn yn nodi ac yn cyflwyno manylion am aelodau newydd, y rhai sydd optio allan a ymadawyr i ni yn awtomatig.

Erbyn hyn mae'r cyflogwyr i gyd yn defnyddio i-Connect, gyda'r wybodaeth yn cael ei gyflwyno yn brydlon gan y cyflogwyr i gyd ar y cyfan.

Datganiadau Buddion Blynyddol

Mae'n ofynnol i ni gynhyrchu Datganiad Buddion Blynyddol ar gyfer pob aelod o'r cynllun erbyn diwedd mis Awst bob blwyddyn. Mae'r datganiad hwn yn rhoi manylion i aelodau o'r buddion a gronnwyd hyd at ddiwedd y flwyddyn ariannol flaenorol ac yn rhagweld y buddion sy'n daladwy ar eu Hoedran Pensiwn Arferol. Mae'r datganiad hefyd yn cynnwys manylion tâl a nodiadau esboniadol ynghylch sut mae'r buddion yn cael eu cyfrif.

Ers 2018 mae'r datganiadau hyn ar gael yn electronig ar adran Hunan Wasanaeth Aelodau ein gwefan. Llwythwyd datganiadau 2023 ar y system ar gyfer aelodau actif ar 24/07/2023 ac aelodau gohiriedig ar 19/07/2023.

Mae 1,070 o aelodau wedi ysgrifennu i mewn i gadarnhau eu bod am barhau i dderbyn copi papur o'u datganiadau. Anfonwyd y datganiadau hyn ddiwedd Awst 2023.

Y Rheoleiddiwr Pensiynau - Mesur Data

Yn 2015, cymerodd y Rheoleiddiwr Pensiynau (yRP) gyfrifoldeb am Gynlluniau Pensiwn y Sector Cyhoeddus. Cyn hynny, ym mis Mehefin 2010, cyhoeddodd y yRP arweiniad ar yr ymagwedd y maen nhw'n ei ystyried yn arfer da i fesur presenoldeb data aelodau.

Dros y blynyddoedd diwethaf rydym wedi bod yn comisiynu ein darparwr meddalwedd, Heywood Pension Technologies i gynhyrchu Adroddiad Ansawdd Data ar gyfer ein Cronfa bob mis Medi. Erbyn hyn rydym gyda meddalwedd i redeg yr adroddiad hwn yn fewnol.

Mae'r adroddiad wedi'i rannu'n ddwy adran:

- **Data Cyffredin:** e.e. enw, cyfeiriad, rhif YG, rhyw, dyddiad geni, statws a dyddiad cychwyn
- **Data Penodol i'r Cynllun:** e.e. buddion yn y cynllun, manylion trosglwyddo, CGY, manylion cyflog, cyfraniadau, gwasanaeth, lwfans oes, lwfans blynyddol a IPG.

Rydym yn rhoi isod grynodedeb o'r canlyniadau:

Crynodeb o'r Canlyniadau Data Cyffredin

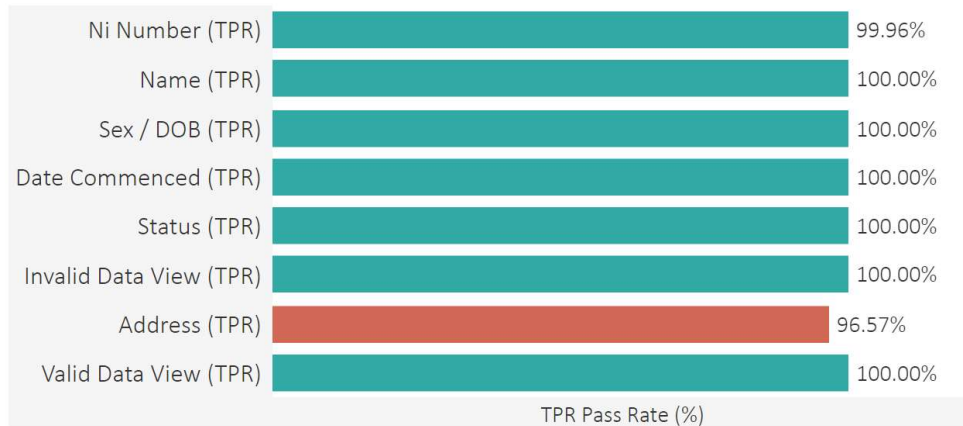
Mae'r graff isod yn dangos perfformiad Gwynedd ar gyfer pob categori data.

Cyflawnodd 7 o'r 8 categori'r meincnod uchaf o fwy na 98% gydag 6 categori heb gofnodi methiant unigol. Yr unig gategori na gyrhaeddodd y meincnod uchaf dan sylw oedd **cyfeiriadau aelodau** gyda sgôr o **96.57%** Ac eithrio cyfeiriadau aelodau, mae ansawdd cyffredinol y data cyffredin yng Ngwynedd o safon uchel. Er mwyn gwella'r sgôr cyfeiriadau aelodau rydym ar hyn o bryd yn geithio gyda chwmni

o'r enw ATMOS i wneud gwaith i olrhain cyfeiriad aelodau a gofnodwyd fel rhai sydd "wedi diflannu".

Canran y cofnodion aelodau heb fethiant data cyffredin yw **97.5%** (97.9% blwyddyn ddiwethaf) ar ddyddiad paratoi'r adroddiad hwn (23/07/2024).

TPR Pass Rate % by Test Category

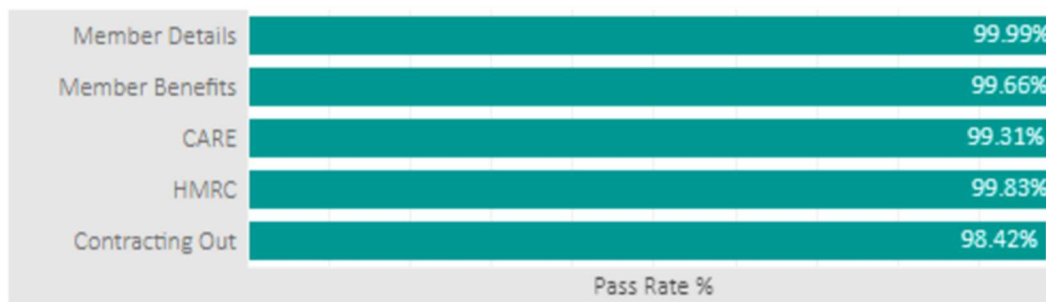

Crynodeb o Ganlyniadau Data Penodol y Cynllun

Mae'r graff isod yn dangos perfformiad Gwynedd ar gyfer pob categori data yn erbyn meincnodau'r cynllun y cytunwyd arnynt.

Canran y cofnodion aelodau heb fethiant data unigol sy'n benodol i'r cynllun yw **99.1%** (98.78% flwyddyn ddiwethaf) ar ddyddiad paratoi'r adroddiad hwn (23/07/2024).

Grand Total | TPR Pass Rate % by Test Category

Mae cynllun gweithredu yn cael ei ddatblygu mewn perthynas â gweithredu unrhyw lanhau data a amlygwyd fel rhan o'r ymarfer hwn a disgwylir i'r glanhau data hwn wella'r sgoriau data ar gyfer y flwyddyn nesaf.

Gwaith i'w wneud

Mae yna nifer o dasgau a prosiectau angen sylw yn ystod y flwyddyn nesaf. Mae rhain yn cynnwys:

- Safle We: Parhau i ddiweddarau ac ehangu'r safle we.
- Parhau i ddatblygu awtomeiddio prosesau a gwella ein gohebiaeth.
- Sganio'r ffeiliau papur yn y swyddfa er mwyn fod yn swyddfa di-bapur.
- McCloud: Diweddarau cofnodion ar gyfer ymgymryd a'r prosiect McCloud.
- Lleihau'r nifer o gofnodion 'undecided leavers', sef aelodau sydd wedi gadael y cynllun ond nid yw eu record wedi ei gau.

Ystadegau Gweinyddu Cynllun

Nifer y Cyflogwyr

Mae'r tabl hwn yn rhoi crynodeb o nifer y cyflogwyr yn y Gronfa gydag aelodau actif a nifer y cyflogwyr sydd wedi dod i ben heb unrhyw aelodau gweithredol ond gyda rhai rhwymedigaethau sy'n ddyledus.

	Actif	Wedi dod i ben
Cyrff ar yr atodlen:	28	5
Cyrff a ganiateir:	18	26
Cyfanswm:	46	31

Aelodaeth y Cynllun

	31/03/2019	31/03/2020	31/03/2021	31/03/2022	31/03/2023	31/03/2024
Actif	17,373	18,582	18,295	18,657	19,304	19,348
Gohiriedig	12,594	12,605	12,431	12,540	13,160	14,419
Pensiynwyr	9,825	10,329	10,780	11,298	11,780	12,504
Heb eu brosesu	3,563	6,441	8,133	8,617	7,966	7,044
Cyfanswm:	45,355	47,957	49,639	51,112	52,210	53,315

Ymddeoliadau yn ystod 2023/24

Mae'r tabl hwn yn rhoi crynodeb o nifer yr ymddeoliadau yn y Gronfa yn ystod 2023/2024.

Rheswm am adael	Nifer o bensiynwyr
Ymddeoliad Buan / Arferol	669
Diswyddo / Effeithlonrwydd	32
Ymddeoliad Salwch	41
Ymddeoliad Hwyr	132
Ymddeoliad Hyblyg	39
Cyfanswm	913

Dangosyddion staffio

Mae'r tabl isod yn dangos nifer y staff yn y Tîm Gweinyddu Pensiynau sy'n gweithio'n gyfan gwbl ar fuddion Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol:

	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Nifer staff cyfwerth ag amser llawn y Gronfa Bensiwn	18.10	19.16	20.16	22.6
Cyfanswm aelodaeth y gronfa (Ddim yn cynnwys aelodau heb eu prosesu)	41,506	42,495	44,244	46,271
Nifer aelodau'r gronfa i un aelod o staff gweinyddol	2,293	2,218	2,195	2,047

Cost Uned Fesul Aelod

Treuliau Rheoli Buddsoddiadau	2021/22	2022/23	2023/24
Cyfanswm y Costau	£14,788,000	£10,593,000	£12,866,000
Cyfanswm yr aelodaeth (Ddim yn cynnwys buddion heb eu hawlio a ymadawyr heb benderfynu)	42,495	44,244	46,271
Cost yr aelod	£347.99	£239.42	£278.06
Treuliau Gweinyddu			
Cyfanswm y Costau	£1,373,000	£1,588,000	£1,720,000
Cyfanswm yr aelodaeth (Ddim yn cynnwys buddion heb eu hawlio a ymadawyr heb benderfynu)	42,495	44,244	46,271
Cost yr aelod	£32.30	£35.89	£37.17
Treuliau Goruchwyliaeth a Llywodraethu			
Cyfanswm y Costau	£364,000	£548,000	£456,000
Cyfanswm yr aelodaeth (Ddim yn cynnwys buddion heb eu hawlio a ymadawyr heb benderfynu)	42,495	44,244	46,271
Cost yr aelod	£8.57	£12.39	£9.85
Cyfanswm y gost	£388.86	£287.70	£325.08

Diolchiadau

Ar y cyfan mae 2023/24 wedi bod yn flwyddyn lwyddiannus i'r Gwasanaeth Pensiynau. Hoffwddiolch i'r holl staff am eu gwaith caled a chefnogaeth dros y flwyddyn, y cyflogwyr am ddarparu gwybodaeth amserol a'r actwari Hymans Robertson am eu gwaith a'u cyngor dros y flwyddyn.

Meirion Jones
Rheolwr Pensiynau

5.2 Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Cyffredinol

Deddf Pensiynau Gwasanaeth Cyhoeddus 2013 sy'n llywodraethu'r Gronfa. Gweinyddir y Gronfa yn unol â'r deddfau eilaidd a ganlyn:

- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 (fel y'i diwygiwyd)
- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Darpariaethau Trosiannol, Arbedion a Gwelliant) 2014 (fel y'i diwygiwyd)
- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2016.

Mae Cyngor Gwynedd yn gweinyddu Cronfa Bensiwn Gwynedd ar gyfer ei weithwyr ei hun ynghyd â gweithwyr 45 o gyrff eraill (gan gynnwys 2 Awdurdod Lleol). Nid yw athrawon yn dod o dan y Gronfa hon ac mae darpariaethau gwahanol ar eu cyfer hwy. Telir am y Gronfa trwy gyfraniadau gan weithwyr a chyflogwyr, ynghyd ag incwm buddsoddi.

O Ebrill 2014 pennir cyfradd cyfrannu gweithwyr mewn bandiau yn ôl eu gwir gyflog wedi ei gynyddu gyda'r lefel chwyddiant blynyddol. Gall gweithwyr ddewis talu cyfraniadau hanner cyfradd er mwyn cronni buddion personol cyfradd hanner mewn cynllun o'r enw 50/50, mae buddion marwolaeth a dibynyddion yn dal ar gyfradd lawn. Dangosir y bandiau ar gyfer Ebrill 2023- Mawrth 2024 yn y tabl isod:

Amrediad Cyflog	Graddfa Cyfraniad prif gynllun	Graddfa Cyfraniad cynllun 50/50
Hyd at £16,500	5.5%	2.75%
£16,501 - £25,900	5.8%	2.9%
£25,901 - £42,100	6.5%	3.25%
£42,101 - £53,300	6.8%	3.4%
£53,301 - £74,700	8.5%	4.25%
£74,701 - £105,900	9.9%	4.95%
£105,901 - £124,800	10.5%	5.25%
£124,801 - £187,200	11.4%	5.7%
Mwy na £187,201	12.5%	6.25%

Mae cyflogwyr yn cyfrannu at y cynllun ar raddfa wedi ei hasesu'n deirflynyddol gan Actiwari'r Gronfa, neu pan mae newid sylweddol mewn aelodaeth neu broffil y cyflogwr. Mae cyflogwyr yn dal i dalu cyfradd lawn ar gyfer aelodau sydd yn dewis yr opsiwn 50/50 neu ar dâl llai oherwydd salwch.

Buddion

Mae'r CPLIL yn darparu buddion sylweddol i aelodau yn seiliedig ar ddau gynllun ar wahân. Mae trefniant cyflog terfynol, sydd yn cynnwys dau gyfradd cronni, a CARE (Enillion Cyfartaledd Gyrfa ac Ailbrisiad) a ddaeth i rym ar 1 Ebrill 2014. Isod fe restrir crynodeb byr o sut mae'r pensiynau yn cael eu cronni o dan y ddau drefniant.

Ar gyfer yr elfen buddion cyflog olaf bydd buddion fel arfer yn seiliedig ar ddau ffactor sef: hyd y gwasanaeth y talwyd cyfraniadau i'r cynllun, a geir ei adnabod fel "Cyfanswm Aelodaeth", a'r cyflog yr oedd y cyfraniadau yn seiliedig arno (fel arfer y 12 mis olaf o wasanaeth), a geir ei adnabod fel "Cyflog Olaf".

Bydd y rhan CARE mewn ffurf 1/49fed a chyfrifwyd ar wir gyflog pensynadwy bob blwyddyn sydd yn cael eu hailbrisiu yn flynyddol.

- **Pensiwn Blynyddol**

Mae'r cyfrifiad ar gyfer pensiwn safonol blynyddol yn seiliedig ar y fformiwla isod:

Cyflog Olaf x 1/80 x Cyfanswm Aelodaeth i 31 Mawrth 2008; plws

Cyflog Olaf x 1/60 x Cyfanswm Aelodaeth o 1 Ebrill 2008 i 31 Mawrth 2014; plws

Y pensiwn CARE wedi ei chronni ac ailbriso ar y blynyddoedd o 1 Ebrill 2014 ymlaen

Unwaith bydd y pensiwn yn cael ei dalu bydd yn cynyddu bob mis Ebrill yn unol â'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr.

- **Lwmp Swm**

Hefyd mae hawl derbyn lwmp swm yn ddi-dreth ar aelodaeth i 31 Mawrth 2008, wedi ei gyfrifo ar sail y fformiwla isod:

Cyflog Olaf x 3/80 x Cyfanswm Aelodaeth i 31 Mawrth 2008 yn unig

- **Newid Buddion**

Mae dewis cyfnewid rhan o'r pensiwn er mwyn cynyddu'r lwmp swm dros ben y fformiwla a ddangosir uchod, ond o fewn cyfyngiadau Cyllid a Thollau ei Mawrhydi (HMRC).

Pensiynau Cynghorwyr

Mae'r cynllun hefyd yn caniatáu mynediad i Gynghorwyr. Seilir y pecyn buddion ar fformiwla'r cynllun am bensiwn a lwmp swm cyn Ebrill 2008 fel y gwelir uchod, ond defnyddir Cyflog Cyfartalog Gyrfa yn lle Tâl Terfynol. Dyma'r sefyllfa o hyd ar gyfer Aelodau Cynghorwyr, hyd yn oed ar ôl cyflwyno'r prif gynllun newydd o Ebrill 2014. Ni chaiff Cynghorwyr newydd ymuno â'r CPLIL yn Lloegr a bydd yn rhaid i Aelodau Cynghorwyr adael y cynllun pan fydd eu cyfnod yn y swydd wedi dod i ben.

Ymddeoliad Salwch

Os oes gan aelod o leiaf 2 flynedd o gyfanswm aelodaeth, a bod meddyg cofrestredig annibynnol a gymeradwywyd gan yr awdurdod gweinyddu yn tystio ei fod yn barhaol anabl i wneud ei swydd, neu unrhyw swydd debyg gyda'r cyflogwr, bydd yn derbyn pensiwn ac os yw'n dewis cyfnewid pensiwn lwmp swm yn rhydd o dreth yn syth.

Mae'r buddion sy'n daladwy yn dibynnu ar yr haen o ymddeoliad salwch a ddyfarnwyd:

Haen 1

Os yw'r aelod yn annhebygol o fod yn gallu ymgymryd â gwaith cyflogedig cyn eu Hoedran Pensiwn Arferol (OPA), bydd y buddion salwch yn seiliedig ar y pensiwn y maent eisoes wedi cronni yn eu cyfrif pensiwn ar ddyddiad gadael y cynllun yn ogystal â'r pensiwn y byddent wedi adeiladu, wedi'i gyfrifo ar dâl pensiynadwy tybiedig, pe baent wedi bod yn brif adran y cynllun nes iddynt gyrraedd eu OPA.

Haen 2

Os yw'r aelod yn annhebygol o fod yn gallu ymgymryd â gwaith cyflogedig o fewn 3 blynedd o adael, ond maent yn debygol o fod yn gallu ymgymryd â chyflogaeth o'r fath cyn eu OPA, mae'r buddion salwch yn seiliedig ar y pensiwn y maent eisoes wedi cronni yn eu cyfrif pensiwn ar ddyddiad gadael y cynllun ynghyd â 25% o'r pensiwn y byddent wedi adeiladu, wedi'i gyfrifo ar dâl pensiynadwy tybiedig, pe baent wedi bod yn brif adran y cynllun nes iddynt gyrraedd eu OPA.

Haen 3

Os yw'r aelod yn debygol o fod yn gallu ymgymryd â gwaith cyflogedig o fewn 3 blynedd o adael, neu cyn eu OPA os yn gynt, bydd y buddion salwch yn seiliedig ar y pensiwn y maent eisoes wedi cronni yn eu cyfrif pensiwn wrth adael. Bydd y buddion hyn yn cael eu hatal ar ôl 3 blynedd, neu'n gynharach os yw'r aelod mewn swydd gyflogedig neu'n dod yn alluog i gyflogaeth o'r fath, ar yr amod nad ydynt wedi cyrraedd eu OPA erbyn hynny. Os bydd y taliad yn cael ei stopio bydd fel arfer yn daladwy unwaith eto o OPA.

Mae gwaith cyflogedig yn golygu gweithio am ddim llai na 30 awr yr wythnos am gyfnod o ddim llai na 12 mis.

Ymddeoliad Cynnar

Os yw cyfanswm aelodaeth yn 2 flynedd neu fwy, gall aelod ddewis ymddeol a derbyn ei fudd CPLIL unrhyw adeg ar ôl 55 oed; er hynny gall taliad cyn oed ymddeol arferol olygu lleihad actiwaraid er mwyn talu am y rhyddhad buan, ac os ar ôl oed buddion pensiwn arferol gellir cael codiad actiwaraid oherwydd taliad hwyr.

Buddion Gohiriedig

Mae aelodau sy'n gadael gyda 2 flynedd o aelodaeth yn cael buddion gohiriedig, fel a'i cyfrifwyd ym mharagraff 'Buddion', ond i'r buddion gael eu gohirio a'u cynyddu gyda'r mynegai, hyd nes gwneir taliad unrhyw amser ar ôl oedran 55 (oedran 60 os yw terfyniad cyn 01/04/2014) . Neu mae'n bosib trosglwyddo swm sy'n cyfateb i'r buddion i gynllun pensiwn arall.

Bydd aelodau sy'n gadael gyda chyfanswm aelodaeth o lai na 2 flynedd a dim hawliau CPLIL pellach, yn cael ad-hawlio'u cyfraniadau, llai treth ac unrhyw breimiwm perthnasol.

Marw Mewn Gwasanaeth

Mae lwmp swm o dair gwaith Cyflog Terfynol yn daladwy, waeth pa mor hir oedd yr aelodaeth. Ar gyfer gweithwyr rhan-amser, tydi'r Cyflog Terfynol ddim yn cael ei gynyddu i'w raddfa gyfatebol llawn amser.

Yn ychwanegol, gall buddion goroeswyr fod yn daladwy i briod neu bartner, gyda buddion i unrhyw blant sy'n ddibynol hefyd yn daladwy yn amodol ar feini prawf penodol, yn seiliedig ar oedran ac os mewn addysg llawn amser.

Marw ar ôl Ymddeol

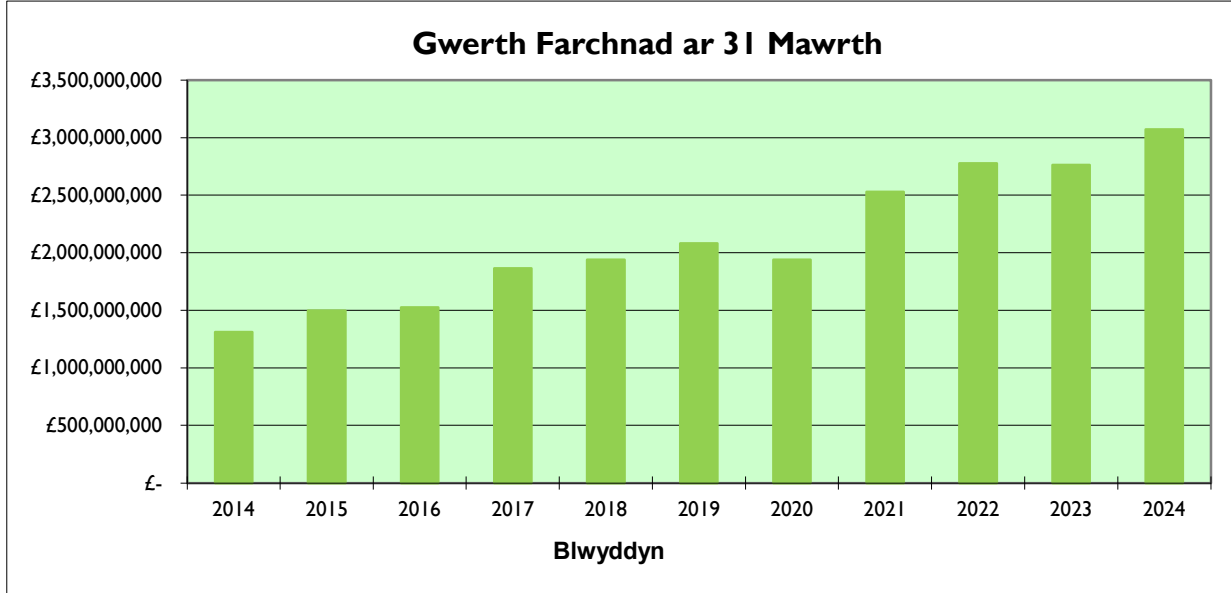
Os bydd aelod yn marw ar ôl derbyn ei bensiwn CPLIL a chyn cyrraedd 75 oed, efallai y bydd grant marwolaeth yn daladwy. Yn gyffredinol, mae'r grant marwolaeth yn hafal i 10 gwaith (neu 5 gwaith os gadawsant y CPLIL cyn 1 Ebrill 2008) y pensiwn llai'r swm a dalwyd eisoes. Os gadawodd yr aelod ar ôl 31/03/2014 yna bydd swm y lwmp swm ychwanegol a gafodd yr aelod ar ymddeoliad o ganlyniad i ildio pensiwn am lwmp swm hefyd yn cael ei ddiynnu o'r swm taladwy.

Fel gyda marwolaeth mewn gwasanaeth, mae pensiynau priod a phartner yn daladwy am oes tra bod pensiynau i blant cymwys yn daladwy o dan yr un amodau fel Marw mewn Gwasanaeth.

6. Buddsoddiadau

6.1 Sefyllfa Diwedd Flwyddyn

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd mewn sefyllfa gymharol iach gyda gwerth y gronfa wedi cynyddu yn raddol ers peth amser bellach. Erbyn 31 Mawrth 2024 mae gwerth y Gronfa Bensiwn wedi sefydlogi ar £3.1 biliwn.

Dyranid Asedau

Prif benderfynydd perfformiad hirdymor y Gronfa ydi dyranid strategol yr asedau.

Mae'r tabl canlynol yn dangos dyranid meincnod y Gronfa fel ar 31.03.24.

Math o ased	Gwir %	Targed %	Gwahaniaeth %
Ecwiti DU	8.80	8.00	+0.80
Ecwiti Byd-Eang	44.80	34.50	+10.30
Ecwiti Marchnadoedd Datblygol	2.00	2.50	-0.50
Ecwiti Preifat	5.30	5.00	+0.30
Cyfanswm Twf	60.90	50.00	+10.90
Eiddo	7.00	10.00	-3.00
Isadeiledd	2.60	7.50	-4.90
Credyd Aml- Ased	7.40	7.50	-0.10
Credyd Preifat	0.30	5.00	-4.70
Cyfanswm Incwm	17.30	30.00	-12.70
Bond Dychweliad Absoliwt	13.50	12.50	+1.00
Bondiau Corfforaethol	7.30	7.50	-0.20
Cyfanswm Amddiffyn	20.80	20.00	+0.80
Arian	1.00	0.00	+1.00
Total	100.00	100.00	0.00

Diweddarwyd dyraniadau strategol targed y Gronfa ddiwedd 2023 yn dilyn gwelliant yn y sefyllfa ariannu. Cytunwyd yn y Pwyllgor Pensiynau i leihau risg y Gronfa drwy leihau ei ddyraniad ecwiti a buddsoddi mewn asedau sy'n cynhyrchu incwm. Mae cynllun wedi'i ddatblygu i symud y Gronfa tuag at y dyraniadau meincnod newydd dros y 12-18 mis nesaf. Bydd buddsoddiadau mewn isadeiledd yn cynyddu dros amser wrth i gyfalaf gael ei alw. Gwelodd y Gronfa fuddsoddiadau cychwynol ar gyfer ecwiti preifat PPC, dyled breifat a isadeiledd yn ystod chwarter olaf y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024.

Buddsoddiadau fesul rheolwr buddsoddi

Dros gyfnod yr adroddiad hwn, roedd 3 Rheolwr Buddsoddi fel a ganlyn: Partneriaeth Pensiwn Cymru, BlackRock a Partners. Mae'r gronfa hefyd wedi gwneud buddsoddiadau uniongyrchol eiddo gyda chronfeydd Lothbury, Threadneedle ac UBS.

Rheolwr	Cronfa	Dosbarth Ased	31 Mawrth 2023 £000	31 Mawrth 2024 £000
Wedi pŵlio				
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Global Opportunities	Ecwiti Byd- Eang	430,059	434,566
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Global Growth	Ecwiti Byd- Eang	426,908	415,429
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Absolute Return Bond	Bondiau	386,103	412,216
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Multi Asset Credit	Credyd Aml Ased	200,600	226,013
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Emerging Markets	Ecwiti Byd- Eang	57,616	59,884
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Sustainable Active Equity	Ecwiti Byd- Eang	0	317,063
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Global Credit	Bondiau	0	223,004
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Russell Investments Global Private Credit	Credyd Preifat	0	10,235
Partneriaeth Pensiwn Cymru	GCM WPP Global Infrastructure	Isadeiledd	0	3,621
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Capital Dynamics CEI	Isadeiledd	0	2,977
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Schroders Capital WPP Global Private Equity I	Ecwiti Preifat	0	3,865
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Octopus Renewables Infrastructure	Isadeiledd	0	9,868
Cyfanswm wedi pŵlio			1,501,286	2,118,741
O dan rheolaeth y pŵl				
Black Rock	Aquila Life UK Equity Index	Ecwiti DU	246,433	267,131
Black Rock	Aquila Life GBL Dev Fundamental	Ecwiti Byd- Eang	207,927	0
Black Rock	ACS World Low Carbon Equity	Ecwiti Byd- Eang	331,802	203,363
Cyfanswm o dan rheolaeth y pŵl			786,162	470,494
Heb ei bŵlio				
Black Rock	Eiddo	Eiddo	55,032	53,144
Lothbury	Eiddo	Eiddo	57,297	50,779
UBS	Eiddo Global Ast Triton	Eiddo	74,865	72,160
Threadneedle	Eiddo TPEN	Eiddo	32,056	32,217
Threadneedle	Eiddo TPUT	Eiddo	2,047	2,050
Partners	Ecwiti Preifat	Ecwiti Preifat	166,622	163,163
Partners	Isadeiledd	Isadeiledd	67,566	73,516
Cyfanswm heb ei bŵlio			455,485	447,029
Cyfanswm			2,742,933	3,036,264

6.2 Perfformiad Buddsoddi

Cyfarfodydd Chwarterol

Caiff perfformiad y Rheolwyr Buddsoddi ei fonitro'n chwarterol. Mae cyfarfod chwarterol gyda'r Rheolwyr Buddsoddi yn cael ei rotatio. Bydd y Rheolwyr Buddsoddi yn cyflwyno adroddiadau chwarterol i'r Pwyllgor Pensiynau, swyddogion perthnasol ac i ymgynghorydd y Gronfa.

Monitro Perfformiad

Tanysgrifia Gwynedd i wasanaeth mesur Pensions & Investment Research Consultants Ltd (PIRC), sy'n cyfrifo'r gyfradd enillion i Wynedd ac ar gyfer cronfeydd pensiwn eraill, ac yn darparu cymariaethau.

Targedau

Dangosir meincnodau perfformiad unigol ar gyfer y Rheolwyr Buddsoddi unigol yn y tabl isod.

Cronfa / Dosbarth Ased	Meincnod
Global Growth PPC	MSCI AC World
Global Opportunities PPC	MSCI AC World
Absolute Return Bond PPC	ICE BofA SONIA Overnight Rate Index +2%
Multi Asset Credit PPC	ICE BofA SONIA Overnight Rate Index +4%
Emerging Markets PPC	MSCI Emerging Markets Index
Sustainable Active Equity PPC	MSCI All Country World Index
Global Credit PPC	Bloomberg Barclays Global Aggregate Credit Index
Black Rock Fundamental Indexation	FTSE RAFI Developed 1000
BlackRock UK/ Carbon Isel	FTSE All-Share 52%, MSCI World Low Carbon Index 48%
Eiddo	IPD All Balanced Property Funds
Partners	MSCI World

Gan mai buddsoddiadau uniongyrchol yr ydym wedi ei wneud gyda Lothbury, UBS a Threadneedle, nid ydym wedi rhoi meincnod iddynt. Fodd bynnag, ar gyfer pwrpas mynegol byddwn yn eu monitro yn erbyn yr 'IPD Balanced Property Unit Trust Index'.

Perfformiad y Gronfa

	Enillion Blwyddyn	Meincnod Blwyddyn	Enillion 3 Blynedd	Meincnod 3 Blynedd	Enillion Ers Cychwyn	Meincnod Ers Cychwyn
	%	%	%	%	%	%
Cronfeydd Partneriaeth Pensiwn Cymru						
PPC Global Growth	15.8	20.6	5.6	10.2	10.7	12.3
PPC Global Opportunities	19.9	20.6	9.8	10.1	12.9	12.3
PPC Multi Asset Credit	10.2	9.4	0.3	6.6	2.1	6.1
PPC Absolute Return Bond	6.8	7.3	3.1	4.5	3.2	4.2
PPC Emerging Markets	3.9	5.9	d/b	d/b	(3.3)	(2.8)
Cronfeydd Lleol						
Black Rock Aquila Life UK Equity Index	8.4	8.4	8.1	8.0	7.3	7.3
Black Rock ACS World Low Carbon Equity Tracker	24.5	24.1	11.5	11.0	11.4	11.0
Eiddo BlackRock	(3.3)	(0.7)	(0.4)	1.5	4.8	5.4
Eiddo Lothbury	(8.8)	(0.7)	(5.2)	1.5	4.6	5.8
Eiddo Threadneedle TPEN	0.6	(0.7)	2.4	1.5	3.1	3.0
Eiddo Threadneedle TPUT	0.5	(0.7)	1.8	1.5	1.5	1.5
Eiddo UBS	(2.4)	(0.7)	1.6	1.5	3.1	4.3
Isadeiledd Grŵp Partners	7.1	8.0	13.9	8.0	13.1	8.0
Ecwiti Preifat Grŵp Partners	4.4	21.2	6.9	15.4	16.6	13.3
Y Gronfa Gyfan	11.2	11.4	6.4	7.5	7.1	6.8

Gwelodd y Gronfa enillion cadarnhaol dros gyfnodau o 3 mis a blwyddyn. Cyflawnodd cronfa CPLIL ar gyfartaledd enillion o 9.2% ar gyfer y flwyddyn. Er bod yr enillion absoliwt a ddarparwyd yn gryf, methodd y rhan fwyaf o gronfeydd â chyflawni eu dychwelyd meincnod strategol dros y cyfnod. Roedd hyn yn ganlyniad i nifer o ffactorau, gan gynnwys canlyniadau ecwiti a reolir cymharol wael ac asedau amgen yn perfformio'n is na'r meincnodau dychwelyd absoliwt a osodwyd. Felly, er nad oedd Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi cyrraedd ei meincnod, roedd hyn yn gyffredin o fewn cronfeydd CPLIL a llwyddodd y gronfa i gael enillion a oedd yn well na chyfartaledd y CPLIL yn ystod y flwyddyn.

Derbynnir yn gyffredinol bod perfformiad buddsoddi dros gyfnod hwy o amser yn ddangosydd mwy dilys na dros flwyddyn gan y gall strategaethau buddsoddi a gynlluniwyd i ddod â pherfformiad da yn y tymor hwy ddioddef rhwystrau tymor byr o bryd i'w gilydd.

Roedd perfformiad y Gronfa dros dair blynedd y tu ôl i'r meincnod, ond roedd y perfformiad yn chwartzel uchaf yr holl CPLIL ac roedd yn safle 18fed allan o holl gronfeydd CPLIL. Mae'r meincnodau a roddir yn heriol iawn (hy MSCI AC World) ac mae'r gronfa yn perfformio'n dda o'i gymharu â chronfeydd CPLIL eraill. Roedd y gronfa yn 36ain (20 mlynedd yn ôl), 10^{fed} (10 mlynedd yn ôl) a 7fed (5 mlynedd yn ôl) ac felly mae'r strategaeth ddiweddar wedi cael effaith gadarnhaol iawn ar sefyllfa'r Gronfa.

6.3 Trefniadau Gweinyddol a Chadw

Cyngor Arbenigol

Mae Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn gorfodi'r Cyngor i sicrhau cyngor arbenigol ar fuddsoddi. Darperir y cyngor hwn gan ymgynghorydd annibynnol o gwmi Hymans Robertson (ymgynghorwyr y Gronfa) sy'n ymuno â'r Pwyllgor Pensiynau er mwyn monitro'r Rheolwyr Buddsoddi. Bydd ymgynghorydd o Hymans Robertson yn bresennol ym mhob cyfarfod chwarterol gyda'r Rheolwyr Buddsoddi.

Ceidwaid

Mae gan rai o'r rheolwyr buddsoddi geidwaid cysylltiedig sy'n dal asedau eu rhan nhw o'r portffolio.

Mae'r rheolwyr a'u ceidwaid cysylltiedig fel a ganlyn:

- Ceidwad BlackRock yw Banc JP Morgan Chase;
- Ceidwad PPC yw Northern Trust.

Mae'r tri cwmni yr ydym wedi gwneud buddsoddiad uniongyrchol â hwy, Lothbury, Threadneedle ac UBS, yn defnyddio Northern Trust fel eu ceidwad hwy.

Nid yw Partners Group yn cael eu cynnwys yn nhrefniadau cadw'r Gronfa.

Trefniadau Gweinyddol

Mae trefniadau gweinyddol yn sicrhau bod y trosglwyddiadau hynny sydd yn digwydd, rhwng y Cyngor a'r Rheolwyr Buddsoddi, yn gorfod cael eu hawdurdodi gan lofnodion dau o'r swyddogion a enwir ar restr llofnodion awdurdodedig y Gronfa Bensiwn.

6.4 Pwerau Buddsoddi

Pwerau Buddsoddi

Mae'r rheoliadau yn mynnu bod gan y Gronfa Ddatganiad Strategaeth Buddsoddi (DSB).

Mae'n galluogi cronfeydd pensiwn i gael hyblygrwydd wrth osod eu strategaethau ac yn rhoi'r gallu i fuddsoddi canran uwch o'u cronfa mewn trefniadau pwlio unigol. Nid oes unrhyw gyfyngiadau penodol yn y ddeddfwriaeth ac felly nid oes angen codi'r symiau yn ffurfiol. Er hynny, mae'n ymarfer da i gael cyfyngiadau llydan ac mae'r rheiny wedi cael eu cynnwys yn y DSB.

6.5 Rheoli Buddsodiadau

Cyffredinol

Prif nod polisi buddsoddi yw uchafu'r enillion ar yr arian dan ofal y Cyngor, yn gyson â lefel dderbyniol o risg, gyda'r enillion yn y tymor hir i fod yn fwy na chwyddiant cyflogau. Rhaid cadw mewn cof mai yn y tymor hir iawn y mae ymrwymiadau'r Gronfa (sef pensiynau), gan ymestyn hyd at ganol y ganrif. Bydd yr ymrwymiadau hyn yn codi gyda chwyddiant, oherwydd cyswllt pensiynau i'r mynegai chwyddiant ac hefyd oherwydd codiadau yng nghyflogau gweithwyr hyd at eu hoedran ymddeol. Mae perthynas rhwng lefelau'r enillion a dderbynnir a'r gyfradd cyfraniadau y disgwylir i gyflogwyr ei dalu. Mae'r Pwyllgor Pensiynau yn ystyried bod yr enillion tymor hir o gyfrandaliadau yn mynd i fod yn fwy na'r enillion ar fondiau, felly oherwydd hyn buddsoddir y rhan fwyaf o'r Gronfa mewn ecwiti.

Cyfarwyddyd Rheolwyr Buddsoddi

Oherwydd polisi pendant i sicrhau amrywiaeth yn yr asedau ac yn y dull o fuddsoddi, mae'r Rheolwyr Buddsoddi yn derbyn gwahanol gyfarwyddiadau:

Rheolwr Buddsoddi	Cyfarwyddyd
BlackRock	Goddefol
PPC	Gweithredol
Partners	Gweithredol

Cyfarwyddyd BlackRock yw bod yn rheolwyr "goddefol". Byddant yn dyrannu asedau yn unol â'u meincnod ac ym mhob marchnad byddant yn olrhain mynegai'r farchnad stoc. O ganlyniad, dylai eu perfformiad olrhain eu meincnod unigol. Mae apwyntio rheolwr goddefol yn lleihau'r risg o danberfformiad yn unol â'r meincnod, ond hefyd yn lleihau'r siawns o orberfformiad cymharol i'r meincnod.

Briff "gweithredol" sydd gan yr holl reolwyr eraill. Mae ganddynt ddisgresiwn i fuddsoddi yn eu syniadau buddsoddi gorau. Tra bod ganddynt hyblygrwydd o ran pa stociau, rhanbarthau a sectorau i fuddsoddi ynddynt, mae nifer o gyfyngiadau mewn lle i rwystro'r rheolwyr rhag gwro yn rhy bell oddi wrth eu meincnod a chymryd gormod o risg. Mae apwyntio rheolwr gweithredol yn cynyddu'r siawns o orberfformiad yn erbyn y meincnod, ond hefyd yn cynyddu'r risg o danberfformiad yn erbyn y meincnod.

6.6 Partneriaeth Pensiwn Cymru

Sefydlwyd Partneriaeth Pensiwn Cymru yn 2017 gyda'r nod o gyflawni:

- arbedion oherwydd maint
- llywodraethu a phenderfyniadau cryf
- costau is a gwerth rhagorol am arian, a
- gwell cynhwysedd a gallu i fuddsoddi mewn isadeiledd

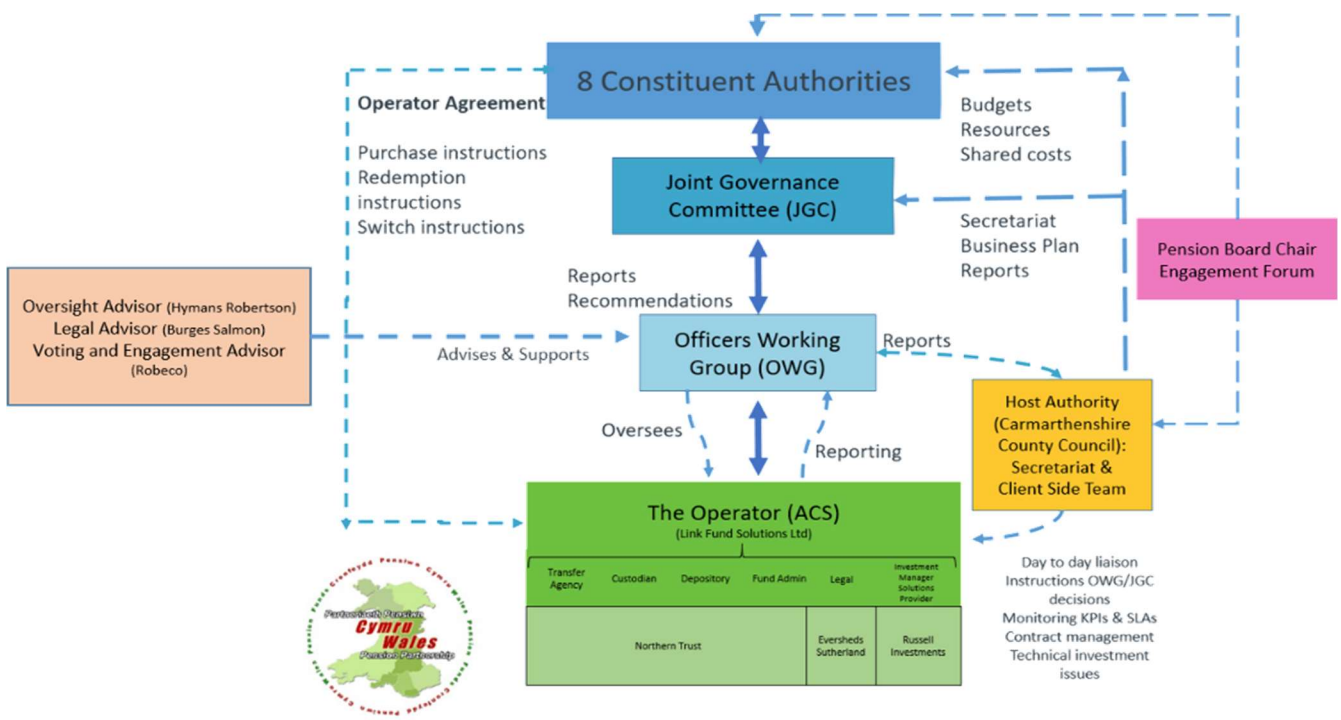
Mae PPC yn un o'r wyth pwl Pensiwn Llywodraeth Leol cenedlaethol ac mae'n gydweithrediad o'r wyth cronfa CPLIL yng Nghymru. Mae gan yr wyth cronfa hanes hir, llwyddiannus o gydweithio gan gynnwys tendr cydweithredol ar gyfer un darparwr ecwiti goddefol ar gyfer cronfeydd Cymru cyn menter gyfuno'r Llywodraeth.

Mae rheoli buddsoddi wedi'i bŵlio yn cynnig y potensial ar gyfer arbedion ffioedd buddsoddi, cyfleoedd i ehangu portffolios buddsoddi, gweithgareddau pleidleisio ac ymgysylltu gwell ynghyd â mynediad at wybodaeth a rennir ac ymarfer gorau. Er bod PPC yn gyfrifol am ddarparu atebion buddsoddi cydweithredol, mae pob awdurdod cyfansoddol yn parhau i fod yn gyfrifol am osod ei strategaeth fuddsoddi ei hun.

Dyluniwyd model gweithredu PPC i fod yn hyblyg a darparu gwerth am arian. Penododd PPC Weithredwr cronfa allanol ac mae'n defnyddio ymgynghorwyr allanol er mwyn ddod â'r arbenigedd gorau i gefnogi'r gwaith o redeg y Pŵl. Y Gweithredwr yw Waystone Management (UK) Limited (Waystone) ac maent wedi partneru gyda Russell Investments i ddarparu atebion rheoli buddsoddi effeithiol a darparu perfformiad net o ffi cryf ar gyfer yr holl Awdurdodau Cyfansoddol.

Llywodraethu

Mae PPC yn manylu ar sut mae'n delio â phob agwedd ar Lywodraethu trwy ei Chytundeb Rhwng Awdurdodau (CRhA) a gymeradwywyd gan bob un o'r wyth Awdurdod Cyfansoddol ym mis Mawrth 2017. Mae'r CRhA yn diffinio safonau, rolau a chyfrifoldebau'r Awdurdodau Cyfansoddol, ei Aelodau, Pwyllgorau a Swyddogion ac mae'n cynnwys Cynllun Dirprwyo sy'n amlinellu'r broses benderfynu. Yn unol â'i gred y dylai llywodraethu da arwain at ganlyniadau gwell i randdeiliaid, mae PPC wedi sefydlu strwythur llywodraethu cadarn:

Yr wyth Awdurdod Cyfansoddol o'r PPC yw:

- Cyngor Sir Caerfyrddin (Awdurdod Iletya)
- Cyngor Dinas a Sir Abertawe
- Cyngor Dinas Caerdydd
- Cyngor Sir y Fflint
- Cyngor Gwynedd
- Cyngor Sir Powys
- Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf
- Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen

Mae'r Awdurdodau Cyfansoddol ar frig strwythur llywodraethu PPC. Maent yn cadw rheolaeth ar yr holl weithgareddau a wneir gan PPC ac yn parhau i fod yn gyfrifol am gymeradwyo Cynllun Busnes PPC, sy'n amlinellu cyllideb a chynllun gwaith PPC, yn ogystal â'i Gredodau a'r Amcanion.

Mae'r Cydbwyllgor Llywodraethu (CBLI) yn goruchwyllo ac yn adrodd ar PPC ac mae'n cynnwys un aelod etholedig o bob un o'r wyth Awdurdod Cyfansoddol.

Mae'r Gweithgor Swyddogion (GS) yn darparu cefnogaeth a chynghor i'r Cydbwyllgor Llywodraethu ac mae'n cynnwys ymarferwyr a Swyddogion Adran 151 o bob un o'r wyth Awdurdod Cyfansoddol.

Cynghor Sir Caerfyrddin yw'r Awdurdod Lletya ar gyfer PPC ac mae'n gyfrifol am ddarparu cefnogaeth weinyddol ac ysgrifenyddol i'r CBLI a'r GS, a chysylltu o ddydd i ddydd gyda'r Gweithredwr ar ran yr holl gronfeydd CPLIL yng Nghymru.

Mae Waystone (Gweithredwr) yn darparu ystod eang o wasanaethau ar gyfer PPC, sy'n cynnwys hwyluso cerbydau buddsoddi ac is-gronfeydd, adrodd ar berfformiad, gweithredu trosglwyddiadau, monitro rheolwyr a thrafodaethau ffioedd. Mae Cytundeb Gweithredwr ar waith sy'n amlinellu dyletswyddau cytundebol y Gweithredwr ac yn llywodraethu'r berthynas rhwng y Gweithredwr a PPC. Mae'r CBLI a'r GS, gyda chefnogaeth Hymans Robertson, yn goruchwyllo'r gwaith y mae Link Fund Solutions yn ei wneud ar ran PPC. Mae Waystone yn ymgysylltu â'r Awdurdodau Cyfansoddol trwy:

- Ymgysylltu uniongyrchol- mynychu un cyfarfod pwyllgor yn flynyddol
- Ymgysylltu anuniongyrchol- gyda'r holl Awdurdodau Cyfansoddol trwy'r CBLI a GS

Mewn cydweithrediad â Waystone, mae Russell Investments yn darparu gwasanaethau atebion rheoli buddsoddi i PPC ac maent yn gweithio mewn ymgynghoriad ag wyth Awdurdod Cyfansoddol PPC i sefydlu cerbydau buddsoddi.

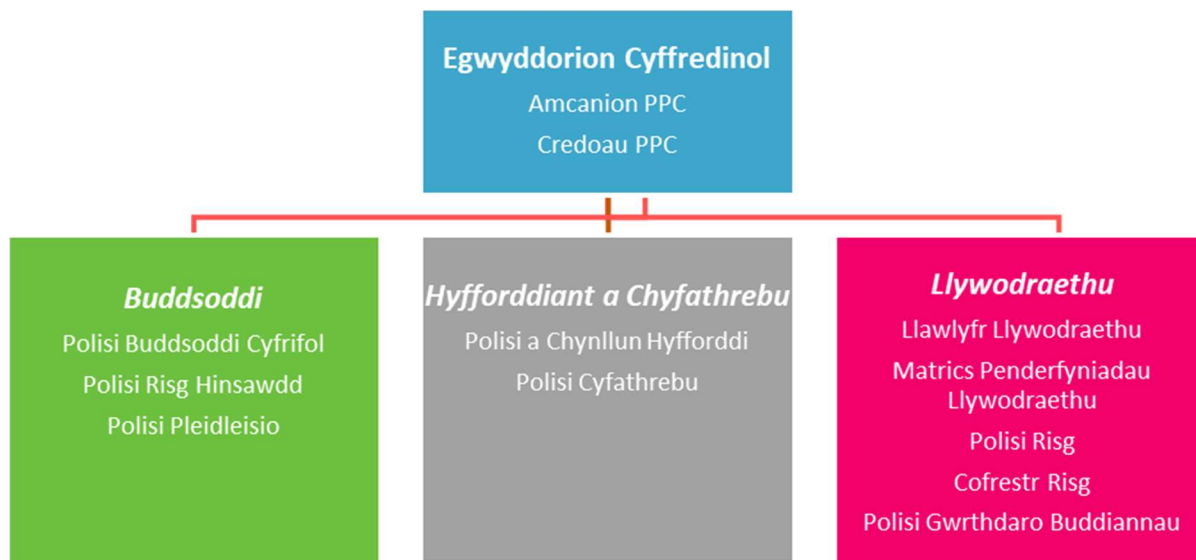
Northern Trust yw'r Ceidwad ar gyfer cerbyd ACS PPC ac mae'n darparu nifer o wasanaethau gan gynnwys benthyca stoc, gweinyddu cronfeydd, monitro cydymffurfiaeth ac adrodd.

Hymans Robertson yw Ymgynghorwyr Goruchwyllo PPC ac mae eu rôl yn cynnwys goruchwylloeth a chynghor ar drefniadau llywodraethu, gwasanaethau gweithredwr, agweddau buddsoddi strategol a chymorth gyda rheoli prosiectau.

Burges Salmon yw ymgynghorwyr cyfreithiol PPC ac mae nhw'n darparu cynghor cyfreithiol mewn perthynas â chronfeydd a reoleiddir gan yr FCA, trefniadau treth a llywodraethu, gan gynnwys cynorthwyo gyda phrosesau caffael cymhleth.

Penodwyd Robeco UK fel darparwr Pleidleisio ac Ymgysylltu PPC ac maent yn gyfrifol am weithredu'r Polisi Pleidleisio ar draws portffolio PPC ac ymgymryd â gweithgareddau ymgysylltu ar ran PPC.

Creddoau PPC yw sylfaen fframwaith llywodraethu PPC ac fe'u defnyddiwyd i arwain holl weithgareddau a phenderfyniadau PPC, gan gynnwys ei amcanion a'i pholisiâu. Mae PPC, mewn ymgynghoriad â'r Awdurdodau Cyfansoddol, wedi datblygu set o bolisiâu llywodraethu. Ymhob achos, mae polisiâu a gweithdrefnau PPC wedi'u datblygu i gyflenwi neu ategu gweithdrefnau a pholisiâu presennol yr Awdurdodau Cyfansoddol. Rhestrir polisiâu, cofrestrau a chynlluniau allweddol PPC isod ac maent i'w gweld ar wefan PPC.

Mae Buddsoddi Cyfrifol wedi bod yn flaenoriaeth allweddol i PPC ers ei sefydlu yn 2017. Ymgwymerwyd â nifer o weithgareddau i weithio tuag at uchelgais PPC o ddod yn arweinydd mewn Buddsoddi Cyfrifol. I ddechrau, canolbwyntiwyd ar lunio Polisi Buddsoddi Cyfrifol ac ers hynny mae PPC wedi llunio ei Pholisi Risg Hinsawdd ei hun ac wedi gweithio gyda'i Ddarparwr Pleidleisio ac Ymgysylltu, Robeco, i gytuno ar Bolisi Pleidleisio. Mae Is-Grŵp Buddsoddi Cyfrifol PPC wedi'i sefydlu i gymryd perchnogaeth o lifoedd gwaith a chamau sy'n gysylltiedig â Buddsoddi Cyfrifol a'r camau sy'n ofynnol i gyflawni'r ymrwymiadau a wnaed ym Mholisiau Buddsoddi Cyfrifol a Risg Hinsawdd PPC.

Gellir gweld Cynllun Busnes PPC, Llawlyfr Llywodraethu a'r holl bolisiau eraill y manylir arnynt yn y siart uchod ar wefan PPC:

<https://www.partneriaethpensiwncymru.org/>

Risg

Mae rheoli risg yn elfen hanfodol o ymrwymiad PPC i lywodraethu da. Mae PPC wedi datblygu strategaeth risg strwythuredig, helaeth a chadarn sy'n ceisio nodi a mesur risgiau allweddol a sicrhau bod rheolaethau a gweithdrefnau llywodraethu addas ar waith i reoli'r risgiau hyn. Mae Polisi Risg PPC wedi cael ei ddatblygu yn y fath fodd fel y gellir rhagweld ac ymdrin â risgiau mewn modd cyflym ac effeithiol i leihau colled neu niwed posibl i PPC a'i rhanddeiliaid.

Mae PPC yn cynnal Cofrestr Risg sy'n cael ei hadolygu'n rheolaidd gan Is-Grŵp Risg pwrpasol sy'n adrodd yn ôl i'r GS a'r CBLI bob chwarter.

Hyfforddiant

Mae gan PPC ei pholisi hyfforddi ei hun ac mae'n datblygu cynllun hyfforddi blynyddol sydd wedi'i gynllunio i ategu cynlluniau hyfforddi presennol yr Awdurdod Cyfansoddol. Bydd Awdurdodau Cyfansoddol yn parhau i ddiwallu anghenion hyfforddi ar lefel leol tra bydd cynllun hyfforddi PPC yn cynnig hyfforddiant sy'n berthnasol i weithgareddau cronni PPC.

Cynnydd pwlio hyd yn hyn

Mae PPC yn ceisio darparu opsiynau buddsoddi sydd yn galluogi Awdurdodau Cyfansoddol i weithredu strategaethau buddsoddi gyda arbedion costau materol tra yn parhau i ddarparu buddsoddiadau sydd yn perfformio i'r rhanddeiliaid. Mae PPC wedi gwneud cynnydd sylweddol er mwyn cyflawni hyn, o lawnsio tair is-gronfa ecwiti gweithredol yn 2019 i lawnsio'r opsiynau Buddsoddi marchnadoedd preifat yn 2023.

Ar 31 Mawrth 2024, roedd gan PPC asedau gwerth £25bn, ble mae £18.5bn o fewn y pŵl, gweler y manylion isod:

Cronfa	Rheolir gan	Dyddiad lawnsio	31 Mawrth 2024 £000	%
Global Growth Equity	Waystone Management (UK) Limited	Chwefror 2019	3,585,735	14.4
Global Opportunities Equity	Russell Investments	Chwefror 2019	3,286,471	13.1
UK Opportunities Equity	Russell Investments	Medi 2019	743,530	3.0
Emerging Markets Equity	Russell Investments	Hydref 2021	259,410	1.0
Sustainable Active Equity	Ruseell Investments	Mehefin 2023	1,570,357	6.3
Global Credit	Russell Investments	Gorffennaf 2020	1,033,734	4.1
Global Government Bond	Russell Investments	Gorffennaf 2020	488,815	2.0
UK Credit	Link Fund Solutions	Gorffennaf 2020	707,817	2.8
Multi-Asset Credit	Russell Investments	Gorffennaf 2020	732,391	2.9
Absolute Return Bond	Russell Investments	Medi 2020	572,982	2.3
Marchnadoedd Preifat*	GCM Grosvenot, IFM, CBRE, Octopus, Russell Investments, Schroders Capital	Amrywiol	314,241	1.3
Buddsoddiadau Goddefol	BlackRock	Mawrth 2016	5,200,324	20.8
Buddsoddiadau heb eu pwlio			6,508,700	26.0
Cyfanswm Buddsoddiadau ar draws yr 8 Cronfa Bensiwn			25,004,507	100

*Dyma'r gwerthoedd sydd wedi ei fuddsoddi ar 31 Mawrth 2024 ac nid yw'n cynnwys ymrwymadau.

Mae rhaniad yr asedau rhwng Cronfa Bensiwn Gwynedd a PPC fel a ganlyn:

Cronfa	31 Mawrth 2024 £000	%
Global Growth	415,429	13.7
Global Opportunities	434,566	14.3
Emerging Markets	59,884	1.9
Sustainable Equity	317,063	10.4
Global Credit	223,004	7.3
Multi Asset Credit	226,013	7.4
Absolute Return Bond	412,216	13.6
Marchnadoedd Preifat	30,566	1.0
Ecwiti Goddefol	470,494	15.5
Buddsoddiadau heb eu pwlio	447,029	14.7
Cyfanswm Asedau Buddsoddi	3,036,264	100

Mae'r tabl uchod yn darparu gwybodaeth ychwanegol i nodyn 14 yn natganiad o'r cyfrifon ac yn crynhoi buddsoddiadau Cronfa Bensiwn Gwynedd yn PPC a'r buddsoddiadau o fewn rheolaeth uniongyrchol y Gronfa. Yn ystod y flwyddyn cafodd asedau eu trosglwyddo ac mae'r tabl uchod yn dangos yr asedau a reolir ar hyn o bryd gan y pwll ar 31 Mawrth 2024.

Mae pŵlio asedau wedi symud ymlaen yn dda yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd gyda 85% o'r gronfa yn cael ei bŵlio a'i rheoli ar y cyd. Mae'r holl ecwitiau a buddsoddiadau incwm sefydlog yn cael eu rheoli ar y cyd neu o dan reolaeth gyfunol, ac mae pŵlio buddsoddiadau marchnadoedd preifat yn datblygu'n dda. Mae'r Gronfa wedi ymrwymo i'r holl fuddsoddiadau isadeiledd a ecwiti preifat yn y dyfodol fod drwy'r pŵl, ac mae'r Gronfa yn awyddus i bŵlio ei buddsoddiadau eiddo unwaith y bydd y rhaglenni wedi'u sefydlu.

Costau pwlio

Mae Cyngor Sir Gaerfyrddin, fel Awdurdod Lletya ar gyfer Partneriaeth Pensiwn Cymru, yn gyfrifol am ddarparu cefnogaeth gweinyddol ac ysgrifenyddol a chysylltu o ddydd i ddydd gyda'r Gweithredwr ar ran cronfeydd CPLIL yng Nghymru. Mae Cyllideb PPC yn cael ei gynnwys yng Nghynllun Busnes PPC ac yn cael ei gymeradwyo'n flynyddol gan yr wyth Awdurdod Cyfansoddol.

Mae costau'r Awdurdod Lletya ac Ymgynghorwyr Allanol a chostau rhedeg yn cael eu hariannu'n hafal (oni bai bod prosiect penodol wedi ei gytuno ar gyfer Cronfa unigol) gan yr wyth Awdurdod Cyfansoddol ac yn cael eu had-dalu yn flynyddol. Y swm ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd ar gyfer y flwyddyn i 31 Mawrth 2024 oedd £226k ac mae hyn yn cael ei gynnwys yn Nodyn 12d yn y datganiad o'r cyfrifon.

Yn ychwanegol i gostau rhedeg, mae hefyd costau trosglwyddo sydd yn ymwneud â throsglwyddo asedau i fewn i'r pwl, mae'r costau yma yn gallu bod yn uniongyrchol ac yn anuniongyrchol. Mae costau uniongyrchol yn cynnwys apwyntio rheolwr trosglwyddo i ymgymryd â'r trosglwyddiad, ynghyd â goruchwyllo y broses drwy safbwynt ymchwilio ac adlewyrchu. Mae costau anuniongyrchol yn cynnwys costau eglur ac aneglur megis comisiwn, lledaeniad ac effaith, a cost cyfle sef diffyg gweithredu. Mae costau trosglwyddo yn gallu cael eu priodoli'n uniongyrchol i'r ased sydd yn cael ei drosglwyddo ac felly yn cael eu tynnu o'r gwerth ased net yn lle cost uniongyrchol i'r Gronfa. Yn 2023/24 roedd costau trosglwyddo uniongyrchol a dalwyd gan Gronfa Bensiwn Gwynedd yn £233,461. Roedd hyn mewn perthynas â throsglwyddo ecwiti o £270m o gronfeydd y Black Rock i'r gronfa Ecwiti Cynaliadwy newydd.

Costau Rheoli Buddsoddiadau

Mae'r tabl isod yn dangos costau rheolwyr buddsoddi wedi eu rhannu rhwng y rhai gan PPC (yn cynnwys ecwitiâu goddefol) a'r rhai tu allan i PPC ar gyfer 2023/24.

		Uniongyrchol	Anuniongyrchol	Cyfanswm
		£000	£000	£000
Ffioedd Rheoli	Asedau'r Pŵl	3,192	3,074	6,267
	Asedau tu allan i'r Pŵl	8,428	530	8,958
Costau Trafodion	Asedau'r Pŵl	973	0	973
	Asedau tu allan i'r Pŵl	0	2,493	2,493
Costau cadwraeth	Asedau'r Pŵl	268	0	268
	Asedau tu allan i'r Pŵl	6	0	6
Cyfanswm Cronfa Gyfan		12,866	6,098	18,964

Amcanion 2024/25

Wrth sefydlu pŵl PPC, y prif ffocws fu ar gyfuno asedau rhestredig, sef ecwitiâu ac incwm sefydlog. Mae cynnydd yn parhau i gael ei wneud gyda rhesymoli'r ystod bresennol o fuddsoddiadau. Ym mis Gorffennaf 2021, penododd y Cydbwyllgor Llywodraethu bfinance fel ymgynghorydd PPC ac maent wedi cynorthwyo'r PPC i benodi Gweithredwyr Marchnadoedd Preifat. Lanswyd rhaglenni buddsoddi Isadeiledd, Credyd Preifat ac Ecwiti Preifat PPC yn 2023.

Mae gwaith wedi bod yn mynd rhagddo wrth lunio gofynion eiddo PPC a'r ffordd orau o weithredu. Gyda chymorth bfinance, mae'r broses gaffael ar gyfer penodi rheolwyr buddsoddi wedi digwydd gyda'r rhaglenni buddsoddi i fod i gael eu lansio yn 2024/25.

Lanswyd yr Is-Gronfa Ecwiti Cynaliadwy hefyd yn 2023/24 ac mae'r is-gronfa hon, ynghyd â rhaglenni buddsoddi'r Marchnadoedd Preifat wedi ymgorffori buddsoddi cyfrifol yn eu dyraniad a'u penodiad. Gyda rhaglenni pellach yn cael eu datblygu, mae PPC bellach yn gweithio'n agos gyda'i ddarparwyr gwasanaeth i ddatblygu fframwaith adrodd cyffredin i ganiatáu datgelu gwybodaeth yn gyson i'w randdeiliaid.

Yn ystod 2023/24, cyhoeddodd PPC ei drydydd Adroddiad Stiwardiaeth blynyddol, gan barhau i lofnodi Cod Stiwardiaeth y DU a chyhoeddodd ei Adroddiad Hinsawdd Cymru Gyfan (AWCR) cyntaf. Asesodd AWCR amlygiadau hinsawdd ar draws holl gronfeydd Cymru ac mae'r argymhellion a ddaeth allan o'r adroddiad bellach yn cael eu datblygu, gan gynnwys esblygiad cynigion buddsoddi PPC (yn enwedig o fewn y dyraniad goddefol ac o fewn incwm sefydlog) a gweithredu fframwaith hinsawdd.

Daw contractau presennol Ymgynghorwyr a darparwyr Pleidleisio ac Ymgysylltu PPC i ben ar 31 Rhagfyr 2024 a 31 Mawrth 2025 yn y drefn honno. Mae gwaith yn mynd rhagddo gydag aildendro'r contract, ac mae disgwyl i'r ddau benodiad gael eu gwneud erbyn diwedd y flwyddyn galendr hon.

Bydd ffocws ar adolygu polisiâu PPC presennol, yn enwedig y polisiâu sy'n canolbwyntio ar fuddsoddi cyfrifol, datblygu'r Polisi Stiwardiaeth ac ymgorffori strategaeth uwchgyfeirio. Mae hyfforddiant hefyd yn parhau i fod yn faes ffocws allweddol a bydd y PPC yn parhau i ddarparu hyfforddiant amserol a pherthnasol a hwylusir gan y pŵl er budd ein grwpiau o rhanddeiliaid ehangach.

Benthyca Stoc

Dechreuwyd benthyca stoc ym mis Mawrth 2020. Rhennir y referniw ar sail 85:15 rhwng PPC a Northern Trust gyda'r holl gostau ar gyfer rhedeg y rhaglen benthyca gwarantau yn dod o gyfran Northern Trust o'r rhanriad ffioedd. Mae lleiafswm o 5% o swm nominal pob daliad ecwiti unigol yn cael ei ddal yn ôl ac mae uchafswm o 25% o gyfanswm AUM ar fenthyg ar unrhyw un adeg. Cyfanswm referniw Referniw WS Cymru yn ystod 2023/24 oedd £1,077,100 (gros) / £915,594 (net) gyda £473,209,901 allan ar fenthyg ar 31 Mawrth 2024.

6.7 Buddsoddi Cyfrifol

Mae'r Gronfa'n cydnabod y gall materion llywodraethu amgylcheddol, cymdeithasol a chorfforaethol ('ESG') gynrychioli risg ariannol sylweddol i'w rhanddeiliaid a dylanwadu ar elw ac enw da hirdymor y Gronfa. O ystyried hyn, nod y Pwyllgor yw bod yn ymwybodol o ffactorau ESG sy'n berthnasol yn ariannol, a'u monitro, ac mae wedi cytuno ar y set ganlynol o gredoau buddsoddi mewn perthynas â Buddsoddi Cyfrifol yn ei gyfarfod ym mis Mawrth 2022:

- Yn unol â dyletswydd ymddiriedol y Pwyllgor, dylai ystyriaethau ariannol fod â mwy o bwysau nag ystyriaethau anariannol wrth wneud penderfyniadau buddsoddi, er y gall materion ESG effeithio'n sylweddol ar risg ac adenillion. Felly, dylai ffactorau ESG gael eu gwreiddio ym mhrosesau buddsoddi ac ym mhrosesau penderfynu rheolwyr asedau a benodir gan y Gronfa / Partneriaeth Pensiwn Cymru.
- Bydd Pwyllgor y Gronfa yn ceisio buddsoddi mewn asedau cynaliadwy, gan gynnwys buddsoddi o fewn ardal yng Nghymru pan all buddsoddiadau anariannol ddeillio o hyn, ar yr amod eu bod yn bodloni gofynion y ddyletswydd ymddiriedol.
- Mae'r Pwyllgor yn derbyn bod ganddo ddyletswydd i fod yn fuddsoddwr cyfrifol. Disgwylir y bydd ymgynghori â chwmnïau, yn hytrach nag osgoi buddsoddi, yn fwy effeithiol o ran newid ymddygiad corfforaethol a lleihau risg. Lle bynnag y bo'n bosibl, gweithredu ar y cyd (fel yr hyn a gymerir drwy aelodaeth Fforwm Cronfeydd Pensiwn Awdurdodau Lleol (LAPFF) ac a gomisiynwyd gan Robeco ochr yn ochr â phartneriaid PPC) yw'r llwybr mwyaf llwyddiannus i ddylanwadu ar allbynnau.
- Fel buddsoddwr hirdymor, mae'r Gronfa yn agored i risgiau systemig megis newid yn yr hinsawdd a'r disgygliad o drosglwyddo i economi carbon isel. Gellir gwella canlyniadau ariannol drwy reoli pa mor agored i risgiau o'r fath yw'r Gronfa.
- Gellir gwella dealltwriaeth a chanlyniadau cyfranddalwyr trwy ddarparu tryloywder ar bob cam o'r gadwyn ychwanegu gwerth.
- Mae hyfforddiant ac addysg yn debygol o fod yn elfen allweddol wrth ddatblygu'r Gronfa a safbwynt y Pwyllgor ar faterion sy'n ymwneud â'r ESG.

Mae'r Pwyllgor yn cydnabod bod asedau'r Gronfa'n cael eu buddsoddi'n fyd-eang ac ar draws llawer o sectorau, sy'n golygu bod lleihau allyriadau carbon y Gronfa yn fwy heriol nag y byddai i sefydliad unigol. Fodd bynnag, mae'r Pwyllgor wedi ymrwymo i osod nod i'r Gronfa fod yn sero net erbyn 2050, wedi'i gefnogi gan ymrwymiad i asesu dichonoldeb y Gronfa i gyrraedd sero **net 5,10 neu 20 mlynedd ynghynt**.

Mae'r Pwyllgor o'r farn ei bod yn bwysig i gronfeydd CPLIL chwarae rhan arweiniol wrth lunio'r dyfodol, o ran cefnogi'r newid i economi carbon isel a chyflawni nodau ESG ehangach. Mae'r Pwyllgor yn gallu dylanwadu mewn dwy ffordd: drwy'r penderfyniadau buddsoddi y mae'n eu gwneud; a thrwy ymgysylltu'n barhaus â'r cwmnïau a'r prosiectau y mae'r Gronfa'n buddsoddi ynddynt. Yn erbyn y cefndir hwn, mae'r Pwyllgor yn credu ei bod yn briodol gosod nod realistig tra hefyd yn edrych ar ddichonoldeb cyflawni nod mwy uchelgeisiol.

Ar yr un pryd, mae'r Pwyllgor yn credu y dylid cyflawni'r gostyngiad yn allyriadau carbon y Gronfa mewn modd pwylllog. Rhaid i'r Gronfa ganolbwyntio o hyd ar ei phrif rwymedigaeth i dalu buddion i'w haelodau, gan gynnwys ystyried unrhyw risgiau cysylltiedig. Mae dull pwylllog yn galluogi'r Gronfa i ddal cyfleoedd buddsoddi sy'n deillio o'r newid i economi carbon isel, yn ogystal â lliniaru'r risgiau. At hynny,

mae dull pwylllog yn cefnogi stiwardiaeth weithredol, gan roi mwy o amser a mwy o le i'r Pwyllgor roi newid ar waith a chyflawni trawsnewidiad cyfiawn trwy ymgysylltu parhaus.

Yn ystod y flwyddyn, mae'r Gronfa wedi buddsoddi £270m yng Nghronfa Ecwiti Cynaliadwy Partneriaeth Pensiwn Cymru. Mae'r is-gronfa newydd hon yn cynnig:

- i) Datrysiad yn seiliedig ar ofynion pwrpasol PPC
- ii) Amlygiad amrywiol i reolwyr ecwiti cynaliadwy arbenigol o safon uchel
- iii) Defnydd o fframwaith 'IPO' (Intent, Purpose, Outcome) Russell Investments i sicrhau opsiynau wirioneddwl gynaliadwy
- iv) Alinio â nodau cynaliadwyedd PPC gan gynnwys aliniad Sero Net a ffocws clir ar yr hinsawdd
- v) Dull aml-sianel o ymgysylltu ac ymrwymiad i gyflawni canlyniadau adrodd sy'n cyd-fynd â'r Nodau Datblygu Cynaliadwy (SDGs)
- vi) Mae'n Cynnig hyblygrwydd i esblygu wrth i ofynion y PPC newid, neu wrth i'r themau cynaliadwy ddatblygu ymhellach. Gellir cyflawni hyn trwy Enhanced Portfolio Implementation (EPI)

Fel blaenoriaeth yn 2024/25 bydd y Gronfa yn ailasesu ei huchelgais sero net a'i pholisi buddsoddi cyfrifol.

7. Rheolaeth a Pherfformiad Ariannol

7.1 Rheoli Risg

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cydnabod pwysigrwydd rheoli risg effeithiol. Rheoli risg yw'r broses ble mae'r Gronfa yn adnabod a delio gyda'r risgiau sydd yn gysylltiedig gyda'r gweithgareddau.

Ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd, daw'r risgiau o nifer o ffynonellau gan gynnwys strategaeth buddsoddi tymor hir, sefyllfa cyllido, perfformiad buddsoddi, gweinyddiaeth cynllun, newid aelodaeth, systemau ariannol a chyfathrebu.

Mae'r dogfennau canlynol yn egluro'r prif risgiau yma ac yn dangos sut y maent yn cael eu hadnabod, osgoi, rheoli ac adolygu:

- Cofrestr Risg
- Datganiad Strategaeth Buddsoddi
- Datganiad Strategaeth Cyllido
- Cyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd- cyfeirio at risgiau offerynnau ariannol

Mae cyngor arbenigol yn cael ei ddarparu gan Hymans Robertson, ein hymgyngorwyr, ac mae'r Pwyllgor Pensiynau yn cyfarfod i adolygu perfformiad ein rheolwyr buddsoddi bob chwarter.

7.2 Datganiad Strategaeth Buddsoddi

Bu i'r Pwyllgor Pensiynau gymeradwyo'r Datganiad Strategaeth Buddsoddi ym mis Mawrth 2023 yn dilyn prisiad 2022. Mae'r strategaeth yn diffinio'r mathau o fuddsoddiadau y gall y gronfa ddefnyddio yn y tymor hir.

Nid oes unrhyw gyfyngiadau penodol ar gyfer y math o fuddsoddiadau. Er hynny, mae'n ymarfer da i gael rhai terfynau eang ac mae'r rhain wedi'u cynnwys yn y Datganiad Strategaeth Buddsoddi. Mae copi o'r Datganiad Strategaeth Buddsoddi ar gael ar wefan y Gronfa yn:

<https://www.cronfabensiwnwynedd.cymru/cy/Buddsoddiadau/Cronfa-Bensiwn-Gwynedd-Datganiad-Strategaeth-Buddsoddi-Mawrth-2023.pdf>

7.3 Datganiad Strategaeth Cyllido

Mae'n ofynnol i awdurdodau gweinyddu'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) baratoi a chyhoeddi Datganiad Strategaeth Cyllido. Mae'r Datganiad Strategaeth Cyllido yn nodi'r strategaeth sy'n benodol i'r Gronfa sydd yn adnabod sut bydd ymrwymadau pensiwn cyflogwyr yn cael eu cwrdd wrth symud ymlaen.

Mae buddion CPLIL wedi eu gwarantu gan statud ac felly mae'r addewid o bensiwn yn sicr. Mae'r Datganiad Strategaeth Cyllido yn cyfeirio at y ffaith bod eisiau rheoli'r angen i gyllido'r buddion yma tros y tymor hir, a hefyd ar yr un pryd hwyluso gwaith archwilio ac atebolrwydd trwy wella tryloywder a'r broses o ddatguddio. Hefyd, mae'n rhoi fframwaith statudol i awdurdodau gweinyddol CPLIL ar gyfer rheoli diffygion pensiwn tymor hir y Gronfa wrth symud ymlaen.

Adolygwyd y Datganiad Strategaeth Cyllido yn ei gyfanrwydd yn 2022/23 er mwyn adlewyrchu'r Prisiad Actiwaraidd ar 31 Mawrth 2022. Mae'n cynnwys cyfraddau cyfraniad bob cyflogwr o 1 Ebrill 2023 ymlaen. Mae copi o'r Strategaeth Cyllido ar gael ar wefan y Gronfa yn :

<https://www.cronfabensiwnwynedd.cymru/cy/Buddsoddiadau/Gwynedd-FFS-2023-Cymraeg.pdf>

Gellir cael copïau papur o Ddatganiad Strategaeth Buddsoddi a Datganiad Strategaeth Cyllido gan Delyth Jones-Thomas, Cyngor Gwynedd, Swyddfeydd y Cyngor, Stryd y Jêl, Caernarfon, LL55 1SH.

7.4 Perfformiad Ariannol

Incwm

	Gwir 2022/23 £000	Gwir 2023/24 £000
Cyfraniadau Gweithwyr/ Aelodau	21,519	23,500
Cyfraniadau Cyflogwyr	68,243	70,778
Trosglwyddiadau i Mewn	6,773	8,575
Incwm Buddsoddi	30,940	47,956
Incwm Arall	4	3
Cyfanswm Incwm	127,479	150,812

Roedd cynnydd ar draws pob categori incwm ond yn benodol cynnydd mewn incwm buddsoddi. Mae'r buddsoddiadau ecwiti wedi perfformio'n gryf ac felly wedi creu incwm sylweddol, ond hefyd fel rhan o'r dyraniad asedau strategol newydd rydym wedi buddsoddi mwy yn y cronfeydd incwm sefydlog, ac yn enwedig y Gronfa Credyd Byd-eang newydd, ac mae'r buddsoddiadau hyn wedi creu incwm llog sylweddol. Mae'r buddsoddiadau hyn yn dilyn patrwm cyfraddau llog ac felly mae'n rhesymol bod lefel yr incwm wedi cynyddu.

Gwariant

	Gwir 2022/23 £000	Gwir 2023/24 £000
Buddion sy'n daladwy	(72,108)	(82,931)
Taliadau i rai sy'n ymadael	(3,121)	(5,068)
Costau Rheoli	(12,729)	(15,042)
Cyfanswm Gwariant	(87,958)	(103,041)

Roedd cynnydd yn y swm o fudd-daliadau a dalwyd ar ôl i'r buddion gynyddu gyda CPI, ac roedd cynnydd mewn costau rheoli oherwydd cyflwyno gwahanol ddsbarthiadau asedau ac felly talu gwahanol ffioedd.

Asedau Net

	Gwir 2022/23 £000	Gwir 2023/24 £000
Elw a Chollodion wrth waredu buddsoddiadau a newidiadau yng ngwerth buddsoddiadau ar y farchnad	(22,213)	308,051
Cynnydd/ (Lleihad) yn yr Asedau Net ar gael ar gyfer buddion yn ystod y flwyddyn	(13,632)	307,866

Mae gwerth buddsoddiadau ar y farchnad wedi cynyddu yn ystod y flwyddyn ar ôl bownsio'n ôl yn dilyn blwyddyn heriol gyda'r rhyfel yn yr Wcrain a chwyddiant uchel yn effeithio ar y marchnadoedd arian. Cyflawnodd y gronfa elw o 11.2% ac felly mae'n rhesymol bod yr asedau net wedi cynyddu o £2.8 biliwn i £3.1 biliwn.

Ceir rhagor o wybodaeth yn y Datganiad o'r Cyfrifon (Adran 9).

7.5 Safon Cyfrifeg Ryngwladol I9 (SCRI9) a Safon Adrodd Ariannol I02 (SAAI02)

Diffiniad o SCR19

Mae SCR19 yn diffinio sut dylid mesur asedau ac ymrwymadau cynllun pensiwn i bwrpas adrodd mewn cyfrifon ariannol, gan nodi fod rhaid datgelu unrhyw ddiffyg neu ormoddedd yn llawn ar y fantolen ariannol, gydag unrhyw symudiad yn cael ei ddangos yn y cyfrif elw a cholled blynyddol. Mae SCR19 yn berthnasol i gyrff sydd yn gorfod adrodd o dan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAAR). Mae hyn wedi effeithio'r cyrff ar yr atodlen yn y Gronfa Bensiwn sydd yn rhan o gyfrifon y Llywodraeth, sef Cyngor Gwynedd, Cyngor Sir Ynys Môn, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy a'u hysgolion sylfaenol, Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, y Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Gyrfaedd Cymru Gogledd Orllewin. Gwnaed cais gan ddau o'r cyflogwyr llai am adroddiadau SCR19 hefyd. Mae'r cyflogwyr eraill yn parhau i adrodd yn unol â gofynion SAAI02.

Cyfrifo am SCR19 a SAAI02

Mae mabwysiadu'r SCR19 neu SAAI02 yn golygu bod rhaid i gyflogwyr adnabod yr ased neu ddiffyg net, ynghyd â chronfa bensiynau, yn y fantolen. Rhaid iddynt hefyd gofnodi yn y cyfrif referiw cyfunol y symudiadau yn yr ased neu ddiffyg sy'n perthyn i gynllun buddion diffiniedig.

Adroddiadau SCR19 a SAAI02 ar 31/03/2024

Ym mis Mawrth 2024, aethpwyd ati i gasglu'r data angenrheidiol er mwyn i'r Actiwari gael cyfrifo'r wybodaeth SCR19 neu SAAI02 unigol ar gyfer cyflogwyr y Gronfa.

Canlyniadau SCR19 a SAAI02 fel ar 31/03/2024

Cafodd y cyflogwyr ddewis selio y canlyniadau ar ddychweliadau disgwylidig neu gwir ddychweliadau. Bydd canlyniadau pob cyflogwr yn adlewyrchu eu hamgylchiadau penodol eu hunain. O ganlyniad, dylid ystyried y diweddariad hwn fel arweiniad eglurhaol i'r prif faterion sydd yn effeithio mwyafrif y cyflogwyr, yn hytrach nag esboniad manwl o brofiad pob cyflogwr.

7.6 Cyfrifon Terfynol 2023/24

Archwiliwyd y Cyfrifon Terfynol gan Archwilio Cymru, a cyflwynwyd y fersiwn terfynol yn Adran 9 i'r Pwyllgor Pensiynau ar 16 Medi 2024.

7.7 Llywodraethu

Gweinyddir y Gronfa o fewn y fframwaith a sefydlwyd drwy statud, sy'n nodi mai Cyngor Gwynedd yw'r Awdurdod Gweinyddu.

Polisiâu Llywodraethu

Mae'r Datganiad Polisi Llywodraethu a'r Datganiad Cydymffurfiaeth Llywodraethu yn nodi arferion llywodraethu'r Gronfa Bensiwn.

<https://www.gwyneddpensionfund.wales/en/Governance/Datganiad-Cydymffurfiad-%C3%A2'r-Drefn-Llywodraethol-2023.pdf>

Gellir cael copïau papur gan Delyth Jones-Thomas, Cyngor Gwynedd, Swyddfeydd y Cyngor, Stryd y Jêl, Caernarfon, LL55 1SH.

7.8 Fframwaith Sgiliau a Gwybodaeth

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd yn adnabod pwysigrwydd sicrhau bod gan yr holl staff a'r aelodau sy'n gyfrifol am weinyddiaeth gyllidol ac am wneud penderfyniadau ar ran y cynllun pensiwn yr holl wybodaeth a'r sgiliau i ymgymryd â'r dyletswyddau a'r cyfrifoldebau a ddyrannwyd iddynt.

Felly, bydd Cronfa Bensiwn Gwynedd yn ceisio defnyddio unigolion gyda'r gallu a'r profiad a bydd y Gronfa yn darparu hyfforddiant ar gyfer staff ac aelodau'r cyrff pensiynau sy'n gwneud penderfyniadau er mwyn eu galluogi hwy i dderbyn a chynnal lefel briodol o arbenigedd, gwybodaeth a sgiliau.

Mae pob aelod presennol o'r Pwyllgor Pensiynau wedi cwblhau'r LGA Fundamentals, sef cwrs hyfforddi LGPS pwrpasol A-Z wedi'i anelu at aelodau etholedig i'w galluogi i gyflawni eu dyletswyddau'n effeithiol.

Mae'r hyfforddiant a wnaed yn ystod y 12 mis diwethaf fel rhan o Bartneriaeth Pensiwn Cymru wedi cynnwys:

Partneriaeth Pensiwn Cymru	Dosbarth Asedau Marchnad Preifat – Ecwiti Preifat
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Dosbarth Asedau Marchnad Preifat – Eiddo
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Buddsoddi Cyfrifol
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Lefelu i fyny / Datblygu cyfleoedd
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Buddsoddi Cyfrifol - Pleidleisio ac Ymgysylltu
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Buddsoddi Cyfrifol o fewn is-gronfeydd WPP
Partneriaeth Pensiwn Cymru	Dealltwriaeth o'r Farchnad a Gofynion Rheoleiddio gan gynnwys cynnydd pyllau CPLIL eraill a chyfleoedd cydweithio a chyfuno canllawiau

Yn ogystal, mae aelodau'r pwyllgor wedi mynychu nifer o gynadleddau a digwyddiadau sydd wedi gwella eu gwybodaeth ymhellach.

7.9 Uned Buddsoddi

Mae cydweithio wedi bod yn thema bwysig iawn unwaith eto y flwyddyn yma. Hoffwn ddiolch i'r staff o fewn yr Uned Buddsoddi am eu gwaith caled drwy'r flwyddyn a'r timau yn Hymans Robertson a holl gronfeydd Cymru am eu cydweithrediad parod drwy'r amser.

Delyth Jones-Thomas
Rheolwr Buddsoddi

8. Adroddiad Actiwaraidd

Cyffredinol

Mae angen i'r Gronfa fod yn ddigonol i gwrdd â'i hymrwymiaidau, ac felly mae'r Gronfa yn derbyn prisiant pob tair blynedd i asesu'r sefyllfa. Cafodd y Gronfa ei phrisio ddiwethaf ar 31 Iain Mawrth 2022 (ar Fawrth 31^{ain} 2019 cyn hynny), ac mae'r cyfraddau newydd yn weithredol o 1af Ebrill 2023.

Dull a Rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd

Y dulliau actiwaraidd a ddefnyddiwyd yn y prisiant oedd y "Dull Uned Amcanol" ar gyfer y Gronfa gyfan ac ar gyfer cyflogwyr sy'n parhau i dderbyn aelodau newydd i'r Gronfa a'r "Dull Cyrraedd Oed" ar gyfer cyflogwyr sydd ddim yn derbyn aelodau newydd i'r Gronfa. Roedd y prif ragdybiaethau fel a ganlyn:

	% y flwyddyn
Cyfradd Disgownt	4.1%
Codiadau Cyflog	3.2%
Codiadau pensiwn ac ail-brisio CARE (CPI)	2.7%

Canlyniadau Prisiant 2022

Cwblhawyd y prisiad actiwaraidd teirblynyddol fel ar 31 Mawrth 2022 yn ystod 2022/23. Roedd sefyllfa ariannu yr holl Gronfa wedi gwella o 108% ar 31 Mawrth 2019 i 120% ar 31 Mawrth 2022 yn bennaf oherwydd perfformiad buddsoddiadau dros y cyfnod.

Valuation Date	31 March 2022	31 March 2019
Past Service Liabilities	(£m)	(£m)
Employees	1,042	855
Deferred Pensioners	392	321
Pensioners	874	750
Total Liabilities	2,308	1,925
Assets	2,776	2,081
Surplus/(Deficit)	468	156
Funding Level	120%	108%

Mae cynnydd yn y sefyllfa ariannu o £156m i £468m. Gweler y symudiadau yn y tabl isod:

Change in the surplus/deficit position	Assets (£m)	Liabilities (£m)	Surplus / (Deficit) (£m)
Last valuation at 31 March 2019	2,081	1,925	156
Cashflows			
Employer contributions paid in	179	0	179
Employee contributions paid in	56	0	56
Benefits paid out	(192)	(192)	0
Net transfers into / out of the Fund*			
Other cashflows (e.g. Fund expenses)	(5)	0	(5)
Expected changes in membership			
Interest on benefits already accrued	0	238	(238)
Accrual of new benefits	0	255	(255)
Expected investment returns	249	0	249
Membership experience vs expectations			
Salary increases greater than expected	0	17	(17)

Benefit increases greater than expected	0	(26)	26
Early retirement strain (and contributions)	0	4	(4)
Ill health retirement strain	0	(3)	3
Early leavers less than expected	0	(2)	2
Pensions ceasing less than expected	0	0	0
Commutation less than expected	0	0	0
McCloud remedy	0	7	(7)
Other membership experience	0	20	(20)
Changes in market conditions			
Investment returns on the Fund's assets	407	0	407
Changes in future inflation expectations	0	175	(175)
Changes in actuarial assumptions			
Change in demographic assumptions (excl. longevity)	0	(30)	30
Change in longevity assumptions	0	6	(6)
Change in salary increase assumption	0	7	(7)
Change in discount rate	0	(92)	92
This valuation at 31 March 2022	2,775	2,309	468

Cynhyrchoedd yr actiari adroddiad tebygol ar gyfer bob cyflogwr unigol. Cynhaliwyd fforwm ar gyfer yr holl gyflogwyr ym mis Hydref 2022, ble cyflwynodd yr Actiari'r canlyniadau ac ymateb i gwestiynau. Roedd hwn yn sesiwn ddefnyddiol iawn a mynychodd nifer o'r cyflogwyr.

Cyhoeddwyd Adroddiad Prisiad Actiwaraidd 2022 terfynol Cronfa Bensiwn Gwynedd ym mis Mawrth 2023 ac mae ar gael ar safle we'r Gronfa:

<https://www.cronfabensiwngwynedd.cymru/cy/Buddsoddiadau/230328-Gwynedd-Pension-Fund-Final-Valuation-Report.pdf>

Cyfradd Cyfraniadau Cyflogwyr

Caiff yr Amcan Cyfraniadau ei gyflawni drwy osod cyfraniadau cyflogwyr sydd yn debyg i fod yn ddigonol i gwrdd a cost buddiannau newydd cronedig a drwy fynd i'r afael ag unrhyw ddiffyg cyllido sydd yn berthynol i'r targed cyllido dros y cyfnod amser cytunedig. Yr amcan eilradd yw cynnal cyfraddau cyflogwyr cymharol sefydlog ble'n bosib.

Er mwyn i bob cyflogwr yn y Gronfa gwrdd â'r Amcan Cyfraniadau, cyfrifwyd cyfradd cynradd er mwyn cyllido cost buddiannau newydd yn y Gronfa. Yn ychwanegol, ble bo'r angen, cyfrifwyd ail gyfradd er mwyn targedu sefyllfa gronol cyflawn o fewn cyfnod amser penodol ar gyfer cyflogwr unigol.

Mae'r tabl isod yn crynhoi'r Prif Gyfradd ynghyd a'r Ail Gyfradd ar y prisiad yma.

Prif Gyfradd (% cyflog)	Ail Gyfradd		
	2023/24	2024/25	2025/26
I Ebrill 2023 – 31 Mawrth 2026	21.8%	-£8,746,000	-£9,021,000
		-£9,303,000	

Bydd y prisiad actiwaraidd teirblynyddol nesaf ar 31 Mawrth 2025.

9. Datganiad o'r Cyfrifon 2023/24

ADRODDIAD NARATIF

Rhagarweiniad

Mae cyfrifon a nodiadau Cronfa Bensiwn Gwynedd am 2023/24 wedi'u cyflwyno yma ar dudalennau 5 i 44.

Mae'r cyfrifon yn cynnwys Cyfrif a Datganiad Asedau Net Cronfa Bensiwn Gwynedd.

Cefnogir y cyfrifon hyn gan yr Adroddiad Naratif yma, y Polisiâu Cyfrifo ac amrywiol nodiadau i'r cyfrifon.

Mae cyfrifon y Gronfa Bensiwn a'r nodiadau ynghlwm yn crynhoi trafodion ariannol ac asedau net ar gyfer darparu pensiynau a buddiannau taladwy eraill ar gyfer cyn-weithwyr holl gyflogwyr y Gronfa, gan gynnwys Cyngorau Ynys Môn, Conwy a Gwynedd, Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Cartrefi Conwy, Adra, amryw o gyngorau tref a chymuned, cyrff ar yr atodlen a chyrrff a ganiateir.

Mae Datganiad o'r Cyfrifon a gwybodaeth pellach ar gael ar wefan Cronfa Bensiwn Gwynedd sef www.cronfabensiwnwynedd.cymru.

Mae gan y Gronfa ddau ddatganiad pwysig sydd yn gosod allan strategaethau er mwyn sicrhau bod y pensiynau wedi cael eu cyllido nawr ac yn y dyfodol fel a ganlyn:

- Datganiad Strategaeth Gyllido – mae'r datganiad yn gosod allan strategaeth benodol i'r gronfa sydd yn adnabod sut bydd ymrwymadau pensiwn cyflogwyr yn cael eu cwrdd orau wrth symud ymlaen. Caiff ei adolygu bob tair blynedd yn dilyn y prisiad actiwaraidd ac mae'n cynnwys cyfraddau unigol i bob cyflogwr ar gyfer y cyfnod dilynol.
- Datganiad Strategaeth Buddsoddi – mae'r datganiad yn gosod y math o fuddsoddiadau a therfynau llydan ar gyfer bob math o fuddsoddiad.

Mae'r ddau ddatganiad yma ar gael ar safle we y Gronfa o dan yr adran buddsoddiadau.

Mae'n ofynnol i gael Prisiad Actiwaraidd bob tair blynedd er mwyn sefydlu'r lefel o asedau sydd ar gael er mwyn talu pensiynau nawr ac yn y dyfodol. Y prisiad diweddaraf yw fel ar 31 Mawrth 2022 a gwnaed unrhyw newidiadau i gyfraniadau y cyflogwyr o 1 Ebrill 2023 ymlaen.

Ceir gwybodaeth bellach am y cyfrifon gan:

Delyth Jones-Thomas
Rheolwr Buddsoddi
01286 679128

Adran Cyllid
Cyngor Gwynedd
Swyddfa'r Cyngor
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1SH

Mae yn rhan o bolisi'r Gronfa i ddarparu gwybodaeth lawn am weithgareddau'r Gronfa. Yn ychwanegol, mae gan aelodau'r cyhoedd sydd yn dymuno hawl statudol i arolygu'r cyfrifon cyn cwblheir yr archwiliad. Hysbysir argaeledd y cyfrifon i'w harolygu ar wefan y Gronfa Bensiwn ar yr adeg briodol.

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU AM Y DATGANIAD O'R CYFRIFON

CYFRIFOLDEB Y GRONFA BENSIWN

Mae'n ofynnol ar Gyngor Gwynedd fel awdurdod gweinyddu (i bob pwrpas yr ymddiriedolwr) ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd i wneud trefniadau ar gyfer iawn weinyddiad o'i faterion ariannol ac i sicrhau y rhoddir cyfrifoldeb am weinyddu'r materion hynny i un o'i swyddogion. Yng Nghyngor Gwynedd, y Pennaeth Cyllid yw'r "Swyddog Adran 151" hwnnw. Cyfrifoldeb yr Awdurdod Gweinyddu hefyd yw rheoli ei weithgareddau er mwyn sicrhau defnydd effeithiol, effeithlon ac economaidd o'i adnoddau, gwarchod ei asedau, a chymeradwyo'r Datganiad o'r Cyfrifon.

16eg o Fedi 2024

Cynghorydd Richard Medwyn Hughes
Cadeirydd Pwyllgor Pensiynau

CYFRIFOLDEBAU Y PENNAETH CYLLID

Y Pennaeth Cyllid sy'n gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon y Gronfa Bensiwn yn unol â'r ymarfer priodol fel a osodir allan yn y *Côd Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig* (y "Côd").

Wrth baratoi'r datganiad o'r cyfrifon, mae'r Pennaeth Cyllid wedi dewis polisiau cyfrifo priodol gan eu defnyddio'n gyson; wedi ffurfio barnau a gwneud amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a darbodus; ac yn cydymffurfio â'r Côd.

Hefyd, mae'r Pennaeth Cyllid wedi cadw cofnodion cyfrifo priodol a chyfamserol, ac wedi cymryd camau rhesymol i ddarganfod a gwarchod rhag twyll ac unrhyw anghysondebau eraill.

TYSTYSGRIF Y SWYDDOG CYLLIDOL CYFRIFOL

Tystiaf fod y Datganiad o'r Cyfrifon wedi ei baratoi yn unol â'r trefniadau uchod. Mae'r Datganiad yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cronfa Bensiwn Gwynedd ar 31 Mawrth 2024, ac incwm a gwariant y Gronfa Bensiwn am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny.

Dewi Morgan CPFA
Pennaeth Cyllid, Cyngor Gwynedd

9fed o Fedi 2024

CYFRIFON CRONFA BENSIWN GWYNEDD

CYFRIF Y GRONFA

31 Mawrth 2023 £'000		Nodiadau	31 Mawrth 2024 £'000
	Delio gydag aelodau, cyflogwyr ac eraill sydd â chysylltiad uniongyrchol â'r Gronfa		
89,762	Cyfraniadau	7	94,278
4	Incwm arall	8	3
6,773	Trosoglwyddiadau i mewn o gronfeydd pensiwn eraill	9	8,575
96,539			102,856
(72,108)	Buddion	10	(82,931)
(3,121)	Taliadau i ac oherwydd ymadawyr	11	(5,068)
(75,229)			(87,999)
21,310	Ychwanegiadau/ (alldyniadau) net yn sgil ymwneud ag Aelodau		14,857
(12,729)	Costau Rheoli	12	(15,042)
8,581	Ychwanegiadau/ (alldyniadau) net gan gynnwys costau rheoli'r gronfa		(185)
	Enillion ar fuddsoddiadau		
30,940	Incwm Buddsoddi	13	47,956
(53,153)	Elw a cholledion wrth waredu buddsoddiadau a newidiadau yng ngwerth buddsoddiadau ar y farchnad	14	260,095
(22,213)	Enillion net ar fuddsoddiadau		308,051
(13,632)	Cynnydd/ (Lleihad) yn yr asedau net ar gael ar gyfer buddion yn ystod y flwyddyn		307,866
2,775,761	Asedau net agoriadol y gronfa		2,762,129
2,762,129	Asedau net terfynol y gronfa		3,069,995

Mae'r nodiadau ar tudalennau 44 i 81 yn rhan o'r Datganiadau Cyllidol

DATGANIAD ASED AU NET

31 Mawrth 2023 £'000		Nodiadau	31 Mawrth 2024 £'000
2,742,933	Asedau Buddsoddi	14	3,036,264
963	Adneuo n arian parod	14	499
(960)	Ymrwym iadau Buddsoddi	14	(333)
2,742,936	Cyfanswm buddsoddiadau net		3,036,430
22,454	Asedau cyfredol	20	37,723
(3,261)	Ymrwym iadau cyfredol	21	(4,158)
2,762,129	Asedau net y gronfa ar gael i ariannu buddion ar ddiwedd y cyfnod adrodd		3,069,995

Nid yw'r Datganiadau Cyllidol yn cynnwys ymrwym iadau'r Gronfa i dalu pensiynau a budd-daliadau eraill i holl gyfranwyr presennol y Gronfa ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol, ond yn hytrach mae'n crynhoi trafodion ac asedau net y Gronfa. Ystyrir ymrwym iadau'r Gronfa ym mhrisiadau cyfnodol yr actiwari o'r Gronfa (y mwyaf diweddar ar 31 Mawrth 2022) ac fe'u hadlewyrchir yn lefelau cyfraniadau'r cyflogwyr a bennir gan y prisiad hwn, fel bydd y Gronfa yn gallu cwrdd ag ymrwym iadau'r dyfodol. Dangosir gwerth presennol actiwariaidd ar gyfer buddiannau a addawyd yn Nodyn 19.

NODIADAU AR GYFRIFON CRONFA BENSIWN GWYNEDD

NODYN I – DISGRIFIAD O'R GRONFA

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd ("y Gronfa") yn rhan o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) ac fe'i gweinyddir gan Gyngor Gwynedd.

a) Cyffredinol

Deddf Pensiynau Gwasanaeth Cyhoeddus 2013 sy'n llywodraethu'r Gronfa. Gweinyddir y Gronfa yn unol â'r deddfau eilaidd a ganlyn:

- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 (fel y'i diwygiwyd);
- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Darpariaethau Trosiannol, Arbedion a Gwelliant) 2014 (fel y'i diwygiwyd);
- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2016.

Mae'n gynllun pensiwn budd-dal diffiniedig cyfrannol a weinyddir gan Gyngor Gwynedd i roi pensiynau a buddion eraill i weithwyr pensynadwy Cyngor Gwynedd, dau awdurdod lleol arall a chyrrff ar yr atodlen, cyrrff a benderfynir a chyrrff eraill a ganiateir sydd o fewn cyn ardal Cyngor Sir Gwynedd. Nid yw athrawon, swyddogion yr heddlu a gweithwyr y gwasanaeth tân wedi'u cynnwys gan eu bod yn rhan o gynlluniau pensiwn cenedlaethol eraill. Mae'r Gronfa'n cael ei goruchwylio gan y Pwyllgor Pensiynau, sef un o bwyllgorau Cyngor Gwynedd.

b) Aelodaeth

Mae bod yn aelod o'r CPLIL yn rhywbeth gwirfoddol ac mae gweithwyr yn rhydd i ddewis p'un a ydynt am ymuno â'r cynllun, parhau'n aelod o'r cynllun neu wneud eu trefniadau personol y tu allan i'r cynllun. Ymysg y sefydliadau sy'n cymryd rhan yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd mae:

- Cyrff ar yr atodlen, sy'n awdurdodau lleol a chyrrff tebyg ble mae gan eu staff hawl awtomatig i fod yn aelodau o'r Gronfa.
- Cyrff a benderfynir, sy'n gyngor dinas, tref neu gymuned. Mae ganddynt yr hawl i benderfynu os caiff eu gweithwyr ymuno â'r CPLIL ac i fabwysiadu'r penderfyniad yn unol â hynny.
- Cyrff a ganiateir, sy'n sefydliadau eraill sy'n cymryd rhan yn y Gronfa dan gytundeb mynediad rhwng y Gronfa a'r sefydliad perthnasol. Mae'r cyrrff a ganiateir yn cynnwys cyrrff gwirfoddol, elusennol a thebyg neu gontractwyr preifat sy'n ymgymryd â swyddogaeth awdurdod lleol wedi i'r swyddogaeth gael ei allanoli i'r sector preifat.

NODYN I – DISGRIFIAD O’R GRONFA (parhad)

Mae’r cyrff canlynol yn gyflogwyr gweithredol yn y Gronfa Bensiwn:

Cyrff ar yr Atodlen	
Cyngor Gwynedd	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	Ysgol Bryn Elian
Cyngor Sir Ynys Môn	Ysgol Emrys ap Iwan
Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru	Ysgol Pen y Bryn
Grŵp Llandrillo – Menai	Ysgol Uwchradd Eirias
GwE	Asiant Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru
Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru	
Cyrff a Benderfynir	
Cyngor Cymuned Llanllyfni	Cyngor Tref Ffestiniog
Cyngor Dinas Bangor	Cyngor Tref Llandudno
Cyngor Tref Abergele	Cyngor Tref Llangefni
Cyngor Tref Bae Colwyn	Cyngor Tref Porthaethwy
Cyngor Tref Biwmares	Cyngor Tref Towyn a Bae Cinmel
Cyngor Tref Caergybi	Cyngor Tref Tywyn
Cyngor Tref Caernarfon	Cyngor Tref Conwy
Cyngor Tref Llanfairfechan	Cyngor Tref Llanrwst
Cyrff a Ganiateir	
Addysg Oedolion Cymru	Cymdeithas y Deillion Gogledd Cymru
Adferiad Recovery	Cefnogaeth Gymunedol a Gwirfoddol Conwy
Cydbwyllgor Claddu Caergybi	Gyrfaoedd Cymru Gogledd Orllewin
Cwmni'r Frân Wen	Mantell Gwynedd
Menter Môn	Medrwn Môn
Ynysmaengwyn (gorffen 31/12/2023)	
Cyrff Cymunedol a Ganiateir	
Cartrefi Conwy	Adra
Byw'n Iach	
Cyrff Trosglwyddai a Ganiateir	
ABM Catering	A E & A T Lewis
Kingdom Services Group	Chartwells

NODYN I – DISGRIFIAD O’R GRONFA (parhad)

Nodir manylion aelodaeth isod:

	31 Mawrth 2023	31 Mawrth 2024
Nifer y cyflogwyr	47	46
Nifer y gweithwyr yn y cynllun		
Cyngor Sir	15,246	15,236
Cyflogwyr eraill	4,058	4,112
Cyfanswm	19,304	19,348
Nifer y pensiynwyr		
Cyngor Sir	9,647	10,194
Cyflogwyr eraill	2,133	2,310
Cyfanswm	11,780	12,504
Pensiynwyr gohiriedig		
Cyngor Sir	11,019	12,093
Cyflogwyr eraill	2,141	2,326
Cyfanswm	13,160	14,419
Buddion heb eu hawlio		
Cyngor Sir	2,595	3,473
Cyflogwyr eraill	378	533
Cyfanswm	2,973	4,006
Ymadawyr heb benderfynu		
Cyngor Sir	4,480	2,738
Cyflogwyr eraill	513	300
Cyfanswm	4,993	3,038
Cyfanswm yr aelodau yn y cynllun Pensiwn	52,210	53,315

c) Cyllid

Mae'r buddion yn cael eu cyllido gan gyfraniadau ac enillion ar fuddsoddiadau. Mae aelodau gweithredol y Gronfa'n talu cyfraniadau yn unol â Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 ac roeddent yn amrywio o 2.75% i 12.5% o dâl pensiynadwy ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024. Gosodir cyfraniadau cyflogwyr yn seiliedig ar brisiadau actiwaraid a gynhelir pob tair blynedd. Roedd y prisiad perthnasol ar gyfer y flwyddyn yma ar 31 Mawrth 2022. Mae cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr yn amrywio o 0.0% i 31.8% o dâl pensiynadwy.

NODYN 1 – DISGRIFIAD O'R GRONFA (parhad)

d) Buddion

Mae buddion pensiwn dan y CPLIL cyn 1 Ebrill 2014, yn seiliedig ar y tâl pensiynadwy terfynol a hyd y gwasanaeth pensiynadwy; gweler y crynodeb isod:

	Gwasanaeth cyn 1 Ebrill 2008	Gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2008
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/80 x cyflog pensiynadwy terfynol.	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/60 x cyflog pensiynadwy terfynol.
Lwmp swm	Lwmp swm awtomatig o 3 x cyflog. Yn ogystal, gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.	Dim lwmp swm awtomatig. Gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.

O 1 Ebrill 2014, daeth y Gronfa yn gynllun cyfartaledd cyflog gyrfu. Gweler y crynodeb isod:

	Gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2014
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/49 x cyfartaledd cyflog gyrfu wedi'i adbriso (CARE)
Lwmp Swm	Dim lwmp swm awtomatig. Gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.

Caiff pensiwn cronodig ei gynyddu'n flynyddol yn unol â'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr.

Darperir amrediad o fuddion eraill dan y cynllun yn cynnwys ymddeoliad cynnar, pensiynuanabledd a buddion marwolaeth. Am fwy o fanylion, cyfeiriwch at lawlyfr cynllun Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd ar gael gan Adain Pensiynau Cyngor Gwynedd.

NODYN 2 – SAIL PARATOI

Mae'r Datganiad o'r Cyfrifon yn crynhoi trafodion y Gronfa ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/24 a'i sefyllfa diwedd blwyddyn ar 31 Mawrth 2024. Mae'r cyfrifon wedi'u paratoi yn unol â'r Côt Ymarfer ar Gyfrifyddu mewn Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023/24 sy'n seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh), fel y'u diwygiwyd ar gyfer sector cyhoeddus y DU. Paratowyd y cyfrifon ar sail busnes gweithredol.

Mae paragraff 3.3.1.2 o'r Cod yn gofyn i unrhyw safonau cyfrifyddu sydd wedi'u cyhoeddi ond heb eu mabwysiadau eto gael eu datgan. Nid oes safonau cyfrifyddu o'r fath wedi'u nodi ar gyfer 2023/24.

Mae'r cyfrifon yn crynhoi trafodion y Gronfa ac yn adrodd ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion pensiwn. Nid yw'r cyfrifon yn rhoi ystyriaeth i rwymedigaethau i dalu pensiynau a buddion sy'n ddyledus ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol, na gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol. Gweler gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo, ble bo'u gwerth wedi'i gyfrifo'n seiliedig ar Safon Cyfrifo Genedlaethol (SCC) 19, yn Nodyn 19 y cyfrifon hyn.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISÏAU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL

Cyfrif y Gronfa – cydnabyddiaeth refeniw

a) Incwm o Gyfraniadau

Cyfrifir cyfraniadau arferol ar sail groniodol fel a ganlyn:

- Mae cyfraddau cyfraniadau gweithwyr yn cael eu gosod yn unol â rheoliadau CPLIL, gan ddefnyddio cyfraddau canrannol cyffredin ar gyfer pob cynllun sy'n codi yn ôl tâl pensiynadwy.
- Mae cyfraniadau cyflogwyr yn cael eu gosod ar y gyfradd ganrannol a argymhellir gan actiwari'r gronfa yn y cyfnod y maent yn perthyn iddo.

Mae cyfraniadau cyflogwyr i ddiffygion cronfeydd yn cael eu cyfrif ar y dyddiadau y maent yn daladwy dan atodlen cyfraniadau a gosodwyd gan actwari y Gronfa, neu wrth eu derbyn os yw hynny'n digwydd cyn y dyddiad maent yn ddyledus.

Cyfrifir am gyfraniadau ychwanegol cyflogwyr a chyfraniadau straen pensiwn yn y cyfnod ble mae'r ymrwymadau dan sylw yn codi. Ystyrir bod unrhyw swm sy'n ddyledus yn ystod y flwyddyn, ond nad ydyw wedi'i dalu, yn ased ariannol cyfredol. Ystyrir bod unrhyw swm nad ydyw'n ddyledus nes flynyddoedd yn y dyfodol yn ased ariannol tymor hir.

b) Trosglwyddiadau o gynlluniau eraill ac i gynlluniau eraill

Mae trosglwyddiadau i mewn ac allan yn ymwneud ag aelodau sydd wedi ymuno neu adael y gronfa.

Mae trosglwyddiadau unigol i mewn/ allan yn cael eu cyfrifo pan gânt eu derbyn neu eu talu. Cyfrifir am drosglwyddiadau i mewn gan aelodau sy'n dymuno defnyddio'r enillion o'u cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol (gweler isod) i brynu buddion ar sail derbynion ac maent wedi'u cynnwys dan Drosglwyddiadau i Mewn (gweler Nodyn 9).

Cyfrifir am drosglwyddiadau swmp (grŵp) yn seiliedig ar groniodau yn unol â thelerau'r cytundeb trosglwyddo.

c) Incwm buddsoddi

i) Incwm llog

Cydnabyddir incwm llog yng nghyfrif y Gronfa wrth iddo gronni, gan ddefnyddio cyfradd llog effeithiol yr offeryn ariannol ar dyddiad caffael neu fan cychwyn.

ii) Incwm difidend

Cydnabyddir incwm difidend ar y dyddiad pan fo'r cyfranddaliadau'n cael eu dyfynnu fel rhai cynddifidend. Cyfeirir at unrhyw swm nad ydyw wedi'i dderbyn erbyn diwedd y cyfnod adrodd yn y datganiad asedau net fel ased ariannol cyfredol.

iii) Dosbarthiadau o gronfeydd wedi'u cyfuno yn cynnwys eiddo

Cydnabyddir dosbarthiadau o gronfeydd wedi'u cyfuno ar y dyddiad pan maent yn cael eu cyflwyno. Cyfeirir at unrhyw swm nad ydyw wedi'i dderbyn erbyn diwedd y cyfnod adrodd yn y datganiad asedau net fel ased ariannol cyfredol.

iv) Newid yng ngwerth net buddsoddiadau ar y farchnad

Cydnabyddir newidiadau yng ngwerth net buddsoddiadau ar y farnach fel incwm ac maent yn cynnwys yr holl elw/colledion a wireddwyd ac na wireddwyd yn ystod y flwyddyn.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISIÄU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

Cyfrif y Gronfa – eitemau sy'n creu costau

d) Buddion sy'n daladwy

Mae'r buddion pensiwn a lwmp swm sy'n daladwy'n cynnwys yr holl symiau a wyddys eu bod yn daladwy ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Cyfeirir at unrhyw swm sy'n ddyledus ond nad ydyw wedi'i dalu yn y datganiad asedau net fel ymrwymadau cyfredol, ar yr amod bod y taliad wedi'i gymeradwyo.

e) Costau rheoli

Mae'r gronfa'n datgelu ei chost reoli yn unol â chanllawiau CIPFA, *Accounting for Local Government Pension Scheme Management Expenses (2016)*, fel y dangosir isod. Codir pob eitem o wariant ar y gronfa ar sail gronol fel a ganlyn:

Costau gweinyddol

Mae holl gostau staff y tîm gweinyddu pensiynau'n cael eu codi'n uniongyrchol ar y Gronfa. Mae ad-daliadau'r Cyngor am gostau rheoli, llety a gorbenion eraill hefyd yn cael eu cyfrif fel costau gweinyddol y gronfa.

Costau arolygu a llywodraethu

Mae'r holl gostau sy'n gysylltiedig â goruchwylio a llywodraethu yn cael eu nodi ar wahân, eu dosrannu i'r gweithgaredd hwn a'u codi fel costau i'r gronfa.

Costau rheoli buddsoddiadau

Codir ffioedd buddsoddi yn uniongyrchol ar y gronfa fel rhan o gostau rheoli ac ni chânt eu cynnwys yn yr enillion a adroddwyd ar fuddsoddiadau, na'u netio oddi wrthynt. Pan fydd ffioedd yn cael eu netio oddi ar enillion gan reolwyr buddsoddi, mae'r costau hyn yn cael eu grosio i fyny i gynyddu'r newid yng ngwerth buddsoddiadau.

Mae ffioedd y rheolwyr buddsoddi a'r gwarcheidwad allanol wedi'u nodi yn y mandadau perthnasol sy'n llywodraethu eu penodiadau. Yn fras, mae'r rhain yn seiliedig ar werth marchnad y buddsoddiadau sydd o dan eu rheolaeth ac felly'n cynyddu neu'n lleihau wrth i werth y buddsoddiadau hyn newid.

Mae costau trafodion yn ymwneud a prynu a gwerthu asedau'r cronfeydd ac yn cael eu egluro yn y nodiadau i'r cyfrifon.

f) Treth

Mae'r Gronfa'n gynllun gwasanaeth cyhoeddus cofrestredig dan adran 1(1) Atodlen 36 Deddf Cyllid 2004 ac o ganlyniad mae'r llog a dderbynnir yn eithriedig rhag treth incwm y DU a rhag treth ar enillion cyfalaf ar yr enillion a geir o'r buddsoddiadau a werthir. Mae treth atal yn daladwy ar incwm a geir o fuddsoddiadau tramor yn y wlad ble maent yn tarddu, oni bai bod eithriad wedi'i ganiatáu. Cyfrifir am dreth anadferadwy fel cost i'r Gronfa fel mae'n codi.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISIÄU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

Datganiad asedau net

g) Asedau ariannol

Mae'r holl asedau buddsoddi wedi'u cynnwys yn y datganiad asedau net yn seiliedig ar eu gwerth teg ar y dyddiad adrodd. Cydnabyddir ased ariannol yn y datganiad asedau net ar y dyddiad y caiff y Gronfa gytundeb ei fod yn cael yr ased. Cydnabyddir unrhyw enillion neu golledion ar werthiannau buddsoddi sy'n deillio o newidiadau yng ngwerth teg yr ased yng nghyfrif y gronfa.

Mae gwerth y buddsoddiadau fel sy'n ymddangos yn y datganiad asedau net wedi'u pennu ar werth teg yn unol â gofyniad y Cod ac SAARh 13 (gweler nodyn 15). Ar gyfer dibenion datgelu lefelau hierarchaeth gwerth teg, mae'r gronfa wedi mabwysiadu'r canllawiau dosbarthu a argymhellir yn y Canllawiau Ymarferol ar Ddatgeliadau Buddsoddi (PRAG/ Investment Association, 2016).

h) Trafodion arian tramor

Mae difidendau, llog a phryniannau a gwerthiannau buddsoddiadau mewn arian tramor wedi'u cyfrifo'n seiliedig ar y cyfraddau cyfredol ar y farchnad ar ddyddiad y trafodion. Defnyddir cyfraddau cyfnewid cyfredol ar y farchnad ar ddiwedd y flwyddyn i gyfrifo gwerth balansau arian parod a ddelir mewn cyfrifon banc arian tramor, gwerth buddsoddiadau tramor ar y farchnad a gwerthiannau sy'n aros ar ddiwedd y cyfnod adrodd.

i) Arian a chywerthoedd arian

Mae arian parod yn cynnwys arian parod sydd ar gael ac adneuon ar alw ac mae'n cynnwys symiau a ddelir gan reolwyr allanol y gronfa. Mae'r holl falansau arian parod yn fuddsoddiadau byrdymor, hylifol iawn y gellir eu trosglwyddo'n arian parod yn rhwydd, ac nad oes llawer o risg y bydd eu gwerth yn newid.

j) Ymrwymadau ariannol

Cydnabyddir ymrwymiad ariannol yn y datganiad ased net ar y dyddiad y daw'r gronfa yn gyfreithiol gyfrifol am yr ymrwymiad hwnnw. Mae'r gronfa'n cydnabod ymrwymadau ariannol sy'n ymwneud â masnachu buddsoddiadau ar werth teg ac mae unrhyw enillion a cholledion sy'n deillio o newidiadau yng ngwerth teg yr ymrwymiad rhwng dyddiad y contract, dyddiad diwedd y flwyddyn a'r dyddiad setliad yny pen draw yn cael eu cydnabod yng nghyfrif y gronfa fel rhan o'r newid yng ngwerth buddsoddiadau.

Mae ymrwymadau ariannol eraill sy'n cael eu dosbarthu fel cost wedi'i amorteiddio yn cael eu cario yn y datganiad asedau net ar werth y brifswm sy'n ddyledus ar 31 Mawrth bob blwyddyn. Mae unrhyw log sy'n ddyledus ond heb ei dalu eto yn cael ei gyfrif ar sail croniadau ac mae'n cael ei gynnwys mewn costau gweinyddol.

k) Gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo

Asesir gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo teirblynyddol gan actiwari'r Gronfa yn unol â gofynion SCCI9 a'r safonau actiwaraidd perthnasol.

Fel y caniateir o dan y Cod, mae'r Gronfa wedi dewis datgelu gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo drwy gynnwys hysbysiad yn y datganiad asedau net (Nodyn 19).

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISIAU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

l) Cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd yn darparu cynllun cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol (AVC) ar gyfer ei aelodau ac mae asedau'r cynllun hwnnw'n cael eu buddsoddi ar wahân i asedau'r Gronfa Bensiwn. Mae tair cronfa AVC. Delir y cronfeydd hyn gyda Clerical Medical, Utmost Life a Standard Life. Mae'r darparwyr AVC yn diogelu buddion ychwanegol ar sail prynu arian ar gyfer yr aelodau hynny sy'n dewis talu cyfraniadau ychwanegol gwirfoddol. Mae pob aelod sy'n cymryd rhan yn y trefniadau hyn yn derbyn datganiad blynyddol hyd at 31 Mawrth yn cadarnhau'r symiau a ddelir yn eu cyfrif a'r newidiadau yn ystod y flwyddyn.

Nid yw AVCs yn cael eu cynnwys yn y cyfrifon, yn unol ag Adran 4(1)(b) o Reoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2016 ond fe'u datgelir er gwybodaeth yn unig yn Nodyn 22.

m) Asedau dibynnol ac ymrwymadau dibynnol

Mae ased dibynnol yn codi pan fydd digwyddiad wedi digwydd gan arwain at ased posibl y bydd ei fodolaeth yn cael ei gadarnhau neu fel arall gan ddigwyddiadau yn y dyfodol. Mae ymrwymiad dibynnol yncodi pan fydd digwyddiad cyn diwedd y flwyddyn wedi creu ymrwymiad ariannol bosibl y bydd ei fodolaeth yn cael ei gadarnhau neu fel arall gan ddigwyddiadau yn y dyfodol. Gall ymrwymadau dibynnol godi hefyd pan nad yw'n bosib ar y Fantolen fesur gwerth yr ymrwymiad ariannol yn ddibynadwy.

Ni chydabyddir asedau ac ymrwymadau dibynnol yn y datganiad asedau net ond fe'u datgelir trwy naratif yn y nodiadau.

NODYN 4 – DYFARNIADAU ALLWEDDOL WRTH WEITHREDU POLISIAU CYFRIFO

Buddsoddiadau ecwiti preifat, credyd preifat ac isadeiledd heb eu dyfynnu

Mae gwerth teg buddsoddiadau ecwiti preifat, credyd preifat ac isadeiledd yn seiliedig yn bennaf ar amcangyfrifon a dyfarniadau sy'n edrych tua'r dyfodol sy'n cynnwys sawl ffactor. Mae rheolwyr buddsoddi'n pennu gwerth buddsoddiadau ecwiti heb eu dyfynnu, credyd preifat ac isadeiledd gan ddefnyddio canllawiau sydd wedi'u gosod gan safon cyfrifo SAARh. Roedd gwerth y gwarantau preifat heb eu dyfynnu ar 31 Mawrth 2024 yn £267.2 miliwn (£234.2 miliwn ar 31 Mawrth 2023).

Ymrwymadau'r gronfa pensiwn

Cyfrifir ymrwymadau'r gronfa pensiwn pob tair blynedd gan yr actiwari sydd wedi'i benodi, a darperir diweddariadau blynyddol yn ystod y blynyddoedd rhwng pob prisiad. Mae'r fethodoleg a ddefnyddir yn unol â chanllawiau cymeradwy ac yn unol ag SCCI9. Mae'r rhagdybiaethau sy'n tanategu'r prisiadau yn cael eu cytuno gyda'r actiwari a cheir crynodeb ohonynt yn Nodyn 18. Mae'r amcangyfrif hwn yn destun amrywiaethau arwyddocaol yn seiliedig ar newidiadau i'r rhagdybiaethau gwaelodol.

NODYN 5 – RHAGDYBIAETHAU A WNEIR AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU PWYSIG ERAILL SY’N RHOI ANSICRWYDD WRTH AMCANGYFRIFO

Wrth baratoi datganiadau ariannol, mae gofyn i’r rheolwyr wneud dyfarniadau, amcangyfrifon a thybiaethau sy’n effeithio ar y symiau yr adroddir arnynt. Amcangyfrifir a rhagdybiaethir drwy roi ystyriaeth i brofiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a disgwyliau yn y dyfodol. Fodd bynnag, gan na ellir pennu balansau gyda sicrwydd, gallai’r gwir ganlyniadau fod yn bur wahanol i’r rhagdybiaethau a’r amcangyfrifon.

Mae’r eitemau yn y datganiad asedau net ble mae risg arwyddocaol o amrywiaethau materol yn y flwyddyn ariannol i ddod, fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os yw’r gwir ganlyniadau’n wahanol i’r rhagdybiaethau
Gwerth cyfredol actiwaraid y buddion ymddeol a sydd wedi’u haddo (Nodyn 19)	Mae amcangyfrif yr ymrwymiad net i dalu pensiynau’n dibynnu ar nifer o ddyfarniadau cymhleth sy’n ymwneud â’r gyfradd ddisgownt a ddefnyddir, codiadau cyflog, newidiadau mewn oedrannau ymddeol, cyfraddau marwolaeth ac enillion ar asedau’r gronfa. Cyflogir Hymans Robertson i roi cyngor arbenigol i’r gronfa am y rhagdybiaethau i’w defnyddio.	Gellir mesur effeithiau newidiadau mewn rhagdybiaethau unigol ar ymrwymadau pensiynau net. Fodd bynnag, mae’r rhagdybiaethau’n rhyngweithio mewn ffyrdd cymhleth.
Ecwiti preifat, credyd preifat ac isadeiledd	Mae gwerth teg buddsoddiadau ecwiti preifat, credyd preifat ac isadeiledd yn cael ei bennu’n unol ag arweiniad y <i>British Venture Capital Association</i> (Rhagfyr 2018). Nid yw’r buddsoddiadau hyn yn cael eu rhestru’n gyhoeddus ac fel y cyfryw, mae elfen o amcangyfrif yn gysylltiedig â’r prisiaid.	Mae cyfanswm y buddsoddiadau ecwiti preifat, credyd preifat ac isadeiledd yn y datganiadau ariannol yn £267.2 miliwn. Mae risg bod ybuddsoddiad wedi’i nodi’n rhy isel neu’n rhy uchel yn y cyfrifon.

NODYN 6 – DIGWYDDIADAU AR ÔL DYDDIAD ADRODD

Nid oes unrhyw ddigwyddiadau arwyddocaol ar ôl diwedd y flwyddyn i’w adrodd.

NODYN 7 – CYFRANIADAU DERBYNIADWY

Yn ôl categori

2022/23		2023/24
£'000		£'000
21,519	Cyfraniadau gweithwyr	23,500
	Cyfraniadau cyflogwyr :	
68,243	• Cyfraniadau arferol	70,948
0	• Eraill*	(170)
68,243	Cyfanswm cyfraniadau cyflogwyr	70,778
89,762	Cyfanswm cyfraniadau derbyniadwy	94,278

Yn ôl math o gyflogwr

2022/23		2023/24
£'000		£'000
29,489	Cyngor Gwynedd	30,331
54,733	Cyrff eraill ar yr atodlen	58,497
1,901	Cyrff a ganiateir	1,799
3,087	Cyrff cymunedol a ganiateir	3,269
154	Cyrff trosglwyddo a ganiateir	151
398	Cyrff a benderfynir	403
0	Cronfeydd caeedig*	(172)
89,762		94,278

* Cyfraniadau cyflogwyr eraill - mae hyn yn ymwneud â thaliad credyd ymadael i gyflogwr a oedd gynt yn y Gronfa.

** Cronfeydd caeedig - mae'r rhain yn cynnwys taliad credyd ymadael ac ysgrifennu i ffwrdd chyfraniadau a dalwyd gan gyflogwr am ymddeoliad cynnar. Roedd y cyflogwyr yn flaenorol yn gyrrff trosglwyddo a ganiateir ond maent bellach yn gronfeydd caeedig.

NODYN 8 – INCWM ARALL

2022/23		2023/24
£'000		£'000
2	Llog ar gyfraniadau gohiriedig	2
2	Incwm ar gyfrifo ysgariad	1
4		3

NODYN 9 – TROSGLWYDDIADAU I MEWN O GRONFEYDD PENSIWN ERAILL

2022/23		2023/24
£'000		£'000
6,773	Trosglwyddiadau unigol	8,575
6,773		8,575

NODYN 10 – BUDDION A DALWYD

Yn ôl categori

2022/23		2023/24
£'000		£'000
56,010	Pensiynau	62,931
13,789	Cymudiad a buddion ymddeol lwmp swm	16,841
2,309	Buddion marwolaeth – lwmp swm	3,159
72,108		82,931

Yn ôl math o gyflogwr

2022/23		2023/24
£'000		£'000
21,934	Cyngor Gwynedd	25,340
34,788	Cyrff eraill ar yr atodlen	40,911
1,384	Cyrff a ganiateir	1,671
1,365	Cyrff cymunedol a ganiateir	1,916
59	Cyrff trosglwyddo a ganiateir	50
273	Cyrff a benderfynir	189
12,305	Cronfeydd gaeedig	12,854
72,108		82,931

NODYN 11 – TALIADAU I RAI SY’N YMADAEL

2022/23		2023/24
£'000		£'000
172	Ad-daliadau i aelodau sy’n ymadael â’r gwasanaeth	271
0	Taliadau i aelodau sy’n ymuno â chynllun y wladwriaeth	(1)
2,949	Trosglwyddiadau unigol	4,798
3,121		5,068

NODYN 12 – COSTAU RHEOLI

2022/23		2023/24
£'000		£'000
10,593	Costau rheoli buddsoddiadau	12,866
1,588	Costau Gweinyddol	1,720
548	Costau arolygaeth a llywodraethu	456
12,729		15,042

NODYN 12a- COSTAU RHEOLI BUDDSODDIADAU

2023/24	Ffioedd rheolwyr £'000	Costau trafodion £'000	Cyfanswm £'000
Cronfeydd cyfun			
Incwm sefydlog	502	28	530
Ecwiti	1,910	944	2,854
Buddsoddiadau eraill			
Buddsoddiadau eiddo cyfun	1,740	0	1,740
Credyd preifat	722	0	722
Ecwiti preifat	3,871	0	3,871
Isadeiledd	2,875	0	2,875
	11,620	972	12,592
Ffioedd gwarchodaeth			274
Cyfanswm			12,866

2022/23	Ffioedd rheolwyr £'000	Costau trafodion £'000	Cyfanswm £'000
Cronfeydd cyfun			
Incwm sefydlog	332	0	332
Ecwiti	2,001	551	2,552
Buddsoddiadau eraill			
Buddsoddiadau eiddo cyfun	1,974	0	1,974
Ecwiti preifat	2,062	0	2,062
Isadeiledd	3,401	0	3,401
	9,770	551	10,321
Ffioedd gwarchodaeth			272
Cyfanswm			10,593

Mae'r ffioedd rheoli uchod yn cynnwys yr holl ffioedd rheoli buddsoddiadau a grëwyd yn uniongyrchol gany Gronfa, yn cynnwys y ffioedd a godwyd ar gronfeydd buddsoddi wedi'u cyfuno. Ni thalwyd unrhyw ffioedd sy'n gysylltiedig â pherfformiad i'r rheolwyr buddsoddi. Yn ogystal â'r costau hyn, rhaid talu costau anuniongyrchol a ddaw yn sgil y gwasgariad bid-cynnig ar werthu a phrynu buddsoddiadau. Caiff y rhain eu hadlewyrchu yng nghostau prynu buddsoddiadau ac yn yr enillion a geir wrth werthu buddsoddiadau yn Nodyn 14a.

Mae cronfeydd PPC Global Opportunities, Sustainable Equity, Multi Asset Credit, Absolute Return Bond, Global Credit ac Emerging Markets yn fuddsoddiadau a benodir drwy ddull rheolwr o reolwyr sydd â'u ffioedd sylfaenol eu hunain. Mae'r adenillion ar gyfer y mandad hwn yn net o'r ffioedd rheolwr sylfaenol a adlewyrchir yn Nodyn 14a o fewn y 'Newid mewn Gwerth Marchnad'. Er mwyn tryloywder, y ffioedd yn 2023/24 oedd £3,074,340 (£2,366,210 yn 2022/23).

NODYN 12b- COSTAU GWEINYDDOL

2022/23		2023/24
£'000		£'000
686	Costau staff uniongyrchol	794
449	Costau uniongyrchol eraill	494
453	Gwasanaethau cefnogol, yn cynnwys TG	432
1,588		1,720

Mae'r costau gweinyddol yn cynnwys y symiau a godir ar y Gronfa Bensiwn gan Gyngor Gwynedd am gostau staff, gwasanaethau cefnogol a llety.

NODYN 12c- COSTAU AROLYGU A LLYWODRAETHU

2022/23		2023/24
£'000		£'000
234	Ffioedd actiwari	87
72	Ffioedd ymgynghorwyr buddsoddi	78
11	Gwasanaeth monitro perfformiad	6
40	Ffioedd archwilwyr allanol	43
33	Pwyllgor Pensiwnau a Bwrdd Pensiwn Lleol	16
158	Partneriaeth Pensiwn Cymru	226
548		456

NODYN 12ch- PARTNERIAETH PENSIWN CYMRU

Mae'r Costau Rheoli Buddsoddiadau yn Nodyn 12a yn cynnwys ffioedd sy'n daladwy i Waystone (gweithredwr y PPC) ac maent yn cynnwys ffioedd rheolwyr buddsoddi (sydd hefyd yn cynnwys ffi'r gweithredwr a chostau cysylltiedig eraill), costau trafodion a ffioedd gwarchodaeth. Mae'r costau hyn yn seiliedig ar gyfran ganrannol pob cronfa o asedau cyfun PPC ac fe'u didynnir o'r NAV.

Y costau goruchwyllo a llywodraethu yn Nodyn 12c yw costau rhedeg blynyddol y pŵl sy'n cynnwys costau'r awdurdod lletya a chostau ymgynghorwyr allanol eraill. Caiff y costau hyn eu hariannu'n gyfartal gan bob un o'r wyth Cronfa Bensiwn awdurdod lleol yng Nghymru.

Mae'r ffioedd canlynol wedi'u cynnwys yn Nodyn 12 mewn perthynas â Phartneriaeth Pensiwn Cymru a ceir rhagor o wybodaeth am y PPC ar gael yn yr Adroddiad Blynyddol.

	2022/23	2023/24
	£'000	£'000
Costau rheoli buddsoddiadau		
Ffioedd rheolwyr	2,268	3,193
Costau trafodion	551	972
Costau gwarchodaeth	247	268
	3,066	4,433
Costau arolygu a llywodraethu		
Costau rhedeg	158	226
Cyfanswm	3,224	4,659

NODYN 13 – INCWM BUDDSODDI

2022/23		2023/24
£'000		£'000
6,581	Incwm sefydlog	16,175
13,109	Ecwiti	20,964
0	Credyd Preifat	750
470	Ecwiti preifat	880
2,712	Isadeiledd	765
7,817	Buddsoddiadau eiddo cyfun	7,168
251	Llog ar adneuron arian parod	1,254
30,940	Cyfanswm cyn trethi	47,956

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd ddau gyfrif banc sy'n cael eu dal fel rhan o Grŵp o Gyfrifon Banc Cyngor Gwynedd. Mae'r arian dros ben sy'n cael ei ddal yn y Grŵp o Gyfrifon Banc yn cael ei fuddsoddi yn ddyddiol. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae Cyngor Gwynedd yn talu llog i'r Gronfa Bensiwn, sy'n seiliedig ar falansau dyddiol y Gronfa yn ystod y flwyddyn.

Mae gan y Gronfa Bensiwn gyfrif Ewro i ymdrin â derbyniadau a thaliadau mewn Ewros ac i leihau'r trafodion cyfnewid a chostau perthnasol.

NODYN 14 – BUDDSODDIADAU

31 Mawrth		31 Mawrth
2023		2024
£'000		£'000
	Asedau buddsoddi	
	Cronfeydd cyfun	
586,703	Incwm sefydlog	861,232
1,700,745	Ecwiti	1,697,436
	Buddsoddiadau eraill	
221,297	Buddsoddiadau eiddo cyfun	210,350
0	Credyd preifat	10,235
166,622	Ecwiti preifat	167,029
67,566	Isadeiledd	89,982
2,742,933		3,036,264
963	Adneuron arian parod	499
2,743,896	Cyfanswm asedau buddsoddi	3,036,763
	Ymrwymadau buddsoddi	
(960)	Symiau taladwy ar gyfer pryniant buddsoddiadau	(333)
(960)	Cyfanswm ymrwymadau buddsoddi	(333)
2,742,936	Asedau buddsoddi net	3,036,430

NODYN 14a – CYSONI SYMUDIADAU MEWN BUDDSODDIADAU A DEILLIADAU

2023/24	Gwerth marchnad ar 1 Ebrill 2023 £'000	Pryniannau yn ystod y flwyddyn £'000	Gwerthia- nnau yn ystod y flwyddyn £'000	Newid mewn gwerth marchnad yn ystod y flwyddyn £'000	Gwerth marchnad ar 31 Mawrth 2024 £'000
Buddsoddiadau cyfun	2,287,448	536,033	(523,948)	259,135	2,558,668
Buddsoddiadau eiddo cyfun	221,297	2,981	0	(13,928)	210,350
Credyd preifat	0	13,404	(3,332)	163	10,235
Ecwiti preifat / Isadeiledd	234,188	37,053	(18,208)	3,978	257,011
	2,742,933	589,471	(545,488)	249,348	3,036,264
Adneuron arian parod	963				499
Symiau taladwy ar gyfer pryniant Buddsoddiadau	(960)				(333)
Ffioedd o fewn buddsoddiadau wedi'u cyfuno				10,747	
Asedau buddsoddi net	2,742,936			260,095	3,036,430

2022/23	Gwerth marchnad ar 1 Ebrill 2022 £'000	Pryniannau yn ystod y flwyddyn £'000	Gwerthia- nnau yn ystod y flwyddyn £'000	Newid mewn gwerth marchnad yn ystod y flwyddyn £'000	Gwerth marchnad ar 31 Mawrth 2023 £'000
Buddsoddiadau cyfun	2,282,622	59,691	(25,000)	(29,865)	2,287,448
Buddsoddiadau eiddo cyfun	252,521	18,715	0	(49,939)	221,297
Ecwiti preifat / Isadeiledd	226,128	25,540	(35,240)	17,760	234,188
	2,761,271	103,946	(60,240)	(62,044)	2,742,933
Adneuron arian parod	303				963
Symiau taladwy ar gyfer pryniant Buddsoddiadau	(285)				(960)
Ffioedd o fewn buddsoddiadau wedi'u cyfuno				8,891	
Asedau buddsoddi net	2,761,289			(53,153)	2,742,936

NODYN I4b – DADANSODDIAD O FUDDSODDIADAU

Buddsoddiadau fesul rheolwr buddsoddi

Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2023			Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2024		
£'000	%		£'000	%	
1,501,286	54.8	Partneriaeth Pensiwn Cymru	2,118,741	69.8	
842,157	30.7	BlackRock	524,137	17.3	
234,188	8.5	Grŵp Partners	236,679	7.8	
74,865	2.7	UBS	72,160	2.4	
57,297	2.1	Lothbury	50,779	1.6	
34,103	1.2	Threadneedle	34,267	1.1	
2,743,896	100.0		3,036,763	100.0	

Mae'r buddsoddiadau a ganlyn yn cynrychioli mwy na 5% o asedau net y Gronfa:

Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2023			Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2024		
£'000	%		£'000	%	
430,059	15.6	Global Opportunities Fund PPC	434,566	14.2	
426,908	15.5	Global Growth Fund PPC	415,429	13.5	
386,103	14.0	Absolute Return Bond PPC	412,216	13.4	
0	0.0	Sustainable Active Equity Fund PPC	317,063	10.3	
246,433	8.9	Black Rock Aquila Life UK Equity Index Fund	267,131	8.7	
200,600	7.3	Multi Asset Credit Fund PCC	226,013	7.4	
0	0.0	Global Credit Fund PPC	223,004	7.3	
331,802	12.0	Black Rock ACS World Low Carbon Fund	203,363	6.6	
207,927	7.5	Black Rock Aquila Life Gl. Dev Fundamental Fund	0	0.0	

NODYN I4c – BENTHYCA STOC

Mae strategaeth fuddsoddi'r Gronfa yn nodi y caniateir benthyca stoc yn amodol ar ganiatâd penodol. Yr incwm a enillodd y Gronfa trwy fenthyca stoc oedd £99,730 (£109,916 yn 2022/23). Ar hyn o bryd, mae gan y Gronfa gyfanswm ecwiti a ddyfynnwyd o £52.2m ar fenthyg (£40.6m ar 31 Mawrth 2023). Mae'r ecwiti hyn yn parhau i gael ei gydnabod yn natganiadau ariannol y Gronfa. Nid oes unrhyw rwymedigaethau'n gysylltiedig â'r asedau a fenthycwyd.

NODYN 15 – GWERTH TEG - SAIL GWERTHUSO

Mae'r holl asedau wedi'u prasio gan ddefnyddio technegau gwerthoedd teg yn seiliedig ar nodweddion pob offeryn, gan ddefnyddio gwybodaeth sy'n seiliedig ar y farchnad lle bo hynny'n bosibl. Ni fu unrhyw newid yn y technegau prasio a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn.

Mae asedau ac ymrwymiadau wedi'u dosbarthu i dair lefel, yn unol ag ansawdd a dibynadwyedd y wybodaeth a ddefnyddiwyd i bennu gwerthoedd teg.

Lefel 1 - ble mae gwerthoedd teg wedi eu pennu drwy ddefnyddio prisiau wedi'u dyfynnu a heb eu haddasu ar farchnadoedd gweithredol am asedau neu rwymedigaethau cyfwerth, sy'n cynnwys ecwiti wedi'u dyfynnu, bondiau wedi'u dyfynnu ac ymddiriedolaethau uned.

Lefel 2 - ble nad oes prisiau'r farchnad wedi'u dyfynnu ar gael, neu pan ddefnyddir technegau prasio i bennu gwerth teg yn seiliedig ar ddata gweladwy.

Lefel 3 - ble nad yw o leiaf un mewnbwn a allai gael effaith sylweddol ar brisiad yr offeryn yn seiliedig ar ddata gweladwy'r farchnad.

NODYN 15 – GWERTH TEG - SAIL GWERTHUSO (parhad)

Disgrifiad o'r Ased	Hierarchaeth brisio	Sail y prisiad	Mewnbynnau arsylladwy ac na ellir eu harsylwi	Materion o sensitifrwydd allweddol sy'n effeithio ar y Prisiadau a ddarperir
Arian a chyfwerthoedd arian	Lefel 1	Bernir bod gwerth i'w gario yn werth teg oherwydd natur tymor byr yr offerynnau ariannol hyn	Dim angen	Dim angen
Buddsoddiadau cyfun- cronfeydd ecwiti	Lefel 2	Cyfrifir y 'NAV' (net asset value) ar sail gwerth yr asedau sylfaenol ar y farchnad	Porthiant prisiau wedi'i werthuso	Dim angen
Buddsoddiadau cyfun- incwm sefydlog	Lefel 2	Cyfrifir y 'NAV' ar sail gwerth marchnadol y gwarantau incwm sefydlog sylfaenol	Porthiant prisiau wedi'i werthuso	Dim angen
Buddsoddiadau eiddo cyfun	Lefel 3	Pris cynnig cau pan gyhoeddir prisiau cynnig; pris sengl cau lle cyhoeddir pris sengl	Wedi'i seilio ar 'NAV' wedi'i osod ar sail blaen-brisio	Gallai newidiadau i lifoedd arian disgwylidig neu wahaniaethau rhwng cyfrifon archwiliedig a chyfrifon nas archwiliwyd effeithio ar brisiadau
Ecwiti preifat	Lefel 3	Prisiad cymaradwy cwmnïau tebyg yn unol ag <i>International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines 2018</i> ac <i>IPEV Board's Special Valuation Guidance (Mawrth 2020)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Lluosrif EBITDA • Lluosrif refeniw • Gostyngiad am ddiffyg marchnadwyedd • Rheoli premiwm 	Gallai newidiadau i lifoedd arian disgwylidig neu wahaniaethau rhwng cyfrifon archwiliedig a chyfrifon nas archwiliwyd effeithio ar brisiadau
Isadeiledd	Lefel 3	Wedi'i brisio gan ddefnyddio technegau llif arian disgowntiedig i gynhyrchu gwerth presennol net	Cyfradd ddisgownt a llif arian a ddefnyddir yn y modelau	Cyfradd chwyddiant, llog, treth a chyfnewid tramor

Credyd preifat	Lefel 3	Defnyddir technegau prisio yn unol â GAAP yr UD i fesur gwerth teg sy'n gyson â dull y farchnad a/neu ddull incwm, yn dibynnu ar y math o warant a'r amgylchiadau	Mae buddsoddiadau preifat yn cael eu prisio i ddechrau yn seiliedig ar bris trafodion heb gynnwys treuliau. Mae dull y farchnad yn defnyddio prisiau a gynhrychir gan drafodion marchnad sy'n cynnwys gwarantau unfath neu debyg. Mae'r dull incwm yn defnyddio technegau prisio i ddisgowntio llif arian amcangyfrifedig y dyfodol i'r gwerth presennol.	Gallai newidiadau i lifoedd arian disgwylidig neu wahaniaethau rhwng cyfrifon archwiliedig a chyfrifon nas archwiliwyd effeithio ar Brisiadau.
----------------	---------	---	---	---

Sensitifrwydd asedau a werthir ar lefel 3

Mae'r gwerthoedd a adroddir yn y prisiadau Lefel 3 yn cynrychioli'r amcan gyfrif mwyaf cywir gwerthoedd y portffolio ar 31 Mawrth 2024. Mae unrhyw oddrychedd sy'n gysylltiedig â'r gwerth buddsoddi wedi'i ymgorffori yn y prisiad a gellir gweld y dadansoddiad sensitifrwydd yn Nodyn 17.

Trosglwyddiadau rhwng lefelau 1 a 2

Ni chafwyd unrhyw drosglwyddiadau rhwng buddsoddiadau lefelau 1 a 2 yn ystod 2023/24.

NODYN 15a – HIERARCHAETH GWERTH TEG

Mae gwerth y buddsoddiad mewn ecwiti preifat yn seiliedig ar brisiadau a ddarparwyd gan bartneriaid cyffredinol y cronfeydd ecwiti preifat y mae Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi buddsoddi ynddynt. Paratoir y prisiadau hyn yn unol â'r *International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines*, sy'n dilyn egwyddorion prasio'r SAARh ac US GAAP.

Mae'r tabl isod yn crynhoi gwerth cario'r asedau ariannol a'r ymrwymadau ariannol fesul lefel o 1 i 3, yn seiliedig ar y lefel â'u gwerth teg.

Gwerth ar 31 Mawrth 2024	Pris y	Gan ddefnyddio	Heb fewnbwn	Cyfanswm
	farchnad a		gweladwy	
	ddyfynnwyd	mewnbwn gweladwy	sylweddol	
	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3	
	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled				
Incwm sefydlog	0	861,232	0	861,232
Ecwiti	0	1,697,436	0	1,697,436
Buddsoddiadau eiddo cyfun	0	0	210,350	210,350
Credyd preifat	0	0	10,235	10,235
Ecwiti preifat	0	0	167,029	167,029
Isadeiledd	0	0	89,982	89,982
Adneuon arian parod	499	0	0	499
	499	2,558,668	477,596	3,036,763
Ymrwymadau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled				
Symiau taladwy ar gyfer pryniant buddsoddiadau	(333)	0	0	(333)
Cyfanswm	166	2,558,668	477,596	3,036,430

NODYN 15a – HIERARCHAETH GWERTH TEG (parhad)

Gwerth ar 31 Mawrth 2023 wedi ailddatgan	Pris y	Gan ddefnyddio	Heb fewnbwn	Cyfanswm
	farchnad a	mewnbwn gweladwy	gweladwy	
	ddyfynnwyd		sylweddol	
	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3	
	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled				
Incwm sefydlog	0	586,703	0	586,703
Ecwiti	0	1,700,745	0	1,700,745
Buddsoddiadau eiddo cyfun	0	0	221,297	221,297
Ecwiti preifat	0	0	166,622	166,622
Isadeiledd	0	0	67,566	67,566
Adneuon arian parod	963	0	0	963
	963	2,287,448	455,485	2,743,896
Ymrwymadau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled				
Symiau taladwy ar gyfer pryniant buddsoddiadau	(960)	0	0	(960)
Cyfanswm	3	2,287,448	455,485	2,742,936

Mae buddsoddiadau eiddo cyfun wedi cael eu ailddatgan yn lefel 3 ar gyfer 31 Mawrth 2023 yn unol a prisiadau y rheolwyr buddsoddi.

NODYN 15b – CYSONIAD MESURIADAU GWERTH TEG O FEWN LEFEL 3

	Gwerth y Farchnad I Ebrill 2023	Trosglwyddiadau o Lefel 3	Pryniannau yn ystod y flwyddyn	Gwerthiannau yn ystod y flwyddyn	Enillion/ (colledion) na wireddwyd	(Enillion)/ colledion a wireddwyd	Gwerth y Farchnad 31 Mawrth 2024
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Eiddo	221,297	0	2,981	0	(13,928)	0	210,350
Credyd preifat	0	0	13,404	(3,332)	163	0	10,235
Ecwiti preifat	166,622	0	10,001	(4,692)	1,419	(6,321)	167,029
Isadeiledd	67,566	0	27,052	(2,447)	2,559	(4,748)	89,982
Cyfanswm Lefel 3	455,485	0	53,438	(10,471)	(9,787)	(11,069)	477,596

Wedi ailddatgan	Gwerth y Farchnad I Ebrill 2022	Trosglwyddiadau o Lefel 3	Pryniannau yn ystod y flwyddyn	Gwerthiannau yn ystod y flwyddyn	Enillion/ (colledion) na wireddwyd	(Enillion)/ colledion a wireddwyd	Gwerth y Farchnad 31 Mawrth 2023
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Eiddo	252,521	0	18,715	0	(49,939)	0	221,297
Ecwiti preifat	158,711	0	14,620	(4,852)	6,675	(8,532)	166,622
Isadeiledd	67,417	0	10,920	(12,481)	11,085	(9,375)	67,566
Cyfanswm Lefel 3	478,649	0	44,255	(17,333)	(32,179)	(17,907)	455,485

NODYN 16 – DOSBARTHIAID OFFERYNNAU ARIANNOL

Mae polisiau cyfrifo'n disgrifio sut mae gwahanol ddsbarthiadau o asedau offerynnau ariannol yn cael eu mesur a sut mae incwm a chostau, yn cynnwys enillion a cholledion gwerth teg, yn cael eu cydnabod. Mae'r tabl a ganlyn yn dadansoddi'r symiau cario o asedau ag ymrwymiadau ariannol fesul categori a phennawd datganiad asedau net. Ni ail-ddosbarthwyd unrhyw asedau ariannol yn ystod y cyfnod cyfrifo.

Fel ar 31 Mawrth 2023			Fel ar 31 Mawrth 2024		
Wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	Asedau ar gost wedi'i amorteiddio	Cost ymrwymiadau ariannol	Wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	Asedau ar gost wedi'i amorteiddio	Cost ymrwymiadau ariannol
£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
		Asedau ariannol			
2,287,448		Buddsoddiadau cyfun	2,558,668		
221,297		Buddsoddiadau eiddo cyfun	210,350		
		Credyd preifat	10,235		
166,622		Ecwiti preifat	167,029		
67,566		Isadeiledd	89,982		
	19,255	Arian parod		31,650	
	4,163	Dyledwyr		6,572	
2,742,933	23,418	0	3,036,264	38,222	0
		Ymrwymiadau ariannol			
		(4,222) Credydwyr			(4,491)
0	0	(4,222)	0	0	(4,491)
2,742,933	23,418	(4,222)	3,036,264	38,222	(4,491)

NODYN 16a – ENILLION A CHOLLEDION NET AR OFFERYNNAU ARIANNOL

31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024
Gwerth teg		Gwerth teg
£'000		£'000
	Asedau Ariannol	
(62,044)	Gwerth teg drwy elw a cholled	249,348
0	Benthyciadau a derbyniadau	0
(62,044)	Cyfanswm yr asedau Ariannol	249,348
	Ymrwymiadau Ariannol	
0	Gwerth teg drwy elw a cholled	0
0	Cost ymrwymiadau Ariannol	0
0	Cyfanswm yr ymrwymiadau Ariannol	0
(62,044)	Asedau ariannol net	249,348

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL

Risg a rheoli risg

Prif risg hirdymor y Gronfa yw y bydd asedau'r Gronfa'n annigonol i ymdrin â'i hymrwymiaidau (h.y. y buddion a gafodd eu haddo i aelodau sy'n daladwy). Felly, nod rheoli risg buddsoddi yw lleihau'r risg o weld gostyngiad cyffredinol yng ngwerth y Gronfa a gwneud y mwyaf o'r cyfle i wneud enillion ar draws portffolio'r Gronfa yn ei gyfanrwydd. Mae'r Gronfa'n cyflawni hyn drwy amrywio'i asedau i leihau risg y farchnad (risg pris, risg arian tramor a risg cyfradd llog) a risg credyd y mae'n agored iddo ar lefel dderbyniol. Yn ogystal, mae'r Gronfa'n rheoli ei risg o hylifedd i sicrhau bod digon o hylifedd ar gael i fodloni llif arian rhagweladwy'r Gronfa. Mae'r Cyngor yn rheoli'r risgiau buddsoddi hyn fel rhan o'i raglen gyffredinol i reoli risg y Gronfa Bensiwn.

Y Pwyllgor Pensiynau sy'n gyfrifol am strategaeth rheoli risg y Gronfa. Sefydlir polisiau rheoli risg i nodi a dadansoddi'r risgiau sy'n wynebu gweithrediadau'r Gronfa Bensiwn, yna eu hadolygu'n rheolaidd i adlewyrchu newidiadau mewn gweithgaredd ac amodau'r farchnad.

a) Risg y farchnad

Risg y farchnad yw'r risg o golledion yn sgil amrywiad ym mhrisiau ecwiti a nwyddau, llog, cyfraddau cyfnewid arian tramor a gwasgariad credyd. Mae'r Gronfa'n agored i risg y farchnad yn sgil ei weithgareddau buddsoddi, yn enwedig drwy'r ecwiti mae'n eu dal. Mae lefel y risg yn dibynnu ar amgylchiadau'r farchnad, disgwyliadau o ran prisiau yn y dyfodol, newidiadau mewn enillion a'r gymysgedd o asedau.

Nod strategaeth rheoli risg y Gronfa yw adnabod a rheoli risgiau'r farchnad i'r Gronfa o fewn paramedrau derbyniol, gan sicrhau'r enillion buddsoddiad gorau posibl.

Yn gyffredinol, rheolir anweddolrwydd gormodol yn risg y farchnad drwy amrywio'r portffolio yn ddaearyddol ac o ran sectorau diwydiant a gwarantau unigol. I leihau risg y farchnad, mae'r Gronfa a'i ymgynghorwyr buddsoddi'n monitro cyflwr y farchnad a dadansoddiadau meincnod yn briodol.

Mae'r Gronfa'n rheoli'r risgiau hyn mewn dwy ffordd:

- mae pa mor agored yw'r Gronfa i risg y farchnad yn cael ei fonitro drwy ddadansoddi ffactorau risg i sicrhau bod y risg yn parhau o fewn lefelau goddefol;
- mae pa mor agored yw'r Gronfa i risgiau penodol yn cael ei gyfyngu drwy bennu risgiau penodol goddefol ar gyfer buddsoddiadau unigol.

Risg prisiau eraill

Mae risg prisiau eraill yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth offeryn ariannol yn amrywio o ganlyniad i newid ym mhris y farchnad (ac eithrio'r risgiau sy'n codi o risg cyfradd llog neu risg cyfradd cyfnewid arian tramor), boed y newidiadau'n cael eu hachosi gan ffactorau sy'n benodol i'r offeryn unigol neu'rsawl a'i cyflwynodd neu ffactorau sy'n effeithio ar bob offeryn o'r fath yn y farchnad.

Mae'r Gronfa'n agored i risg prisiau cyfranddaliadau. Mae rheolwyr buddsoddi'r Gronfa'n lliniaru'r perygl pris hwn trwy amrywio a dewis gwarantau ac offerynnau ariannol eraill sy'n cael eu monitro gan y Cyngor i sicrhau ei fod o fewn y cyfyngiadau a nodir yn strategaeth buddsoddi'r Gronfa.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Risg prisiau eraill – dadansoddiad sensitifrwydd

Yn dilyn dadansoddiad o ddata hanesyddol a'r enillion ar fuddsoddiadau a ddisgwylir yn ystod y flwyddyn ariannol, mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi'r Gronfa, mae'r Gronfa wedi pennu bod y newidiadau a ganlyn mewn risg pris y farchnad yn rhesymol bosib ar gyfer cyfnod adrodd 2022/23 a 2023/24.

Math o ased	Symudiad posib y farchnad (+/-)	
	31 Mawrth 2023	31 Mawrth 2024
	%	%
Ecwiti DU	18.2	16.0
Ecwiti Byd-Eang	19.0	16.7
Ecwiti Marchnadoedd sy'n datblygu	24.4	23.0
Ecwiti Preifat	31.2	31.2
Bondiau Corfforaethol	7.5	7.0
Benthyciadau Uwch (Graddfa fuddsoddi is)	9.6	8.8
Bondiau Dychwelyd Absoliwt	2.7	2.7
Isadeiledd	16.0	13.6
Eiddo	15.5	15.6
Credyd Amrywiol	7.8	7.1
Arian	0.3	0.3
Cronfa Gyfan	13.3	10.7

Mae'r newid posibl a ddatgelir uchod yn gyson a un symudiad gwyrriad safonol yn y newid yng ngwerth yr asedau dros y tair blynedd ddiweddaraf. Mae cyfanswm newid posibl y gronfa yn ystyried y berthynas disgwyliedig rhwng y gwahanol ddsbarthiadau o asedau a ddangosir, yn seiliedig ar gyfnewidioldeb sylfaenol a chydberthynas yr asedau, yn unol a theori portffolio amrywiant cymedrig.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Pe byddai pris buddsoddiadau'r Gronfa ar y farchnad wedi cynyddu/gostwng yn unol â'r uchod, byddai'r newid ym mhris y farchnad yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion wedi bod fel a ganlyn:

Math o ased	Gwerth fel ar 31 Mawrth 2024 £'000	Canran Newid %	Gwerth ar ôl cynnydd £'000	Gwerth ar ôl gostyngiad £'000
Ecwiti DU	267,131	16.0	309,872	224,390
Ecwiti Byd-eang	1,370,421	16.7	1,599,281	1,141,561
Ecwiti Marchnadoedd sy'n datblygu	59,884	23.0	73,657	46,111
Ecwiti Preifat*	167,029	31.2	219,141	114,916
Bondiau Corfforaethol	223,004	7.0	238,614	207,393
Benthyciadau Uwch (Graddfa fuddsoddi is)*	10,235	8.8	11,136	9,335
Bondiau Dychwelyd Absoliwt	412,215	2.7	423,345	401,086
Isadeiledd*	89,982	13.6	102,219	77,744
Eiddo*	210,350	15.6	243,164	177,535
Credyd Amrywiol	226,013	7.1	242,060	209,966
Arian	31,650	0.3	31,745	31,555
Dyledwyr a Chredydwyr	2,081	0.0	2,081	2,081
Cyfanswm asedau sydd ar gael i dalu buddion	3,069,995		3,496,315	2,643,673
*Agedau lefel 3	477,596		575,661	379,350

Math o ased Wedi ailddatgan	Gwerth fel ar 31 Mawrth 2023 £'000	Canran newid %	Gwerth ar ôl cynnydd £'000	Gwerth ar ôl gostyngiad £'000
Ecwiti DU	246,433	18.2	291,284	201,583
Ecwiti Byd-eang	1,396,696	19.0	1,662,068	1,131,324
Ecwiti Marchnadoedd sy'n datblygu	57,616	24.4	71,674	43,557
Ecwiti Preifat*	166,622	31.2	218,608	114,636
Bondiau Dychwelyd Absoliwt	386,103	2.7	396,528	375,679
Isadeiledd*	67,566	16.0	78,377	56,756
Eiddo*	221,297	15.5	255,598	186,996
Credyd Amrywiol	200,600	7.8	216,246	184,953
Arian	19,255	0.3	19,313	19,197
Dyledwyr a Chredydwyr	(59)	0.0	(59)	(59)
Cyfanswm asedau sydd ar gael i dalu buddion	2,762,129		3,209,637	2,314,622
*Agedau lefel 3	455,485		552,583	358,390

Risg cyfraddau llog

Mae'r Gronfa'n buddsoddi mewn asedau ariannol yn bennaf er mwyn cael enillion ar fuddsoddiadau. Mae'r buddsoddiadau hyn yn agored i risgiau cyfraddau llog, sy'n cynrychioli'r risg y bydd gwerth teg llif arian offeryn ariannol yn y dyfodol yn amrywio yn sgil newidiadau yng nghyfraddau llog y farchnad.

Mae cyfradd llog y Gronfa'n cael ei monitro'n gyson, yn unol â strategaeth rheoli risg y Gronfa, yn cynnwys monitro pa mor agored ydyw i'r cyfraddau llog ac asesiad o'r gwir gyfraddau llog yn erbyn y meincnodau perthnasol.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Gweler pa mor agored yn uniongyrchol yw'r Gronfa i newidiadau mewn cyfraddau llog fel ar 31 Mawrth 2023 a 31 Mawrth 2024 isod. Mae'r ffigyrau isod yn cyflwyno'r gyfradd llog yn seiliedig ar werth teg yr asedau ariannol gwaelodol:

Math o ased	Fel ar 31 Mawrth 2023	Fel ar 31 Mawrth 2024
	£'000	£'000
Arian a chyfwerthoedd arian	18,292	31,151
Balansau arian parod	963	499
Cronfa Incwm Sefydlog	586,703	861,232
Cyfanswm	605,958	892,882

Dadansoddiad sensitifrwydd risg cyfraddau llog

Mae'r Gronfa yn cydnabod y gall cyfraddau llog amrywio ac effeithio ar incwm i'r Gronfa a gwerth yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion. Mae newid 1% mewn cyfraddau llog yn gyson â lefel y sensitifrwydd a ddefnyddiwyd fel rhan o strategaeth rheoli risg y Gronfa. Mae'r dadansoddiad isod yn rhagdybio bod pob newidyn arall, yn enwedig cyfraddau cyfnewid, yn parhau'n gyson, ac mae'n dangos yr effaith yn ystod y flwyddyn ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion o newid o +/- 1% mewn cyfraddau llog:

Math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2024	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		+1%	-1%
	£'000	£'000	£'000
Arian a chyfwerthoedd arian	31,151	312	(312)
Balansau arian parod	499	5	(5)
Cronfa Incwm Sefydlog *	861,232	8,612	(8,612)
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	892,882	8,929	(8,929)

* Nid yw newid 1% ar gyfradd llog yn cael effaith uniongyrchol ar warantau llog sefydlog ond mae'n cael effaith rhannol fel y cyfrifir yn y tablau uchod.

Math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2023	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		+1%	-1%
	£'000	£'000	£'000
Arian a chyfwerthoedd arian	18,292	183	(183)
Balansau arian parod	963	10	(10)
Cronfa Incwm Sefydlog *	586,703	5,867	(5,867)
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	605,958	6,060	(6,060)

* Nid yw newid 1% ar gyfradd llog yn cael effaith uniongyrchol ar warantau llog sefydlog ond mae'n cael effaith rhannol fel y cyfrifir yn y tablau uchod.

4.99% oedd cyfartaledd y gyfradd llog a dderbyniwyd ar arian yn ystod y flwyddyn, gan roi cyfanswm llog o £1,020,271 am y flwyddyn (cyfartaledd cyfradd llog o 2.04% a chyfanswm llog o £210,338 yn 2022/23).

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Nid yw cynnydd 1% mewn cyfraddau llog yn effeithio'r llog a dderbynnir ar asedau llog sefydlog ond byddai'n lleihau'r gwerth teg, fel y dangosir yn y tablau uchod. Nid yw newidiadau mewn cyfraddau llog yn effeithio y gwerth arian / arian a'u cyffelyb ond byddai'n effeithio'r llog a dderbynnir ar y balansau. Mae newidiadau i werth teg yr asedau ac incwm a dderbynnir o fuddsoddiadau yn cael effaith ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion ond fel y nodir uchod nid yw'n cael effaith sylweddol ar y Gronfa.

Risg arian tramor

Mae risg arian tramor yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth teg llif arian offeryn ariannol yn y dyfodol yn amrywio yn sgil newidiadau yng nghyfraddau cyfnewid arian tramor. Mae'r Gronfa'n agored i risg arian tramor ar offerynnau ariannol sy'n cael eu cynrychioli mewn unrhyw arian ac eithrio arian swyddogaethol y Gronfa (£DU). Mae'r Gronfa'n dal asedau sy'n cael eu cynrychioli mewn arian ac eithrio £DU.

Mae gan y Gronfa ymrwymadau ecwiti preifat ac isadeiledd mewn arian tramor (€80.1 miliwn a UD\$2.3 miliwn). Mae'r ymrwymadau hyn yn cael eu tynnu i lawr ar gais y rheolwr buddsoddi dros nifer o flynyddoedd. Gweler yr ymrwymadau cyfredol sy'n aros yn Nodyn 24. Y risg dan sylw yw y bydd y bunt yn wan o'i chymharu â'r ddoler a'r ewro pan fydd yr ymrwymadau'n cael eu tynnu i lawr ac y bydd yn cryfhau pan fo'r Gronfa wedi'i chyllido'n llawn. Mae'r Gronfa wedi bod yn ariannu'r ymrwymadau ers 2005 felly mae'r ymrwymadau wedi'i gydbwyso dros gyfnod maith o amser.

Mae risg cyfradd cyfnewid arian y Gronfa'n cael ei gyfrifo ar sail anweddolrwydd yr arian tramor fyddai'n effeithio ar werth y buddsoddiadau ac unrhyw arian fyddai'n cael ei ddal yn yr arian tramor hynny.

Risg arian tramor – dadansoddiad sensitifrwydd

Yn dilyn dadansoddiad o ddata hanesyddol mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi'r Gronfa, mae'r anweddolrwydd sy'n gysylltiedig â newidiadau mewn cyfraddau cyfnewid arian tramor wedi cael ei gyfrifo wrth ddefnyddio anweddolrwydd hanesyddol yr arian tramor a'r symiau cymharol ym muddsoddiadau'r Gronfa.

Y gwyriad safonol disgwylidig l blwyddyn ar gyfer un arian tramor unigol ar 31 Mawrth 2024 yw 9.3%. Y gyfradd gyfatebol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023 oedd 9.9%. Mae'r dadansoddiad hwn yn tybio bod yr holl amrywiadau eraill, yn enwedig cyfraddau llog, yn aros yn gyson.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Mae'r tablau isod yn dangos dadansoddiad o ddatguddiad y Gronfa at arian tramor unigol fel ar 31 Mawrth 2024 ac ar ddiwedd y flwyddyn ariannol cynt:

Agored i newidiadau mewn arian tramor – math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2024 £'000	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		Gwerth ar gynnydd £'000	Gwerth ar leihad £'000
Ecwiti Byd-eang	1,370,421	1,497,870	1,242,972
Ecwiti Marchnadoedd sy'n datblygu	59,884	65,453	54,315
Ecwiti Preifat	167,029	182,562	151,495
Bondiau Corfforaethol	223,004	243,743	202,264
Bondiau Dychwelyd Absoliwt	412,216	450,552	373,880
Isadeiledd	89,982	98,350	81,614
Credyd Amrywiol	226,013	247,032	204,994
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	2,548,549	2,785,562	2,311,534

Agored i newidiadau mewn arian tramor – math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2023 £'000	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		Gwerth ar gynnydd £'000	Gwerth ar leihad £'000
Ecwiti Byd-eang	1,396,696	1,534,969	1,258,423
Ecwiti Marchnadoedd sy'n datblygu	57,616	63,320	51,912
Ecwiti Preifat	166,622	183,118	150,127
Bondiau Dychwelyd Absoliwt	386,103	424,328	347,879
Isadeiledd	67,566	74,255	60,877
Credyd Amrywiol	200,600	220,459	180,740
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	2,275,203	2,500,449	2,049,958

b) Risg credyd

Mae risg credyd yn cynrychioli'r risg y bydd gwrth barti i drafodion neu offeryn ariannol yn methu â gwireddu goblygiad ac yn creu colled ariannol i'r Gronfa o ganlyniad i hynny. Yn gyffredinol, mae gwerth buddsoddiadau ar y farchnad yn adlewyrchu asesiad o gredyd wrth eu prisio ac felly darperir ar gyfer y risg o golled yng ngwerth cario asedau ariannol ag ymrwymadau'r Gronfa.

Yn ei hanfod, mae portffolio buddsoddi cyfan y Gronfa'n agored i ryw fath o risg credyd. Fodd bynnag, mae dewis gwrth bartion, broceriaid a sefydliadau ariannol o ansawdd uchel yn isafu'r risg credyd a allai godi yn sgil methiant i setlo trafodion yn brydlon.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Gweler isod meincnod ar gyfer y canran o'r cronfeydd a ddelir gan y rheolwyr buddsoddi:

Cronfa	Canran o'r Portffolio
Ecwiti DU (Black Rock)	8.00%
Ecwiti Carbon Isel (Black Rock)	4.20%
Ecwiti Cynaliadwy (Partneriaeth Pensiwn Cymru)	10.10%
Marchnadoedd Datblygol (Partneriaeth Pensiwn Cymru)	2.50%
Twf Byd Eang (Partneriaeth Pensiwn Cymru)	10.10%
Cyfleoedd Byd Eang (Partneriaeth Pensiwn Cymru)	10.10%
Credyd Aml Ased (Partneriaeth Pensiwn Cymru)	7.50%
Bond Dychwelyd Absoliwt (Partneriaeth Pensiwn Cymru)	12.50%
Credyd Preifat (Partneriaeth Pensiwn Cymru)	5.00%
Credyd Byd- Eang (Partneriaeth Pensiwn Cymru)	7.50%
Eiddo (UBS, Threadneedle, Lothbury, BlackRock)	10.00%
Isadeiledd (PPC a Partners)	7.50%
Ecwiti Preifat (PPC a Partners)	5.00%

Mae'r holl fuddsoddiadau a ddelir gan reolwyr buddsoddi'n cael eu dal yn enw'r Gronfa Bensiwn felly, os yw'r rheolwr buddsoddi'n methu, nid yw buddsoddiadau'r Gronfa yn cael eu cyfrif yn rhan o'i asedau.

Cynrychiolir risg credyd contract gan y taliad net neu'r enillion sy'n aros. Mae'r risg weddilliol yn fân yn sgil polisiau yswiriant amrywiol a ddelir i ymdrin â gwrth bartion sy'n diffygdlu.

Er mwyn uchafu'r dychweliadau o fuddsoddiadau tymor byr ac adneuon arian parod, mae'r Cyngor yn buddsoddi unrhyw arian gwarged dros dro yn ei gyfrifon banc gydag unrhyw arian gwarged dros ben yng nghyfrifon banc y Gronfa Bensiwn. Telir rhaniad priodol o'r llog a enillir i'r Gronfa Bensiwn a rhennir unrhyw golledion wrth fuddsoddi ar sail yr un gyfran. Oherwydd natur y trefniadau banc, nid yw unrhyw arian gwarged yng nghyfrifon banc y Gronfa Bensiwn yn cael ei drosglwyddo i gyfrifon banc y Cyngor.

Ni adneuir arian mewn banciau a sefydliadau ariannol oni bai eu bod yn cael eu graddio o ran statws credyd yn annibynnol, a'u bod yn bodloni meini prawf credyd y Cyngor. Yn ogystal, mae'r Cyngor wedi gosod cyfyngiadau ar y ganran uchaf o adneuon y gellir eu gwneud mewn unrhyw ddsbarth o sefydliad ariannol penodol. Hefyd, mae'r Cyngor yn buddsoddi canran a gytunwyd o gronfeydd yn y marchnadoedd arian er mwyn cael buddsoddiadau amrywiol. Mae'r cronfeydd marchnad arian a ddewiswyd oll wedi derbyn statws credyd AAA gan asiantaeth statws credyd blaenllaw.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Nid yw cyflogwyr y Gronfa'n cael eu hasesu ar hyn o bryd ar gyfer eu statws credyd neu ar gyfer y cyfyngiadau credyd unigol sydd wedi'u gosod. Mae risg yn bodoli na ellir casglu cyfraniadau gan gyflogwyr ble nad oes ganddynt unrhyw aelodau sy'n cyfrannu (e.e. y risg sy'n gysylltiedig â chyflogwyr gyda nifer fechan o aelodau sy'n dewis peidio â chyfrannu), felly mae'r Awdurdod Gweinyddu'n monitro newidiadau mewn aelodaeth bob blwyddyn.

Bydd angen i gyflogwyr newydd sy'n dod yn rhan o'r Gronfa gytuno i ddarparu bond neu gael gwarant i leihau'r risg o golledion ariannol i'r Gronfa yn y dyfodol pe na fyddai'r cyflogwr dan sylw'n medru bodloni ei hymrwymiaid pensiwn pe byddai'n ymadael â'r Gronfa. Fel y dangosir yn Nodyn 25 mae dau gyflogwr wedi darparu bondiau. Bydd unrhyw ymrwymiaid eraill ar y Gronfa yn y dyfodol o ganlyniad i gyflogwr yn ymadael yn cael eu cario gan y Gronfa a'u rhannu dros yr holl gyflogwyr. Gwneir hyn i sicrhau bod y cyfnodau a'r symiau adfer actiwaraid yn cael eu cadw ar lefel y gall cyflogwyr llai ymdopi â hi.

Mae'r risg wedi cynyddu yn sgil dyfarniad cyfreithiol diweddar, fydd o bosib yn pennu na ellir codi cyfraniadau ar gyflogwyr nad oes ganddynt aelodau sy'n cyfrannu dan Reoliadau Gweinyddu'r CPLIL. Fodd bynnag, nid yw'r dyfarniad hwn yn effeithio ar allu'r Gronfa i gasglu cyfraniadau yn dilyn prisiad ymadael dan Reoliad 38(2). Gellir rhoi cyfarwyddyd i'r Actiwari ystyried adolygu'r cyfraddau a'r dystysgrif Addasiadau i gynyddu cyfraniadau cyflogwr dan Reoliad 38 o Reoliadau CPLIL (Gweinyddu) 2008 rhwng y prisiad a gynhelir yn dairblynyddol.

c) Risg hylifedd

Mae'r risg hylifedd yn cynrychioli'r risg na fydd modd i'r Gronfa fodloni ei oblygiadau ariannol wrth iddynt ddod yn ddyledus. Felly, mae'r Cyngor yn cymryd camau i sicrhau bod gan y Gronfa Bensiwn ddigon o adnoddau arian parod i fodloni ei hymrwymiaid i dalu pensiynwyr ac i fodloni ymrwymiaid buddsoddi.

Mae gan y Cyngor llif arian sy'n ceisio sicrhau bod arian parod ar gael pe bai ei angen. Yn ogystal, mae'r cyfraniadau cyfredol a dderbynnir gan gyflogwyr ac aelodau yn cyfrannu'n llawer mwy na'r hyn a delir allan mewn buddion. Buddsoddir yr arian parod dros ben ac ni ellir ei dalu'n ôl i gyflogwyr. Mae Actiwari'r Gronfa yn sefydlu'r cyfraniadau y dylid eu talu fel y gellir bodloni holl rwymedigaethau'r dyfodol.

Nid oes unrhyw gyfyngiad ar y swm y gall cyfrif banc y Gronfa Bensiwn ei ddal. Dylai'r symiau a ddelir yn y cyfrif hwn fodloni anghenion hylifedd arferol y Gronfa. Mae unrhyw arian dros ben dro yn cael ei fuddsoddi gan y Cyngor yn unol â'r Datganiad Strategaeth Rheoli'r Trysorlys er mwyn darparu incwm ychwanegol i'r Gronfa Bensiwn. Buddsoddir arian parod dros ben yn unol â'r Datganiad Egwyddorion Buddsoddi.

Yn ogystal, mae gan y Gronfa fynediad at gyfleuster gorddrafft trwy drefniadau cyfrifon banc grŵp y Cyngor. Dim ond i fodloni gwahaniaethau amseru tymor byr ar daliadau pensiwn y defnyddir y cyfleuster hwn. Gan mai benthyciadau byrdymor eu natur fyddai'r rhain, ystyrir bod pa mor agored i risg credyd yw'r Gronfa yn hyn o beth yn ddibwys.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Mae'r Gronfa'n diffinio asedau hylifol fel asedau y gellir eu trosglwyddo'n arian parod o fewn tri mis. Asedau anhylif yw'r asedau fydd yn cymryd cyfnod mwy na thri mis i'w trosglwyddo'n arian parod. Ar 31 Mawrth 2024, roedd gwerth yr asedau anhylif yn £478m, sy'n cynrychioli 15.6% o gyfanswm asedau'r Gronfa (31 Mawrth 2023: £455m, oedd yn cynrychioli 16.4% o gyfanswm asedau'r Gronfa).

Mae rheolwyr yn paratoi rhagolygon llif arian cyfnodol er mwyn deall a rheoli amseriad llif arian y Gronfa. Mae lefel strategol briodol y balans arian parod i'w ddal yn ffurfio rhan o strategaeth fuddsoddi'r Gronfa.

Mae'r holl ymrwymadau ariannol ar 31 Mawrth 2024 yn ddyledus o fewn blwyddyn, yn yr un modd ag ar 31 Mawrth 2023.

Risg ail ariannu

Y risg allweddol yw y bydd y Gronfa wedi'i rwymo i ailgyflenwi cyfran sylweddol o'i hofferynnau ariannol pan fo cyfraddau llog yn anffafriol. Nid oes gan y Gronfa unrhyw offerynnau ariannol sydd â risg ail ariannu'n rhan o'i strategaethau rheoli trysorlys a buddsoddi.

NODYN 18 – TREFNIADAU CYLLIDO

Yn unol â Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Gweinyddu) 2013, mae actiwari'r Gronfa yn ymgymryd â phrasiad teirblynyddol er mwyn sefydlu'r gyfradd cyfraniadau i gyflogwyr ar gyfer y tair blynedd i ddod. Cynhaliwyd y prasiad diwethaf fel ar 31 Mawrth 2022.

Disgrifiad o'r Polisi Cyllido

Amlinellir y polisi cyllido yn Natganiad Strategaeth Cyllido yr Awdurdod Gweinyddu a gafodd ei adolygu fel rhan o brisiad 2022 ym Mawrth 2023.

I grynhoi, mae'r egwyddorion ariannu allweddol fel a ganlyn:

- cymryd golwg hirdymor darbodus i sicrhau'r gofyniad rheoliadol ar gyfer hylifedd hirdymor, gyda digon o arian i dalu buddion i aelodau a'u dibynyddion
- defnyddio strategaeth fuddsoddi gytbwys i leihau cyfraniadau arian parod hirdymor gan gyflogwyr a chwrrd â'r gofyniad rheoliadol ar gyfer effeithlonrwydd cost hirdymor
- lle bo'n briodol, sicrhau cyfraddau cyfraniadau sefydlog gan gyflogwyr
- adlewyrchu nodweddion gwahanol gyflogwyr i osod eu cyfraddau cyfrannu, gan ddefnyddio strategaeth gyllido dryloyw
- defnyddio mesurau rhesymol i leihau'r risg y bydd cyflogwr yn methu â chyflawni ei ymrwymadau pensiwn.

Amlinella'r Datganiad Strategaeth Cyllido sut mae'r Awdurdod Gweinyddu yn ceisio cydbwysu'r nodau croestynnol o ddiogelu hydaledd y Gronfa a chadw cyfraniadau cyflogwyr yn sefydlog.

NODYN 18 – TREFNIADAU CYLLIDO (parhad)

O ran cyflogwyr oedd â chyfamod digon cryf yn ôl yr Awdurdod Gweinyddu, mae cyfraniadau wedi cael eu sefydlogi i fod yn debygol iawn o gyflawni'r targed cyllido dros 17 mlynedd. Defnyddiwyd dull modelu ymrwymadau asedau sy'n dangos os caiff y cyfraddau cyfrannu hyn eu talu a bod newidiadau cyfraniadau yn y dyfodol yn cael eu cyfyngu fel y nodir yn y Datganiad Strategaeth Cyllido, fod yna o leiaf siawns o 70% y bydd y Gronfa yn cyrraedd lefel ariannu'n llawn dros yr 17 mlynedd.

Sefyllfa Gyllido ar adeg y Prisiad Cyllido Ffurfiol Diwethaf

Cynhaliwyd y prisiad actwaraidd mwyaf diweddar dan Reoliad 62 Rheoliadau (Gweinyddol) Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 ar 31 Mawrth 2022. Datgelodd y prisiad hwn fod asedau'r Gronfa, oedd wedi'u priso'n £2,776 miliwn ar 31 Mawrth 2022, yn ddigon i dalu 120% o'r ymrwymadau (h.y. gwerth cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo) oedd wedi'u cronni hyd at y dyddiad hwnnw. O ganlyniad, y gwaged ym mhrisiad 2022 oedd £468 miliwn.

Gosodwyd allan cyfraniad pob cyflogwr yn y prisiad, gyda'r nod o gyflawni cyllido llawn o fewn gorwel amser a thebygolrwydd a fesurwyd yn unol â'r Datganiad Strategaeth Cyllido. Cafodd cyfraniadau cyflogwyr unigol am y cyfnod 1 Ebrill 2023 i 31 Mawrth 2026 eu pennu yn unol â pholisi cyllido'r Gronfa fel y nodir yn y Datganiad Strategaeth Cyllido.

Prif Rhagdybiaethau Actwaraidd a'r Dull a ddefnyddiwyd i Brisio'r Ymrwymadau

Disgrifir y manylion llawn am y dulliau a'r rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd yn yr adroddiad priso 2022.

Dull

Aseswyd yr ymrwymadau drwy ddefnyddio dull buddion cronodig sy'n ystyried aelodaeth bensynadwy hyd at y dyddiad priso, ac yn ystyried cynnydd disgwylidig mewn cyflog yn y dyfodol, ymddeoliad neu ddyddiad disgwylidig cynharach o adael aelodaeth bensynadwy.

Rhagdybiaethau

Dilynwyd dull sy'n gysylltiedig â'r farchnad i brisio'r ymrwymadau er mwyn sicrhau cysondeb gyda phrisiad o asedau'r Gronfa yn ôl eu gwerth ar y farchnad.

Roedd y rhagdybiaethau ariannol allweddol a fabwysiadwyd ar gyfer prisiad 2022 fel a ganlyn:

Rhagdybiaethau Ariannol	31 Mawrth 2022
Cyfradd disgownt	4.1 % y.f
Cynnydd mewn cyflog	3.2 % y.f
Cynnydd mewn pensiwn	2.7 % y.f

Y rhagdybiaeth demograffig allweddol oedd yr ystyriaeth a roddwyd i hirhoedledd. Mae'r rhagdybiaethau disgwylidig oes yn seiliedig ar *VitaCurves* y Gronfa gyda gwelliannau yn unol a model CMI 2021, gyda 0% o bwysau ar data 2021 (a 2020), llyfnhau safonol (Sk7), addasiad cychwynnol o 0.25% a cyfradd hirdymor o 1.5% y flwyddyn. Yn seiliedig ar y rhagdybiaethau hyn, mae'r disgwylidig oes gyfartalog yn y dyfodol i oed 65 fel a ganlyn:

NODYN 18 – TREFNIADAU CYLLIDO (parhad)

Rhagdybiaethau marwolaeth	Gwryw	Benyw
	Blynyddoedd	Blynyddoedd
Pensynwyr cyfredol	21.1	24.0
Pensynwyr y dyfodol (45 oed ym mhriiad 2022)	22.3	25.8

Mae copiau o adroddiad Prisiad 2022 a'r Datganiad Strategaeth Cyllido ar gael ar wefan y Gronfa Bensiwn www.cronfabensiwnngwynedd.cymru

Profiad yn ystod y Cyfnod ers 31 Mawrth 2022

Amharwyd ar farchnadoedd gan y rhyfel parhaus yn yr Wcrain a phwysau chwyddiant yn 2022 a 2023, gan effeithio ar enillion buddsoddi a gyflawnwyd gan asedau'r Gronfa. Mae lefelau uchel o chwyddiant yn y DU (o'i gymharu â phrofiad diweddar), wedi arwain at gynnydd o 10.1% mewn budd-daliadau CPLIL yn uwch na'r disgwyl ym mis Ebrill 2023 a 6.7% ym mis Ebrill 2024. Fodd bynnag, mae perfformiad asedau wedi gwella tua diwedd 2023 ac i mewn i 2024 ac mae chwyddiant wedi dechrau dychwelyd tuag at lefelau hanesyddol a tharged Banc Lloegr (2% y flwyddyn). Bu newid sylweddol yn yr amgylchedd economaidd ehangach ers 2022, gan arwain at enillion buddsoddi disgwylidig yn y dyfodol yn gyffredinol uwch a gostyngiad yn y gwerth a roddir ar rwymedigaethau'r Gronfa. Yn gyffredinol, mae'r sefyllfa ariannu yn debygol o fod yn gryfach nag yn y prisiad ffurfiol blaenorol ar 31 Mawrth 2022.

Bydd y prisiad actiwaraidd nesaf yn cael ei gynnal ar 31 Mawrth 2025. Bydd y Datganiad Strategaeth Cyllido hefyd yn cael ei adolygu bryd hynny.

NODYN 19 – GWERTH CYFREDOL ACTIWARAIDD Y BUDDION YMDDEOL SYDD WEDI'U HADDO

Yn ogystal â'r prisiad cyllido teirblynyddol, mae'r actiwari hefyd yn cynnal prisiad o rwymedigaethau'r Gronfa Bensiwn, yn seiliedig ar SCC19 bob blwyddyn gan ddefnyddio'r un data sylfaenol â'r prisiad cyllido wedi'i dynnu ymlaen i'r flwyddyn ariannol gyfredol, gan ystyried y newidiadau yn niferoedd yr aelodau a diweddarau rhagdybiaethau ar gyfer y flwyddyn gyfredol. Nid yw'r gwerthusiad yn cael ei ymgymryd yn yr un modd a ddefnyddir ar gyfer gosod cyfraddau cyfrannu i'r Gronfa, ac nid yw cyfrifon y Gronfa yn ystyried ymrwymadau talu pensïynau na buddion eraill yn y dyfodol.

Er mwyn asesu gwerth y buddion yn seiliedig ar hyn, mae'r actiwari wedi diweddarau'r rhagdybiaethau actiwaraidd (gweler isod) o'r rhai a ddefnyddir er dibenion cyllido (gweler Nodyn 18) a hefyd mae wedi'u defnyddio i ddarparu'r adroddiadau SCC19 ac SAA102 ar gyfer cyflogwyr unigol yn y Gronfa. Yn ogystal, mae'r actiwari wedi priso buddion salwch a marwolaeth yn unol â SCC19.

Roedd gwerth cyfredol actiwaraidd y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo ar 31 Mawrth 2023 ac 2024, fel a ganlyn:

	31 Mawrth 2023	31 Mawrth 2024
	£m	£m
Aelodau Gweithredol	1,084	1,140
Aelodau Gohiriedig	387	381
Pensynwyr	864	842
Cyfanswm	2,335	2,363

NODYN 19 – GWERTH CYFREDOL ACTIWARAIDD Y BUDDION YMDDEOL SYDD WEDI’U HADDO (parhad)

Fel y nodir, mae'r ymrwymadau uchod wedi'u cyfrifo'n seiliedig ar SCC19 ac felly maent yn wahanol i ganlyniadau'r prisiad cyllido teirblynyddol a gynhaliwyd yn 2022 (gweler Nodyn 18) gan fod SCC19 yn nodi cyfradd ddisgownt yn hytrach na chyfradd sy'n adlewyrchu cyfraddau'r farchnad.

Y rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd

Defnyddiwyd y tybiaethau ariannol sydd yn cael eu mabwysiadu ar gyfer adroddiad SCC19 yr Awdurdod Gweinyddol fel y ganlyn ac maent yn wahanol ar 31 Mawrth 2023 a 2024. Mae'r actiwari yn amcanu mai effaith y newid mewn tybiaethau i 31 Mawrth 2024 yw i leihau y gwerth presennol actiwaraidd o £140m. Amcanir mai effaith y newid mewn demograffiaeth a hirhoedledd ydi lleihau y gwerth presennol actiwaraidd o £14m.

Rhagdybiaeth	31 Mawrth 2023	31 Mawrth 2024
	%	%
Cyfradd cynnydd mewn pensiwn	2.95	2.75
Cyfradd cynnydd mewn cyflog	3.45	3.25
Cyfradd ddisgownt	4.75	4.85

Mae'r disgwyliad oes ar gyfer y dybiaeth hirhoedledd yn seiliedig ar VitaCurves y Gronfa gyda gwelliannau yn unol â model CMI 2022, gyda 0% o bwysau ar ddata 2021 (a 2020), llyfnhau safonol (Sk7), addasiad cychwynnol o 0.25% a chyfradd gwella tymor hir o 1.5% y flwyddyn. Yn seiliedig ar y rhagdybiaethau hyn, mae'r disgwyliad oes gyfartalog yn y dyfodol i oed 65 wedi'u crynhoi isod:

	Gwryw	Benyw
	Blynyddoedd	Blynyddoedd
Pensiynwyr cyfredol	20.8	23.7
Pensiynwyr y dyfodol (45 oed ym mhriiad 2019)	21.8	25.4

Mae'r rhagdybiaethau demograffig eraill wedi ei diweddarau ers y flwyddyn diwethaf ac yn unol â phriiad diweddaraf y gronfa.

Mae'r sensitifrwydd ynghylch y prif dybiaethau a ddefnyddiwyd i fesur ymrwymadau wedi'u nodi isod:

Sensitifrwydd i'r Rhagdybiaethau am y flwyddyn sy'n gorffen 31 Mawrth 2024	Amcan % y cynnydd mewn ymrwymadau	Amcan swm Ariannol £m
0.1% y.f. o gynnydd mewn chwyddiant CPI	2	44
0.1% y.f. o gynnydd mewn cyflog	0	3
0.1% y.f. o leihad yn y gyfradd ddisgownt	2	46
I mlynedd o gynnydd yn disgwyliad oes aelod	4	95

NODYN 20 – ASEDAU CYFREDOL

31 Mawrth 2023 £'000		31 Mawrth 2024 £'000
495	Cyfraniadau sy'n ddyledus – gweithwyr	930
1,617	Cyfraniadau sy'n ddyledus – cyflogwyr	2,853
2,050	Amrywiol ddyledwyr	2,789
4,162	Cyfanswm dyledwyr	6,572
18,292	Arian	31,151
22,454	Cyfanswm	37,723

NODYN 21 – YMRWYMIADAU CYFREDOL

31 Mawrth 2023 £'000		31 Mawrth 2024 £'000
2,078	Credydwyr amrywiol	2,781
1,183	Buddion sy'n daladwy	1,377
3,261	Cyfanswm	4,158

NODYN 22 – CYFRANIADAU GWIRFODDOL YCHWANEGOL (AVC)

Mae gwerth y cronfeydd ar y farchnad wedi'i nodi isod:

	Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2023 £'000	Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2024 £'000
Clerical Medical	4,576	5,596
Utmost Life	162	153
Standard Life	5	5
Cyfanswm	4,743	5,754

Talwyd cyfraniadau AVC yn uniongyrchol i'r rheolwr yma fel a ganlyn:

	2022/23 £'000	2023/24 £'000
Clerical Medical	797	1,062
Cyfanswm	797	1,062

NODYN 23 – TRAFODION PARTÏON CYSYLLTIEDIG

Cyngor Gwynedd

Cyngor Gwynedd sy'n gweinyddu Cronfa Bensiwn Gwynedd. O ganlyniad, mae perthynas gryf rhwng y Cyngor a'r Gronfa Bensiwn.

Cafodd y Cyngor gostau o £1,606,596 (£1,474,104 yn 2022/23) mewn perthynas â gweinyddu'r Gronfa ac yn dilyn hynny, cafodd ad-daliad am y costau hyn gan y Gronfa. Yn ogystal, y Cyngor yw un o gyflogwyr mwyaf aelodau'r Gronfa a chyfrannodd £30.33m tuag at y Gronfa yn 2023/24 (£29.49m yn 2022/23). Ar ddiwedd y flwyddyn, £1.08m oedd dyled y Cyngor i'r Gronfa yn bennaf mewn perthynasâ llôg a dalwyd ar fuddsoddiadau'r Gronfa Bensiwn a chyfraniadau ar gyfer Mawrth 2024 a £1.6m oedd dyled y Gronfa i'r Cyngor yn bennaf mewn perthynas ag ad-daliadau i'r Cyngor am y costau gweinyddol.

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd ddau gyfrif banc a ddelir fel rhan o Grŵp o Gyfrifon Banc Cyngor Gwynedd. Mae'r arian parod dros ben a ddelir yn y Grŵp o Gyfrifon Banc yn cael ei fuddsoddi bob dydd. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae Cyngor Gwynedd yn talu llog i'r Gronfa Bensiwn, yn seiliedig ar falansau dyddiol y Gronfa dros y flwyddyn. Yn ystod 2023/24, derbyniodd y Gronfa log o £1,020,271 (£210,338 yn 2022/23) gan Gyngor Gwynedd.

Llywodraethu

Roedd un aelod o'r Pwyllgor Pensiynau yn derbyn buddion pensiwn o Gronfa Bensiwn Gwynedd yn 2023/24 (yr aelod pwyllgor J.B.Hughes). Yn ogystal, mae aelodau'r pwyllgor S.W.Churchman, R.W.Williams, J.B.Hughes, I.Thomas, G.Edwards, J.P.Roberts, R.M.Hughes, E.Hywel a I.Huws yn aelodau gweithredol o'r Gronfa Bensiwn.

Roedd dau aelod o'r Bwrdd Pensiwn yn derbyn buddion pensiwn o Gronfa Bensiwn Gwynedd yn 2023/24 (yr aelodau bwrdd H.E.Jones a A.Deakin). Yn ogystal, mae aelodau Bwrdd B.Roberts, O.Richards, N.Michael a S.E.Parry yn aelodau gweithredol o'r Gronfa Bensiwn.

Prif Bersonél Rheoli

Cyfarwyddwr y Gronfa (hyd at 30/06/23), Pennaeth Cyllid (s151) a Cadeirydd y Pwyllgor Pensiynau yw prif bersonél rheoli'r gronfa.

Mae'r cyflog sy'n daladwy i brif bersonél rheoli y gellir ei phriodoli i'r gronfa wedi'i nodi isod:

2022/23		2023/24
£'000		£'000
Wedi ailddatgan		
48	Buddion tymor byr	36
9	Buddion ôl-gyflogaeth	6
57		42

Mae 2022/23 wedi ei ailddatgan i gynnwys Cadeirydd y Pwyllgor Pensiynau

NODYN 24 – YMRWYMIADAU DAN GONTRACTAU BUDDSODDI

Roedd yr ymrwymadau (buddsoddiadau) cyfalaf sy'n aros ar 31 Mawrth fel a ganlyn:

	Cyfanswm ymrwymadau	Ymrwymiad ar 31 Mawrth 2023	Ymrwymiad ar 31 Mawrth 2024
	£'000	£'000	£'000
Schroders Capital WPP Global Private Equity I L.P.	12,500	0	9,056
GCM WPP Global Infrastructure LP	15,000	0	11,481
Capital Dynamics CEI (WPP), LP	10,000	0	7,082
Octopus Renewables Infrastructure	34,500	0	24,824
Russell Investments WPP Global Private Credit L.P.	110,000	0	99,927
Cyfanswm GBP	182,000	0	152,370
	€'000	€'000	€'000
P.G. Direct 2006	19,224	0	0
P.G. Global Value 2006	50,000	3,477	3,477
P.G. Secondary 2008	15,000	1,960	1,960
P.G. Global Value 2011	15,000	2,096	2,096
P.G. Global Infrastructure 2012	40,000	7,019	7,019
P.G. Direct 2012	12,000	1,181	1,181
P.G. Global Value 2014	12,000	1,531	1,531
P.G. Direct Equity 2016	50,000	2,826	2,826
P.G. Global Value 2017	42,000	11,570	11,570
P.G. Global Infrastructure 2018	28,000	8,131	4,631
P.G. Direct Equity 2019	48,000	8,352	6,192
P.G. Direct Infrastructure 2020	32,000	20,320	12,000
P.G. Direct Equity V	30,000	30,000	25,586
Cyfanswm Ewro	393,224	98,463	80,069
	UD\$'000	UD\$'000	UD\$'000
P.G. Emerging Markets 2011	7,000	1,082	1,082
P.G. Secondary 2015	38,000	15,220	15,220
P.G. Direct Infrastructure 2015	43,600	7,640	6,986
Cyfanswm Doleri	88,600	23,942	23,288

Mae 'PG' uchod yn cyfeirio at y Partners Group, y rheolwr buddsoddi sy'n buddsoddi mewn meysydd 'amgen' (ecwiti preifat ac isadeiledd) ar ran y Gronfa.

Mae'r ymrwymadau hyn yn ymwneud â thaliadau galw sy'n aros ar gronfeydd partneriaethau cyfyngedig heb eu dyfynnu a ddelir yn y portffolio. Mae'r symiau a 'elwir' gan y cronfeydd hyn ynafreolaidd o ran eu maint a'u hamseriad dros nifer o flynyddoedd o ddyddiad yr ymrwymiad gwreiddiol.

NODYN 25 - ASEDAU DIBYNNOL

Mae dau o gyflogwyr sy'n gyrff a ganiateir yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd yn dal bondiau yswiriant i'w diogelu yn erbyn y posibilrwydd o fethu â bodloni eu goblygiadau pensiwn. Llunnir y bondiau hyn o blaid y Gronfa ac ni wneir taliad ohonynt oni bai bod y cyflogwr yn methu talu.

NODYN 26 - YMRWYMIADAU DIBYNNOL

Ni nodwyd unrhyw ymrwymadau dibynnol.

NODYN 27 - COLLEDION YN SGIL AMHARIADAU

Nid oes unrhyw golledion yn sgil amhariadau.

Adroddiad Archwilio Arfaethedig

Adroddiad archwilydd annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru ar gyfer aelodau Cyngor Gwynedd sy'n gweithredu fel awdurdod gweinyddu ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd

Barn ar y datganiadau ariannol

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol y Gronfa Bensiwn Gwynedd ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben yn 31 Mawrth 2024 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004. Mae datganiadau ariannol y Gronfa Bensiwn Gwynedd yn cynnwys cyfrif y gronfa, datganiad o'r asedau net a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiâu cyfrifyddu perthnasol. Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan God Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023.

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun gwir a theg o drafodiadau ariannol y gronfa pensiwn ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024, ac o swm a threfniadaeth ei hasedau a'i rhwymedigaethau ar y dyddiad hwnnw;
- wedi eu paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan God Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2024.

Sail y farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (ISAs (Y DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Endidau'r Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Caiff fy nghyfrifoldebau dan y safonau hynny eu disgrifio ymhellach yn yr adran o'm hadroddiad sy'n nodi cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol.

Mae fy staff a minnau'n annibynnol ar y gronfa pensiwn yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio yr wyf wedi'i chael yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail i'm barn.

Casgliadau sy'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod defnyddio'r sail gyfrifyddu busnes gweithredol i baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i gyflawni, nid wyf wedi adnabod unrhyw ansicrwydd perthnasol mewn perthynas â digwyddiadau neu amodau a all, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r gronfa pensiwn i barhau i fabwysiadu'r sail gyfrifyddu busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeng mis o leiaf o'r dyddiad pan awdurdodir cyhoeddi'r datganiadau ariannol.

Caiff fy nghyfrifoldebau i a chyfrifoldebau'r swyddog cyllid cyfrifol mewn perthynas â busnes gweithredol eu disgrifio yn yr adrannau perthnasol o'r adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth yn yr adroddiad blynyddol heblaw am y datganiadau ariannol a'm hadroddiad i fel archwilydd ar y rhain. Y Swyddog Cyllid Cyfrifol sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy marn am y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall a, heblaw i'r graddau a nodir yn benodol fel arall yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ar yr wybodaeth arall honno. Fy nghyfrifoldeb i yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn berthnasol anghyson â'r

datganiadau ariannol neu wybodaeth a gafwyd wrth gyflawni'r archwiliad, neu'n ymddangos fel arall fel pe bai wedi cael ei chamddatgan yn berthnasol. Os wyf yn canfod anghysonderau perthnasol o'r fath neu wybodaeth berthnasol o'r fath sy'n ymddangos fel pe bai wedi cael ei chamddatgan, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn achosi camddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i wneud, os wyf yn dod i'r casgliad bod yr wybodaeth arall hon wedi'i chamddatgan yn berthnasol, mae'n ofynnol i mi nodi'r ffaith honno.

Nid oes unrhyw beth gennyf i'w nodi yn hyn o beth.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad, mae'r wybodaeth a geir yn yr adroddiad blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer, yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r adroddiad blynyddol yn unol â Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth am Cronfa Bensiwn Gwynedd a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi unrhyw gamddatganiadau perthnasol yn yr adroddiad blynyddol.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- nid wyf wedi cael yr holl wybodaeth ac esboniadau y mae eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad;
- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu digonol, neu ni chafwyd ffurflenni sy'n ddigonol ar gyfer fy archwiliad o ganghennau nad ymwelodd fy nhim â hwy; neu
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r swyddog cyllid cyfrifol am y datganiadau ariannol

Fel a esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau am y datganiadau ariannol, y swyddog cyllid cyfrifol sy'n gyfrifol am:

- baratoi'r datganiad cyfrifon, sy'n rhoi darlun cywir a theg;
- cadw cofnodion cyfrifyddu priodol;
- pa bynnag reolaethau mewnol sy'n angenrheidiol ym marn y swyddog cyllid cyfrifol i allu paratoi datganiadau ariannol heb unrhyw gamddatganiadau perthnasol, boed hynny trwy dwyll neu wall; ac
- asesu gallu y Gronfa Bensiwn Gwynedd i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu fel y bo'n gymwys, faterion sy'n ymwneud â'r busnes gweithredol a defnyddio sail gyfrifyddu busnes gweithredol oni bai bod y swyddog cyllid cyfrifol yn rhagweld na fydd y gwasanaethau a ddarperir gan [enw'r gronfa pensiwn] yn parhau i gael eu darparu yn y dyfodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol

Fy nghyfrifoldeb yw archwilio'r datganiadau ariannol yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch p'un a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhai heb unrhyw gamddatganiad perthnasol, boed hynny trwy dwyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU wastad yn canfod camddatganiad perthnasol pan fo'n bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall ac fe'u hystyriar yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae afreolaidd-dra, gan gynnwys twyll, yn golygu achosion o ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau. Rwy'n dylunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a nodir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn perthynas ag afreolaidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- Holi'r rheolwyr a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennaeth ategol mewn perthynas â pholisïau a gweithdrefnau Cronfa Bensiwn Gwynedd sy'n ymwneud ag:
 - adnabod, gwerthuso a chydymffurfio â deddfau a rheoliadau a pha un a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio;
 - canfod ac ymateb i'r risgiau o dwyll a pha un a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, tybiedig neu honedig; a hefyd
 - y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau.
- Ystyried fel tîm archwilio sut a ble allai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll. Fel rhan o'r drafodaeth hon, canfûm botensial ar gyfer twyll yn rheolwyr yn diystyru rheolaethau.
- Cael dealltwriaeth am y fframwaith awdurdod sydd gan Cronfa Bensiwn Gwynedd, yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoleiddiol eraill y mae Cronfa Bensiwn Gwynedd yn gweithredu oddi mewn iddynt, gan ganolbwyntio ar y deddfau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Cronfa Bensiwn Gwynedd .
- Cael dealltwriaeth am berthnasoedd partion cysylltiedig.

Yn ychwanegol at yr uchod, roedd fy ngweithdrefnau i ymateb i risgiau a ganfuwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu'r datgeliadau yn y datganiadau ariannol a phrofi yn erbyn dogfennaeth ategol i asesu cydymffurfiaeth â deddfau a rheoliadau perthnasol a drafodir uchod;
- holi'r rheolwyr, y Pwyllgor Penisynau ac ymgynghorwyr cyfreithiol ynghylch ymglyfreithiad a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu a'r awdurdod gweinyddu; ac
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll trwy wrthwneud rheolaethau gan reolwyr, profi priodoldeb cofnodion dyddlyfr ac addasiadau eraill; asesu a yw'r dyfarniadau a wnaed wrth lunio amcangyfrifon cyfrifyddu'n rhoi arwydd o wyrduedd bosibl; a gwerthuso'r rhesymeg fusnes dros unrhyw drafodion arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i gwrs arferol busnes.

Fe wnes i hefyd gyfleu deddfau a rheoliadau dynodedig perthnasol a risgiau posibl o dwyll i holl aelodau'r tîm archwilio ac aros yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau trwy gydol yr archwiliad.

Effeithir ar y graddau y mae fy ngweithdrefnau'n gallu canfod afreolaidd-dra, gan gynnwys twyll, gan yr anhawster cynhenid o ran canfod afreolaidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau Cronfa Bensiwn Gwynedd, a natur, amseriad a hyd a lled y gweithdrefnau archwilio a gyflawnwyd.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'm hadroddiad archwilio.

Cyfrifoldebau eraill yr archwilydd

Rwy'n cyfathrebu gyda'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynghylch, ymhlith materion eraill, cwmpas ac amseriad arfaethedig yr archwiliad a chanfyddiadau archwilio arwyddocaol, gan gynnwys unrhyw ddiffygion arwyddocaol mewn rheolaeth fewnol yr wyf yn eu hadnabod yn ystod fy archwiliad.

Tystysgrif cwblhau'r archwiliad

Yr wyf yn tystio fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
Dyddiad: 17 Medi 2024

I Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd, CF10 4BZ

Cyfrifoldeb y Pennaeth Cyllid yw cynnal a chyfanrwydd Gwefan Cronfa Bensiwn Gwynedd; nid yw'r gwaith a wneir gan archwilwyr yn cynnwys ystyried y materion hyn ac yn unol â hynny nid yw archwilwyr yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw newidiadau a all fod wedi digwydd i'r datganiadau ariannol ers eu cyflwyno'n wreiddiol ar y wefan.

10. Datganiad Polisi Cyfathrebu

Cyflwyniad

Mae rheoliad 61 o'r Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) 2013 yn nodi bod gofyn i bob awdurdod gweinyddu gyhoeddi datganiad polisi ynghylch cyfathrebu â budd-ddeiliaid allweddol.

Cyngor Gwynedd yw'r awdurdod sy'n gweinyddu Cronfa Bensiwn Gwynedd ac mae budd-ddeiliaid allweddol y Gronfa yn cynnwys:

1. Aelodau o'r Cynllun:

- 1.1. Aelodau Actif
- 1.2. Aelodau Gohiriedig
- 1.3. Pensiynwyr
- 1.4. Darpar aelodau'r cynllun

2. Cyflogwyr y Cynllun

3. Cyrff eraill:

- 3.1. Y Pwyllgor Pensiynau a'r Bwrdd Pensiynau
- 3.2. staff y Gronfa Bensiwn
- 3.3. Cyrff cyffredinol

Mae'r datganiad cyfathrebu hwn yn nodi'r polisi ar gyfer darparu gwybodaeth a sut y mae'r Gronfa yn bwriadu rhoi cyhoeddusrwydd, hyrwyddo a datblygu'r cynllun i bob grŵp budd-ddeiliaid. Bydd yn cael ei adolygu'n gyson a'i ddiwygio pan fydd newid perthnasol yn y polisi.

Nod y Gronfa yw darparu gwasanaeth cyson o safon uchel i'w budd-ddeiliaid yn y modd mwyaf effeithlon a chost-effeithiol.

Y bwriad yw ein bod yn cyfathrebu mor amserol â phosibl, yn ffeithiol ac mewn iaith glir, ac yn cael ei gyflwyno mewn modd sy'n briodol i'r derbynnydd. Os oes gan unigolion anghenion penodol mewn perthynas â fformat y wybodaeth, cymerir camau i sicrhau bod y fformat gofynnol ar gael, megis Braille, sain, a phrint bras.

Mae holl gyhoeddiadau Cronfa Bensiwn Gwynedd yn ddwyieithog, yn unol â pholisi iaith Cyngor Gwynedd. Gall gwybodaeth mewn ieithoedd eraill fod ar gael ar gais.

Pan fydd newidiadau deddfwriaethol i'r cynllun yn hysbys ymlaen llaw, bydd gweithdrefnau'n cael eu rhoi yn eu lle i weithredu'r newidiadau yn y ffordd fwyaf effeithiol.

1.1 Cyfathrebu ag aelodau actif

Aelodau Actif (gan gynnwys Cyngorwyr) yw'r rhai sy'n cyfrannu i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol drwy un o'r cyflogwyr sy'n rhan o Gronfa Bensiwn Gwynedd. Disgrifir y dulliau cyfathrebu â'r aelodau hyn isod.

- **Gwefan** - Mae gwefan Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cynnwys adran benodol i aelodau actif. Mae'n darparu gwybodaeth gyffredinol am y CPLIL gan gynnwys trosglwyddiadau, ychwanegu at eich buddion, ymddeoli, ysgariad, buddion marwolaeth, lwfansau treth a chwestiynau a ofynnir yn aml. Ychwanegir eitemau newyddion pan fo angen i

roi gwybod i'r Aelodau am unrhyw newidiadau i'r cynllun. Mae adran ar wahân ar gyfer buddion pensiwn i Gynghorwyr.

- **Hunan Wasanaeth Aelodau** - Mae porth ar wefan Cronfa Bensiwn Gwynedd yn caniatáu i'r staff weld a diweddarau eu data pensiwn yn ddiogel ar-lein, megis mynegiant o ddymuniad y grant marwolaeth, manylion cyswllt, datganiadau buddion blynyddol a llythyrau. Mae'r offer cynllunio yn galluogi Aelodau i wneud cyfrifiadau pensiwn a pharatoi ar gyfer eu hymddeoliad.
- **Digwyddiadau cyflogwr** – Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd ar gael i fynychu digwyddiadau cyflogwr ar gais a darparu stondin pensiwn lle gall Aelodau drafod unrhyw faterion pensiwn gyda staff y gronfa a darparu llenyddiaeth berthnasol am y cynllun.
- **Cyflwyniadau** – Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd bob amser ar gael i gynnig cyflwyniadau ar y cynllun. Cynhelir cyflwyniadau hefyd pan fydd eu hangen i roi gwybod i Aelodau Actif am newidiadau mawr i Reoliadau'r cynllun. Gellir cynnal sesiynau gwybodaeth arbenigol hefyd ar gais y cyflogwr ar gyfer aelodau yr effeithir arnynt gan drosglwyddiadau TUPE o'r CPLIL i ddarparwyr pensiwn eraill.
- **Cyrsiau cyn-ymddeol** - Cynhelir rhaglen o chwech cwrs gan Chadwicks IFA, cwmni o ymgynghorwyr ariannol o Gaer bob blwyddyn. Mae cronfeydd pensiwn Gwynedd a Sir y Fflint yn darparu cyflwyniadau am yn ail ynghylch y CPLIL yn y digwyddiadau hyn.
- **Sesiynau ymgynghori** – Gall swyddogion cyfathrebu Cronfa Bensiwn Gwynedd gynnal sesiwn ymgynghori unigol ar gyfer aelodau'r cynllun ar gais cyflogwr y gronfa. Fel arfer, cynhelir ymgynghoriadau yn safleoedd gwaith y gweithwyr cyflogedig ac maent yn cynnig cyfle i Aelodau'r cynllun dderbyn gwybodaeth gyffredinol a phenodol am y CPLIL ac yn gofyn unrhyw gwestiwn sydd ganddynt yn ymwneud â'u pensiwn CPLIL.
- **Apwyntiadau unigol** - Gall aelodau actif drefnu apwyntiad gydag aelod o staff Cronfa Bensiwn Gwynedd yn y swyddfa pensiwn yng Nghaernarfon.
 - Mewn rhai achosion (e.e. salwch terfynol) bydd cynrychiolydd o Gronfa Bensiwn Gwynedd yn ymweld ag aelod yn eu cartref ar gais eu cyflogwr.
- **Llenyddiaeth y Gronfa** –
 - **Pecyn cychwynnol pensiynau** – Dosbarthir pan fydd cyflogwr yn ein hysbysu o aelod newydd. Mae yn cynnwys canllaw byr i'r CPLIL, ffurflen gychwyn pensiwn, ffurflen mynegi dymuniad grant marwolaeth a hysbysiad statudol o ymuno â'r cynllun.
 - **Canllaw Byr**. Mae'r canllaw byr yn rhoi gwybodaeth gyffredinol ar y CPLIL ac yn cael ei anfon at bob gweithiwr newydd ac at aelodau presennol os gofynnir amdano. Gall copïau o'r canllaw byr hefyd cael ei ddarparu mewn Braille, print bras a sain ar ofyn.
 - **Canllaw ymddeol**. Mae'r canllaw ar ymddeol yn amlinellu'r trefniadau ar gyfer talu buddion pensiwn ac yn nodi'r buddion sy'n daladwy i oroeswyr os bu'r aelod farw a'r pethau pwysicaf eraill i'w nodi.
 - **Ffeithlenni**. Mae amrywiaeth o ffeithlenni wedi'u cynhyrchu ar gyfer aelodau'r cynllun sy'n rhoi gwybodaeth am bynciau penodol sy'n ymwneud â'r CPLIL.
- **Cylchlythyrau** - Rydym yn cyhoeddi cylchlythyrau i aelodau gweithredol yn ôl yr angen i roi gwybodaeth ddiweddaraf iddynt am newidiadau yn Rheoliadau'r cynllun.
- **Datganiadau Buddion Blynyddol** - Bob blwyddyn rydym yn cyhoeddi datganiad i bob aelod yn dangos gwerth eu buddion hyd at y 31 Mawrth blaenorol ac yn rhagweld y buddion sy'n daladwy ar oedran pensiwn y wladwriaeth. Fe'u llwythir yn awtomatig i'r porth Hunan Wasanaeth Aelodau neu fe'u hanfonir yn uniongyrchol i'w cyfeiriad cartref os ydynt wedi dewis peidio â chofrestru.
- **Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon** - Mae copi electronig o adroddiad blynyddol a Chyfrifon y Gronfa ar gael i holl Aelodau'r cynllun ar y wefan. Mae copïau caled ar gael hefyd ar gais.
- **Gohebiaeth** - Mae'r Gronfa yn defnyddio post papur ac e-bost i dderbyn ac anfon gohebiaeth. Bydd ymateb yn cael ei wneud yn dewis iaith yr unigolyn.
- **Hysbysiad statudol** - caiff Aelodau eu hysbysu pan fydd unrhyw newid yn digwydd i'w cofnod pensiwn, gan effeithio ar eu pensiwn.
- **Llinell Gymorth Pensiynau** – Mae un rhif llinell gymorth ar gael ar gyfer pob ymholiad pensiwn ac mae cyfeiriad e-bost penodol ar gael ar gyfer ymholiadau drwy e-bost.

- **Ymgyrch bosteri** – Caiff ymgyrch bosteri ei rhoi ar waith pan fydd angen cyfleu newidiadau mawr i'r cynllun i aelodau actif y cynllun. Dosbarthir i gyflogwyr fel y gellir eu harddangos ar safleoedd gwaith yr aelodau.
- **Taflen Gweithdrefn Datrys Anghydfod Mewnol (GDAM)** - Mae dogfen sy'n ymdrin â cham I y GDAM ar gael ar gais.

1.2 Cyfathrebu ag aelodau gohiriedig

Aelodau gohiriedig (gan gynnwys Aelodau sy'n gynghorwyr) yw'r rhai sydd wedi gadael eu cyflogaeth á chyflogwr y cynllun ac sydd â buddion wedi'u cadw o fewn y Gronfa. Disgrifir y dulliau cyfathrebu â'r aelodau hyn isod.

- **Gwefan** - Mae gwefan cronfa bensiwn Gwynedd yn cynnwys adran benodol ar gyfer aelodau gohiriedig. Mae'n darparu gwybodaeth gyffredinol am y CPLIL gan gynnwys trosglwyddiadau, ymddeoliadau, ysgariad, buddion marwolaeth a chwestiynau a ofynnir yn aml. Ychwanegir eitemau newyddion pan fo angen i roi gwybod i'r Aelodau am unrhyw newidiadau i'r cynllun. Mae adran ar wahân ar gyfer buddion pensiwn i Gynghorwyr sy'n gadael cyn oed ymddeol.
- **Hunan Wasanaeth Aelodau** - Mae porth ar wefan Cronfa Bensiwn Gwynedd yn caniatáu i'r aelodau weld a diweddarau eu data pensiwn yn ddiogel ar-lein, megis mynegiant o ddymuniad y grant marwolaeth, manylion cyswllt, datganiadau buddion blynyddol a llythyrau. Mae'r offer cynllunio yn galluogi Aelodau i wneud cyfrifiadau pensiwn a pharatoi ar gyfer eu ymddeoliad.
- **Apwyntiadau unigol** - Gall aelodau gohiriedig drefnu apwyntiad gydag aelod o staff cronfa bensiwn Gwynedd yn y swyddfa bensiwn yng Nghaernarfon.
 - Mewn rhai achosion (e.e. salwch terfynol) bydd cynrychiolydd o gronfa bensiwn Gwynedd yn ymweld ag aelod yn eu cartref ar gais eu cyn cyflogwr, cynrychiolydd, neu'r unigolyn.
- **Llenyddiaeth y Gronfa** –
 - **Canllaw ymddeol.** Mae'r canllaw ar ymddeol yn amlinellu'r trefniadau ar gyfer talu buddion pensiwn ac yn nodi'r buddion sy'n daladwy i oroeswyr os bu'r aelod farw a'r pethau pwysicaf eraill i'w nodi.
 - **Ffeithlenni.** Mae amrywiaeth o ffeithlenni wedi'u cynhyrchu ar gyfer aelodau'r cynllun sy'n rhoi gwybodaeth am bynciau penodol sy'n ymwneud â'r CPLIL.
- **Cylchlythyrau** - Rydym yn dosbarthu cylchlythyrau cyfnodol i aelodau gohiriedig i roi'r wybodaeth ddiweddaraf iddynt am newidiadau yn Rheoliadau'r cynllun.
- **Datganiadau Buddion Gohiriedig** - Bob blwyddyn rydym yn cyhoeddi datganiad i bob aelod gohiriedig yn dangos gwerth cyfredol eu buddion pensiwn. Fe'u llwythir yn awtomatig i'r porth Hunan Wasanaeth Aelodau neu fe'u hanfonir yn uniongyrchol i'w cyfeiriad cartref os ydynt wedi dewis peidio â chofrestru.
- **Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon** - Mae copi electronig o adroddiad blynyddol a Chyfrifon y Gronfa ar gael i holl Aelodau'r cynllun ar y wefan. Mae copïau caled ar gael hefyd ar gais.
- **Gohebiaeth** - Mae'r Gronfa yn defnyddio post papur ac e-bost i dderbyn ac anfon gohebiaeth. Bydd ymateb yn cael ei wneud yn dewis iaith yr unigolyn.
- **Llinell Gymorth Pensiynau** – Mae un rhif llinell gymorth ar gael ar gyfer pob ymholiad pensiwn ac mae cyfeiriad e-bost penodol ar gael ar gyfer ymholiadau drwy e-bost.
- **Taflen Gweithdrefn Datrys Anghydfod Mewnol (GDAM)** - Mae dogfen sy'n ymdrin â cham I y GDAM ar gael ar gais.

1.3 Cyfathrebu â phensiynwyr

Mae pensiynwyr yn cynnwys Aelodau sydd wedi ymddeol a dibynyddion Aelodau ymadawedig. Disgrifir y dulliau cyfathrebu â phensiynwyr isod.

- **Gwefan** - Mae gwefan Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cynnwys adran benodol ar gyfer pensiynwyr. Mae'n rhoi gwybodaeth gyffredinol am y CPLIL gan gynnwys, ysgariad, buddion marwolaeth, dyddiadau talu, byw dramor, cynnydd pensiwn a chwestiynau a ofynnir yn aml. Ychwanegir eitemau newyddion pan fo angen i hysbysu pensiynwyr o unrhyw newidiadau i'r cynllun.
- **Hunan Wasanaeth Aelodau** - Mae porth ar wefan Cronfa Bensiwn Gwynedd yn caniatáu i bensiynwyr weld a diweddarau eu data pensiwn yn ddiogel ar-lein, megis mynegiant o ddymuniad y grant marwolaeth, manylion cyswllt a llythyrau.
- **Apwyntiadau unigol** - Gall pensiynwyr drefnu apwyntiad gydag aelod o staff Cronfa Bensiwn Gwynedd yn y swyddfa bensiwn yng Nghaernarfon.
- **Slipiau cyflog a P60** – Anfonir slip cyflog i bensiynwr pan fydd y taliad nesaf yn newid o £5 neu fwy o'i gymharu â'r mis blaenorol. Mae pob pensiynwr yn derbyn cyfuniad P60 a slip cyflog ar ddiwedd pob blwyddyn dreth.
- **Hysbysiad o Gynnydd Pensiwnau** – Pob mis Ebrill, mae pensiynwyr yn cael rhybudd o'r Cynnydd Pensiwn a fydd yn cael ei weithredu ar y pensiwn (os yn berthnasol) a byddent hefyd yn cael cadarnhad o'r dyddiadau cyflog ar gyfer y 12 mis nesaf.
- **Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon** - Mae copi electronig o adroddiad blynyddol a Chyfrifon y Gronfa ar gael i holl Aelodau'r cynllun ar y wefan. Mae copïau caled ar gael hefyd ar gais.
- **Gohebiaeth** - Mae'r Gronfa yn defnyddio post papur ac e-bost i dderbyn ac anfon gohebiaeth. Bydd ymateb yn cael ei wneud yn dewis iaith yr unigolyn.
- **Llinell Gymorth Pensiwnau** – Mae un rhif llinell gymorth ar gael ar gyfer pob ymholiad pensiwn ac mae cyfeiriad e-bost penodol ar gael ar gyfer ymholiadau drwy e-bost.
- **Llongyfarchiadau ar Ben-blwydd** - Bydd pensiynwyr, gan gynnwys y rhai sy'n derbyn buddion dibynyddion, sy'n dathlu eu pen-blwydd yn 100 oed yn derbyn cerdyn pen-blwydd gan Gronfa Bensiwn Gwynedd.
- **Taflen Gweithdrefn Datrys Anghydfod Mewnol (GDAM)** - Mae dogfen sy'n ymdrin â cham 1 y GDAM ar gael ar gais.

1.4 Cyfathrebu â darpar aelodau

Darpar aelodau yw gweithwyr sy'n gymwys i ymuno â'r CPLIL gydag un o gyflogwyr Cronfa Bensiwn Gwynedd ond wedi penderfynu peidio. Disgrifir y dulliau cyfathrebu â darpar aelodau isod.

- **Gwefan** - Mae gwefan Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cynnwys adran benodol ar gyfer ddarpar aelodau. Mae'n darparu gwybodaeth gyffredinol am y CPLIL gan gynnwys rhesymau dros ymuno, trosglwyddiadau, cyfraddau cyfrannu, ymddeoliad, optio allan a chwestiynau a ofynir yn aml. Ychwanegir eitemau newyddion pan fo angen i roi gwybod i'r Aelodau am unrhyw newidiadau i'r cynllun. Mae adran ar wahân ar gyfer buddion pensiwn i Gynghorwyr sy'n gymwys i ymuno.
- **Digwyddiadau cyflogwyr** – Mae cronfa bensiwn Gwynedd ar gael i fynyachu digwyddiadau cyflogwyr ar gais a darparu stondin bensiwn lle gall darpar Aelodau drafod unrhyw faterion pensiwn gyda staff y gronfa bensiwn a darparu llenyddiaeth a ffurflenni cynllun perthnasol.

Mae cronfa bensiwn Gwynedd yn annog cyflogwyr i gynnwys pensiwnau fel rhan o ddigwyddiadau sefydlu staff a bydd yn darparu llenyddiaeth a ffurflenni. Gallai'r tîm cyfathrebu fod yn bresennol ar gais.

- **Sesiwnau ymgynghori** - Gall swyddogion cyfathrebu Cronfa Bensiwn Gwynedd gynnal sesiwn ymgynghori unigol ar gyfer aelodau'r cynllun a darpar aelodau ar gais cyflogwyr. Fel arfer, cynhelir ymgynghoriadau yn safleoedd gwaith y gweithwyr ac maent yn cynnig cyfle i Aelodau'r cynllun dderbyn gwybodaeth gyffredinol a phenodol am y CPLIL ac yn gofyn unrhyw gwestiwn a allai fod ganddynt ynghylch ymuno â'r CPLIL.
- **Penodiadau unigol** - gall darpar Aelodau drefnu apwyntiad gydag aelod o staff cronfa bensiwn Gwynedd yn y Swyddfa bensiwn yng Nghaernarfon.
- **Llenyddiaeth y Gronfa** –
 - **Canllaw Byr.** Mae'r canllaw byr yn rhoi gwybodaeth gyffredinol ar y CPLIL ac yn cael ei anfon at bob gweithiwr newydd ac ar gais. Gall copïau o'r canllaw byr hefyd cael ei ddarparu mewn Braille, print bras a sain ar ofyn.

- **Ffeithlenni.** Mae amrywiaeth o ffeithlenni wedi'u cynhyrchu ar gyfer aelodau'r cynllun sy'n rhoi gwybodaeth am bynciau penodol sy'n ymwneud â'r CPLIL.
- **Gohebiaeth** - Mae'r Gronfa yn defnyddio post papur ac e-bost i dderbyn ac anfon gohebiaeth. Bydd ymateb yn cael ei wneud yn dewis iaith yr unigolyn.
- **Llinell Gymorth Pensiynau** – Mae un rhif llinell gymorth ar gael ar gyfer pob ymholiad pensiwn ac mae cyfeiriad e-bost penodol ar gael ar gyfer ymholiadau drwy e-bost.
- **Ymgrych bosteri** – Caiff ymgrych bosteri ei rhoi ar waith pan fydd angen cyfleu newidiadau mawr i'r cynllun i aelodau actif y cynllun. Dosbarthir i gyflogwyr fel y gellir eu harddangos ar safleoedd gwaith yr aelodau.

2 Cyfathrebu â Chyflogwyr y cynllun

I alluogi Cyngor Gwynedd fel awdurdod gweinyddu i redeg y cynllun yn effeithlon mae'n hanfodol bod llif gwybodaeth gywir, amserol a chllir rhwng cyflogwyr y cynllun â'r Gronfa yn cael ei gynnal trwy gyfathrebu effeithiol.

Disgrifir y dulliau cyfathrebu â chyflogwyr y cynllun isod.

- **Gwefan** - Mae ein gwefan yn cael ei hadolygu i ddatblygu adran benodol ar gyfer cyflogwyr y cynllun. Mae'r wefan hefyd yn cynnwys holl ddogfennau llywodraethu'r gronfa bensiwn, er enghraifft yr adroddiad prisiad actiwaraid, dogfennau polisi a'r adroddiad blynyddol a Chyfrifon. Mae yna hefyd ddolenni i ffynonellau gwybodaeth bellach fel gwefan benodol CPLIL y Gymdeithas Llywodraeth Leol (LGA).
- **i-Connect** - Mae i-Connect yn borth diogel ar-lein sy'n cymryd data'n uniongyrchol o'r system gyflogres ac yn ei fwydo'n uniongyrchol i'r system bensiwn yn fisol. Mae'n nodi a phrosesu aelodau newydd, pobl sy'n ymuno a gadael, ac yn galluogi'r cyflogwr i wirio a glanhau'r data cyn ei gyflwyno.
- **Cronfa Ddata Cysylltiadau** - Cyflwynir diweddariadau rheoleiddio a gweinyddol yn aml i'r holl gyflogwyr a restrir ar y gronfa ddata cysylltiadau drwy e-bost neu lythyr. Mae'r gronfa ddata cysylltiadau cyflogwyr yn cael ei diwygio yn ôl yr angen yn unol â wybodaeth a dderbynnir gan Gyflogwyr.
- **Cyfarfodydd Cyffredinol Blynyddol** - Cynhelir y cyfarfod cyffredinol blynyddol yn benodol ar gyfer Cyflogwyr a Chynrychiolwyr Undebau i drafod yr adroddiad blynyddol a Chyfrifon. Mae cynrychiolwyr o gyrff cynghori proffesiynol amrywiol, fel Actwari'r Gronfa a Rheolwyr y Gronfa hefyd yn mynychu er mwyn ateb cwestiynau ynghylch cyllid, perfformiad buddsoddi a phrisiannau.
- **Cyfarfodydd Cyflogwyr** - Yn ôl y gofyn i drafod materion testunol, newidiadau sylweddol i ddeddfwriaeth, cyn ac ar ôl y prisiad Actiwaraid a darparu gwybodaeth a thrafod gwelliannau yn y llif gwybodaeth.
- **Cyfarfodydd Cyflogwyr Unigol** - Gellir trefnu cyfarfodydd gyda chyflogwyr unigol i drafod materion sy'n benodol i'w aelodaeth yn y Gronfa Bensiwn, neu i roi cyngor ac arweiniad ar faterion penodol.
- **Cyfarfodydd Hyfforddi Cyflogwyr Unigol** - Gellir trefnu'r rhain i ddatrys unrhyw faterion hyfforddiant gweinyddol a nodwyd gan naill ai'r cyflogwr, neu'r Gronfa. Cynhelir y sesiynau hyn mewn lleoliadau cyflogwyr, a chaiff datblygiadau eu monitro a'u hadolygu'n gyfnodol wedi hynny.
- **Canllaw i gyflogwyr** - Mae'r canllaw newydd i gyflogwyr yn y broses o gael ei gwblhau a chaiff ei ddsbarthu'n electronig i bob cyflogwr a'i lwytho ar ein gwefan.
- **Cytundebau Lefel Gwasanaeth** – Er mwyn gwella safon y gwasanaeth i Aelodau rydym yn bwriadu sefydlu Cytundebau Lefel Gwasanaeth gyda'r Cyflogwyr. Bydd yn rhoi arweiniad ar rwymedigaethau a chyfrifoldebau statudol a gosod targedau ar gyfer cyflogwyr a'r awdurdod gweinyddu er mwyn –
 - Darparu gwybodaeth gywir
 - Gweithredu ar y wybodaeth honno ac ymateb o fewn amser penodol
 Bydd unrhyw dargedau ar gyfer y cytundebau yn cael eu cytuno ymlaen llaw.

3.1 Cyfathrebu â'r Pwyllgor pensiynau a'r Bwrdd pensiwn lleol

Fel awdurdod gweinyddu Cronfa Bensiwn Gwynedd, mae Cyngor Gwynedd wedi ffurfio Pwyllgor Pensiynau a Bwrdd Pensiynau sy'n cwrdd bob chwarter i gyflawni dyletswyddau'r Cyngor mewn perthynas â llywodraethu a gweinyddu'r Gronfa.

Y Pwyllgor Pensiynau sy'n gyfrifol am gymeradwyo dogfennau llywodraethu'r Gronfa Bensiwn, gan gynnwys yr adroddiad blynyddol a Chyfrifon a pholisïau'r gronfa pensiwn. Maent hefyd yn gyfrifol am benderfynu ar Strategaeth Fuddsoddi'r Gronfa Bensiwn a phenodi Rheolwyr Buddsoddi. Mae'r Pwyllgor Pensiynau yn cynnwys naw chynghorwr etholedig.

Mae'r Bwrdd Pensiynau yn gyfrifol am oruchwylio gwaith y Pwyllgor Pensiynau ac maent yn cynorthwyo'r Gronfa Bensiwn i gydymffurfio â'r holl ofynion deddfwriaethol, gan sicrhau bod y Cynllun yn cael ei lywodraethu a'i reoli'n effeithiol ac yn effeithlon. Mae gan y Bwrdd Pensiynau tri cynrychiolydd sy'n aelod o'r cynllun a tri cynrychiolydd cyflogwyr, gyda un ohonynt yn cael eu hethol fel Cadeirydd.

I hwyluso gwaith y Pwyllgor Pensiynau a'r Bwrdd Pensiynau, darperir holl ddogfennau'r gronfa pensiwn iddynt, gan gynnwys yr adroddiad blynyddol a Chyfrifon, yr adroddiad actiwaraid, dogfennau polisi, adroddiadau a phenderfyniadau'r Pwyllgor pensiynau ac Adroddiadau'r Bwrdd Pensiynau.

Disgrifir y dulliau cyfathrebu gyda'r Pwyllgor Pensiynau ac aelodau'r Bwrdd isod.

- **Ebyst** - E-bost yw'r dull cyfathrebu dewisol ar gyfer negeseuon cyffredinol.
- **Adroddiadau** – rhoddir yr adroddiadau canlynol i'r Pwyllgor ac i aelodau'r Bwrdd:
 - **Adroddiadau blynyddol a Chyfrifon** - Y cyhoeddiad allweddol ar fuddsoddi a gweinyddu.
 - **Adroddiad actiwaraid** - Yn dilyn prisiad tair flynyddol y Gronfa
 - **Adroddiadau arbenigol** – Cynhyrchwyd gan Gronfa Bensiwn Gwynedd i'w hystyried.
- **Polisïau'r Gronfa Bensiwn** – Mae gan y Pwyllgor fynediad at holl bolisïau Cronfa Bensiwn Gwynedd i'w hystyried a'u cymeradwyo
- **Cyflwyniadau** – Gwahoddir Aelodau'r Pwyllgor a'r Bwrdd i gyflwyniadau gan Gronfa Bensiwn Gwynedd a chynghorwyr ar fuddsoddiadau, materion actiwaraid a gweinyddu.
- **Hyfforddiant** - Mae'n ofynnol i Aelodau'r Pwyllgor ac aelodau'r Bwrdd Pensiynau ymgymryd â hyfforddiant perthnasol i'w galluogi i gyflawni eu rolau'n effeithiol. Gall hyfforddiant gael ei wneud yn fewnol, gan LGA, rheolwyr buddsoddi a chynghorwyr y gronfa pensiwn neu Actiwari'r gronfa pensiwn.
- **Agenda a chofnodion** – Mae'r agenda a'r cofnodion ar gyfer pob cyfarfod yn cael eu cyhoeddi ar wefan Cyngor Gwynedd.

3.2 Cyfathrebu â staff y Gronfa Bensiwn

Mae cyfathrebu effeithiol gyda staff y Gronfa yn rhan bwysig o weithrediadau dyddiol ac mae'n galluogi Cronfa Bensiwn Gwynedd i ddarparu gwasanaeth o ansawdd a chywir i'n budd-ddeiliaid allweddol.

Disgrifir y dulliau cyfathrebu â staff y gronfa pensiwn isod.

- **Sefydlu** – Mae pob aelod newydd o staff yn dilyn rhaglen sefydlu.
- **E-byst** - E-bost yw'r dull cyfathrebu dewisol ar gyfer negeseuon cyffredinol o fewn yr uned. Lle bo angen, caiff hyn ei ddilyn gan hyfforddiant unigol neu dîm.
- **Sgwrs grŵp WhatsApp** - Yn ystod argyfyngau pan nad yw e-bost ar gael bydd negeseuon cyffredinol yn cael eu rhannu ar WhatsApp.
- **Hyfforddiant mewnol** - Yn ôl yr angen rhoddir hyfforddiant cyffredinol a phenodol ar pensiynau ac ar faterion sy'n codi o ran newidiadau rheoleiddio neu weithdrefnol fel rhan o ymrwymiad yr uned i welliant parhaus.
- **Hyfforddiant allanol** - Mae cyflawni cymwysterau proffesiynol yn bwysig i wella gwybodaeth a hyder y tîm wrth gyfathrebu â budd-ddeiliaid. Felly, anogir pob aelod o staff, newydd a phresennol, i astudio am gymwysterau proffesiynol mewn gweinyddu pensiwn gyda'r Chartered Institute of Payroll Professionals (CIPP). Mae staff hefyd yn mynychu hyfforddiant LGA a Heywood fel y bo'n briodol
- **Cyfarfodydd staff** - Cynhelir cyfarfodydd staff bob deufis i drafod unrhyw ddatblygiadau mewn deddfwriaeth, newidiadau gweithredol neu weithdrefnol. Anogir y staff i gymryd rhan yn y cyfarfodydd hyn a dylanwadu ar y penderfyniadau sy'n effeithio ar yr uned gyfan.
Trafodir y Cynllun Gweithredol, yn cynnwys y Dangosyddion Perfformiad Allweddol, yn rheolaidd, er mwyn sicrhau

bod aelodau'r tîm yn ymwybodol o'u targedau ac y neu bodloni.

- **Gwerthuso** – Pob blwyddyn, mae pob aelod o staff yn derbyn gwerthusiad i drafod materion gwaith, monitro perfformiad a meysydd i'w datblygu.
- **Monitro parhaus** – Caiff safonau'r gwasanaeth eu monitro'n rheolaidd er mwyn sicrhau bod staff yn ymwybodol o'u cyfrifoldebau o ran y Cynllun. Yn ddyddiol, anogir cyfathrebu rhwng aelodau staff a'r tîm rheoli ac mae polisi drws agored ar waith.
- **Y rhyngrwyd**- Mae gan bob aelod o staff fyndiad i'r rhyngrwyd i sicrhau bod gwybodaeth am y CPLIL ar gael yn brydlon. Maent hefyd yn gallu cael mynediad i'r Hunan Wasanaeth Aelodau i'w cynorthwyo i gyflawni eu gwaith.

3.3 Cyfathrebu gyda chyrrff eraill

Er mwyn hwyluso gweinyddu Cronfa Bensiwn Gwynedd mae'n rhaid i ni gyfathrebu gyda'r cyrrff canlynol:

- **Cynrychiolwyr Aelodau** - Gall y rhain gynnwys unrhyw unigolyn neu grŵp, megis Cyfreithwyr, Undebau Llafur neu Ddarparwyr pensiwn eraill, yn gofyn am wybodaeth ar ran aelod o'r cynllun. Dim ond gydag awdurdod yr Aelod y rhoddir hyn, yn unol â Deddf Diogelu Data 1998 a GDPR. Mae holl lenyddiaeth y cynllun ar gael ar gais.
- **Partneriaeth Pensiwn Cymru** - Sefydlwyd Partneriaeth Pensiwn Cymru (WWP) yn 2017. Mae Partneriaeth Pensiwn Cymru yn gyfuniad o wyth cronfa Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Awdurdodau Cyfansoddol) ledled Cymru ac mae'n un o wyth cronfa genedlaethol ar gyfer y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.
- **Grŵp Swyddogion Pensiynau Amwythig** - Mae uwch swyddogion pensiynau Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cyfarfod cynrychiolwyr o Gronfeydd Awdurdodau Lleol eraill yn ardal y West Pennines pob chwarter er mwyn rhannu gwybodaeth, trafod cwestiynau ar ddeddfwriaeth a'r rheoliadau cyfredol yn ogystal ag unrhyw faterion technegol neu weithdrefnol.
- **Grŵp Cymru Gyfan** - Mae uwch swyddogion pensiynau Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cyfarfod cynrychiolwyr o Gronfeydd Awdurdodau Lleol eraill yng Nghymru pob chwarter er mwyn rhannu gwybodaeth, trafod cwestiynau ar ddeddfwriaeth a'r rheoliadau cyfredol yn ogystal ag unrhyw faterion technegol neu weithdrefnol.
- **Grŵp Cyfathrebu Cymru Gyfan** - Mae'r grŵp yn cyfarfod yn ôl yr angen, gyda'r bwriad o ffurfioli ac uno dulliau cyfathrebu o fewn Awdurdodau Llywodraeth Leol Cymru. Mae'r grŵp wedi cyd-gynhyrchu:
 - Datganiad Buddion Blynyddol unffurf ar gyfer aelodau actif a gohiriedig
 - Canllaw Byr i'r cynllun ar gyfer pob aelod
 - Canllaw ymddeoliad
 - Ffurflenni mynegi dymuniad grant marwolaeth
 - Tystysgrifau Salwch
 - Ffeithlenni ar bynciau amrywiol y gellir eu dosbarthu i Aelodau.
- **Actwari'r Cynllun** - O ran lefelau Cyllido, y Prisiad Pob Tair Blynedd, FRS17, TUPE, a'r holl faterion cyllido.
- **CATHEM** – o ran materion treth aelodau'r cynllun.
- **Cyfraniadau Gwirfoddol Ychwanegol (CGY)** - Mae swyddogion y gronfa pensiwn yn cysylltu'n rheolaidd â darparwyr CGY'r gronfa ynghylch cronfeydd Aelodau unigol y Cynllun.
- **Rheolwyr y Gronfa** – O ran buddsoddiadau a pherfformiad y Gronfa.
- **Cymdeithas Llywodraeth Leol** – Mae'r Gymdeithas Llywodraeth Leol (y tîm Pensiynau) yn rhoi cyngor technegol i awdurdodau gweinyddu ac i gyflogwyr ar y CPLIL.

11. Geirfa

Rheolaeth Weithredol - Marc naill ai trwy ddyrannu asedau, amseriad y farchnad neu ddewis stoc (neu gyfuniad o'r rhain). Mewn cyferbyniad uniongyrchol â rheolaeth oddefol.

Actiwari - Ymgynghorydd annibynnol sy'n cynghori ar hyfywedd y Gronfa. Bob tair blynedd mae'r actiwari yn adolygu asedau ac ymrwymadau'r Gronfa ac yn adrodd i'r Cyngor fel yr Awdurdod Gweinyddol ar y sefyllfa ariannol a chyfraddau cyfraniadau'r cyflogwyr a argymhellir. Gelwir hyn yn brisiad actiwaraid.

Aelod Actif - Gweithiwr presennol sy'n cyfrannu at gynllun pensiwn.

Awdurdod Gweinyddol - Y Cyngor sydd â chyfrifoldeb statudol i rhedeg y Gronfa ac sy'n gyfrifol am bob agwedd ar ei rheolaeth a'i gweithrediad.

Cyrrff a ganiateir - Sefydliad y gall ei staff ddod yn aelod o'r Gronfa yn rhinwedd cytundeb derbyn rhwng y Cyngor a'r sefydliad. Mae'n galluogi contractwyr sy'n ymgymryd â gwasanaethau'r Cyngor gyda gweithwyr sy'n trosglwyddo, i gynnig aelodaeth barhaus o'r Gronfa i'r staff hynny.

Dyraniad Asedau - Dosrannu cronfeydd buddsoddi rhwng categorïau o asedau, megis bondiau, ecwitiau, arian parod, eiddo ac ecwiti preifat. Mae dyrannu asedau yn effeithio ar risg ac adenillion.

Dosbarth Ased - Maes/math penodol o fuddsoddiad e.e. ecwiti tramor, incwm sefydlog, arian parod, eiddo.

Dychweliad Meincnod - Y dychweliad meincnod yw'r adenillion a fyddai'n cael eu cyflawni pe na bai Rheolwr y Gronfa wedi gwro oddi wrth bwysoli pob dosbarth o asedau a roddwyd iddo gan y Panel Buddsoddi, ac wedi sicrhau enillion ym mhob un o'r dosbarthiadau asedau hyn sy'n gyson ag enillion cyfartalog yr holl Gronfeydd Awdurdodau Lleol ar gyfer y dosbarth hwnnw. Amlinellir pwysidiadau meincnod dosbarthiadau asedau yn y Datganiad Strategaeth Buddsoddi.

Llywodraethu Corfforaethol - Materion yn ymwneud â'r ffordd y mae cwmni'n sicrhau ei fod yn rhoi'r pwyslais mwyaf ar fuddiannau ei gyfranddalwyr a sut y gall gyfranddalwyr ddylanwadu ar reolaeth.

Ceidwad - Banc neu sefydliad ariannol arall sy'n cadw tystysgrifau stoc ac asedau eraill cleient, yn casglu dididendau ac addaliadau treth sy'n ddyledus, ac yn setlo pryniannau a gwerthiannau.

Pensiynwr Gohiriedig - Aelod sydd wedi stopio talu mewn i'r cynllun ond sydd heb ymddeol eto.

Marchnadoedd datblygol - Marchnadoedd stoc cymharol newydd ac anaeddfed ar gyfer ecwitiau a bondiau. Gall setliad a hylifedd fod yn llai dibynadwy nag yn y marchnadoedd mwy sefydlog, ac maent yn tueddu i fod yn fwy cyfnewidiol.

Cyfraddau cyfraniadau cyflogwr - Y ganran o gyflog y gweithwyr y mae cyflogwyr yn ei dalu fel cyfraniadau tuag at bensiwn y gweithwyr.

Ecwiti - Cyfranddaliadau cyffredin mewn cwmniâu yn y DU a thramor a fasnachir ar Gyfnewidfa Stoc gydnabyddedig. Mae gan gyfranddalwyr fuddiant yn elw'r cwmni ac fel arfer mae ganddynt hawl i bleidleisio mewn cyfarfodydd cyfranddalwyr.

Gwerth teg - Y pris a dderbynnir i werthu ased neu trosglwyddo ymrwymiad mewn trafodyn ar y farchnad ar ddiwrnod penodol.

Gwarantau/bondiau llog sefydlog - Buddsoddiadau, yn enwedig mewn stociau llywodraeth, gyda chyfradd llog warantedig. Mae gan fondiau confensiynol gyfraddau sefydlog, tra bod rhai mynegrifol yn amrywio gyda chwyddiant. Maent yn cynrychioli benthyciadau sy'n daladwy ar ddyddiad penodol yn y dyfodol, ac y gellir eu masnachu ar Gyfnewidfa Stoc yn y cyfamser.

Rheolwr Cronfa - Unigolyn neu gwmini y mae'r ymddiriedolwyr yn dirprwyo buddsoddiad cyfan, neu ran o asedau cronfa iddo gan yr ymddiriedolwyr.

Buddsoddiad - Ased a brynwyd at ddiben cynhyrchu incwm ac enillion cyfalaf ar gyfer ei berchennog.

Gwerth farchnad - Y pris y gellir gwerthu buddsoddiad arno ar ddyddiad penodol.

Goddefol – Dull o reoli buddsoddiadau sy'n ceisio llunio portffolio yn y fath fodd fel ei fod yn rhoi'r un enillion â'r hyn a geir mewn mynegai dewisol.

Pensiynwr - Aelod o'r Cynllun sy'n derbyn pensiwn o'r Gronfa.

Perfformiad - Mesur, a fynegir fel arfer mewn canran, o ba mor dda y mae cronfa wedi gwneud dros gyfnod penodol o amser - naill ai mewn termau absoliwt neu fel y'i mesurwyd yn erbyn y gronfa gyfartalog neu feincnod penodol.

Cronfeydd wedi'u pwlio - Mae cerbydau buddsoddiadau ar y cyd yn rhoi unedau i amrywiaeth o fuddsoddwyr. Mae prisiau uned yn symud mewn ymateb i newidiadau yng ngwerth y portffolio gwaelodol, ac nid yw buddsoddwyr yn berchen yn uniongyrchol ar yr asedau yn y gronfa.

Portffolio - Term cyfunol ar gyfer pob buddsoddiad a ddelir mewn cronfa, marchnad neu sector.

Ecwiti preifat - Buddsoddiadau a wneir gan reolwyr arbenigol mewn pob math o gwmnïau heb eu rhestru yn hytrach na thrwy gyfrandaliadau y gellir eu masnachu'n gyhoeddus.

Cyrff a benderfynir - Cyrff sydd â hawl i ganiatáu i rai neu eu holl staff ddod yn aelodau o'r CPLIL, ar yr amod bod y corff a benderfynir yn bodloni gofynion y rheoliadau CPLIL.

Dychweliad - Cyfanswm yr enillion o ddal buddsoddiad dros gyfnod penodol, gan gynnwys incwm a chynnydd/ (gostyngiad) yng ngwerth y farchnad.

Risg - Yn gyffredinol yn golygu amrywioldeb enillion. Fel arfer rhaid i fuddsoddiadau â mwy o risg addo enillion uwch na buddsoddiadau mwy 'sefydlog' cyn y bydd buddsoddwyr yn eu prynu.

Cyflogwyr y cynllun - Awdurdodau lleol a chyrff a nodir yn rheoliadau'r CPLIL, y mae gan eu gweithwyr hawl awtomatig i fod yn aelodau o'r Gronfa, a chyrff a dderbynnir gan gynnwys cyrff gwirfoddol, elusennol a chyrff tebyg, sy'n cyflawni gwaith o natur gyhoeddus, y gall eu staff ddod yn aelodau o'r Gronfa yn rhinwedd cytundeb derbyn gyda'r Cyngor.

Cyrff ar yr atodlen - Sefydliad sydd â'r hawl i ddod yn aelod o Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol o dan reoliadau'r cynllun. Nid oes angen derbyn sefydliad o'r fath gan fod ei hawl i aelodaeth yn awtomatig.

Gwerth trosglwyddo - Taliadau a wneir rhwng cronfeydd pan fydd cyfranwyr yn gadael gwasanaeth gydag un cyflogwr ac yn penderfynu cymryd gwerth eu cyfraniadau i'r gronfa newydd.

Cynnydd/ (gostyngiad) heb ei wireddu yng ngwerth y farchnad - Y newid yng ngwerth marchnad, ers y dyddiad prynu, y buddsoddiadau hynny a ddelir ar ddiwedd y flwyddyn.

Adroddiad ar yr Archwiliad o'r Cyfrifon – Cronfa Bensiwn Gwynedd

Blwyddyn archwilio: 2023-24

Dyddiad cyhoeddi: Medi 2024

Cyfeirnod y ddogfen: 4455A2024

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol. Ceir rhagor o wybodaeth yn ein [Datganiad o Gyfrifoldebau](#).

Archwilio Cymru yw'r enw torfol anstatudol ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru, sy'n endidau cyfreithiol ar wahân y mae ganddynt ill dau eu swyddogaethau cyfreithiol eu hunain fel a ddisgrifir uchod. Nid yw Archwilio Cymru yn endid cyfreithiol ac nid oes ganddo ef ei hun unrhyw swyddogaethau.

Ni chymerir unrhyw gyfrifoldeb gan yr Archwilydd Cyffredinol, staff Swyddfa Archwilio Cymru na, lle y bo'n berthnasol, yr archwilydd a benodwyd mewn perthynas ag unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog neu gyflogai arall yn eu cymhwyster unigol, nac mewn perthynas ag unrhyw drydydd parti.

Os ceir cais am wybodaeth y gall y ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer o ran trin ceisiadau a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd parti'n berthnasol. Mewn perthynas â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru, Swyddfa Archwilio Cymru a, lle y bo'n berthnasol, yr archwilydd a benodwyd yn drydydd parti'n berthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon at [Swyddfa Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru](mailto:swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru).

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Ynglŷn ag Archwilio Cymru

Ein nodau a'n huchelgeisiau

Rhoi Sicrwydd

i bobl Cymru bod arian cyhoeddus yn cael ei reoli'n dda

Egluro

sut mae arian cyhoeddus yn cael ei ddefnyddio a sut mae'n diwallu anghenion pobl

Ysbrydoli

a grymuso'r sector cyhoeddus yng Nghymru i wella

Manteisio'n llawn ar ein persbectif, ein harbenigedd a'n dyfnder mewnwelediad unigryw

Cryfhau ein sefyllfa fel llais awdurdodol, dibynadwy ac annibynnol

Cynyddu ein gwelededd, ein dylanwad a'n perthnasedd

Bod yn sefydliad enghreifftiol ar gyfer y sector cyhoeddus yng Nghymru a thu hwnt

Cynnwys

Cyflwyniad	5
Cipolwg ar eich archwiliad	6
Adroddiad manwl	
Perthnasedd y datganiadau ariannol	7
Cydymffurfio moesegol	8
Barn archwilio arfaethedig	9
Materion a gododd yn ystod yr archwiliad	10
Atodiadau	
Atodiad 1 – Adroddiad archwilio arfaethedig	11
Atodiad 2 – Llythyr sylwadau	15
Atodiad 3 – Crynodeb o gywiriadau a wnaed	18
Ansawdd archwilio	19
Eich cefnogi chi	20

Cyflwyniad

Rwyf bellach wedi cwblhau fy archwiliad i raddau helaeth yn unol â'm Cynllun Archwilio 2024 yn amodol ar y cwblhau camau gweithdrefn archwilio terfynol. Os bydd unrhyw faterion yn codi o'r gwaith hwn, byddwn yn rhoi diweddariad llafar i Bwyllgor y Gronfa Bensiwn.

Mae'r Adroddiad hwn ar yr Archwiliad o'r Cyfrifon yn crynhoi prif ganfyddiadau fy archwiliad o'ch adroddiad blynyddol a chyfrifon 2023-24. Mae fy nhîm eisoes wedi trafod y materion hyn gyda'r Rheolwr Buddsoddi.

Rwy'n ddiolchgar iawn i'ch swyddogion am eu cymorth wrth gynnal yr archwiliad hwn.

Adrian Crompton
Archwilydd
Cyffredinol Cymru

Cipolwg ar eich archwiliad

Barnau archwilio

Rydym yn bwriadu rhoi barn archwilio ddiamod.

Nid oes gennym unrhyw beth i adrodd arno dan yr adrannau eraill o'm hadroddiad h.y. y rhai sy'n ymwneud â busnes gweithredol; gwybodaeth arall; materion eraill; neu faterion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad.

Materion arwyddocaol

Nid oes camddatganiadau na materion arwyddocaol i'w nodi.

Perthnasedd

Perthnasedd	£30.744 miliwn
Trothwy adrodd ('dibwys')	£1.537 miliwn
Meysydd o ddiddordeb penodol:	
<ul style="list-style-type: none">Datgeliadau Partïon Cysylltiedig - Personél Rheoli Allweddol	£1,000

Perthnasedd y datganiadau ariannol

Perthnasedd £30.744 miliwn

Fy nod yw adnabod a chywiro camddatganiadau perthnasol, h.y. y rhai a allai achosi fel arall i ddefnyddiwr y cyfrifon gael ei gamarwain.

Cyfrifir perthnasedd gan ddefnyddio:

- Asedau Gros 2023/24 o £3.074 biliwn
- Canran perthnasedd o 1%

Rwy'n cymhwyso'r ganran perthnasedd i wariant gros i gyfrifo perthnasedd.

Byddaf yn adrodd wrthyfch ar unrhyw gamddatganiadau uwchlaw £1.537 miliwn, a gyfrifir fel 5% o berthnasedd (a elwir yn 'lefel ddibwys').

Meysydd o ddiddordeb penodol

Ceir rhai meysydd yn y cyfrifon a all fod o fwy o bwysigrwydd i ddefnyddiwr y cyfrifon. Rydym yn pennu lefelau perthnasedd is ar gyfer y rhain fel a ganlyn:

- Datgeliadau Partïon Cysylltiedig - Personél Rheoli Allweddol £1,000

Cydymffurfio moesegol

Cydymffurfio â safonau moesegol

Rydym yn credu:

- ein bod wedi cydymffurfio â'r safonau moesegol y mae'n ofynnol i ni eu dilyn wrth wneud ein gwaith;
- ein bod wedi aros yn annibynnol arnoch chi;
- nad yw ein gwrthrychedd wedi cael ei beryglu; ac
- nad oes gennym unrhyw berthnasoedd a allai danseilio ein hannibyniaeth neu ein gwrthrychedd.

Barn archwilio arfaethedig

Barn archwilio

Rydym yn bwriadu cyhoeddi barn archwilio ddiamod ar gyfrifon eleni unwaith y byddwch wedi darparu Llythyr Sylwadau ar ein cyfer (gweler isod).

Caiff ein hadroddiad archwilio arfaethedig ei nodi yn **Atodiad 1**.

Llythyr sylwadau

Llythyr ffurfiol yw Llythyr Sylwadau sy'n eich galluogi i gadarnhau wrthym bod yr wybodaeth a ddarparwyd ar ein cyfer yn ystod yr archwiliad yn gywir ac yn gyflawn. Mae peth o'r wybodaeth hon wedi'i nodi'n wybodaeth sy'n angenrheidiol yn ôl safonau archwilio; gall gwybodaeth arall ymwneud yn benodol â'ch archwiliad.

Mae'r llythyr yr ydym yn gofyn i chi ei lofnodi wedi'i gynnwys yn **Atodiad 2**.

Materion a gododd yn ystod yr archwiliad

Camddatganiadau

Mae camddatganiad yn digwydd lle nad yw gwybodaeth yn y cyfrifon yn unol â safonau archwilio.

Camddatganiadau a gywirwyd

Yn ystod ein harchwiliad, canfuom gamddatganiadau sydd wedi cael eu cywiro gan y rheolwyr, ond y dylid eu dwyn i'ch sylw chi yn ein tyb ni.

Caiff y rhain eu nodi yn **Atodiad 3**.

Atodiad 1

Adroddiad archwilio arfaethedig

Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i aelodau Cyngor Gwynedd fel y corff gweinyddu ar gyfer Gronfa Bensiwn Gwynedd

Barn ar y datganiadau ariannol

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol y Gronfa Bensiwn Gwynedd ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024 dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol y Gronfa Bensiwn Gwynedd yn cynnwys cyfrif y gronfa, y datganiad asedau net a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys y polisiau cyfrifyddu perthnasedd arwyddocaol.

Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r safonau cyfrifyddu rhyngwladol a fabwysiadwyd yn y DU fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023-24.

Yn fy marn i, ym mhob ffordd berthnasol, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun gwir a theg o drafodion ariannol y gronfa bensiwn yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024, a swm a threfniadaeth ei hasedau a'i rhwymedigaethau, ar y dyddiad hwnnw;
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a'r safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2024.

Sail y farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (ISAs (Y DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Endidau'r Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Caiff fy nghyfrifoldebau dan y safonau hynny eu disgrifio ymhellach yn yr adran o'm hadroddiad sy'n nodi cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol.

Mae fy staff a mhinnau'n annibynnol ar y gronfa bensiwn yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio yr wyf wedi'i chael yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail i'm barn.

Casgliadau sy'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod defnyddio'r sail gyfrifyddu busnes gweithredol i baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i gyflawni, nid wyf wedi adnabod unrhyw ansicrwydd perthnasol mewn perthynas â digwyddiadau neu amodau a all, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r gronfa bensiwn i barhau i fabwysiadu'r sail gyfrifyddu busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeng mis o leiaf o'r dyddiad pan awdurdodir cyhoeddi'r datganiadau ariannol.

Caiff fy nghyfrifoldebau i a chyfrifoldebau'r swyddog cyllid cyfrifol mewn perthynas â busnes gweithredol eu disgrifio yn yr adrannau perthnasol o'r adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth yn yr adroddiad blynyddol heblaw am y datganiadau ariannol a'm hadroddiad i fel archwilydd ar y rhain. Y Swyddog Cyllid Cyfrifol sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy marn am y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall a, heblaw i'r graddau a nodir yn benodol fel arall yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ar yr wybodaeth arall honno. Fy nghyfrifoldeb i yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn berthnasol anghyson â'r datganiadau ariannol neu wybodaeth a gafwyd wrth gyflawni'r archwiliad, neu'n ymddangos fel arall fel pe bai wedi cael ei chamddatgan yn berthnasol. Os wyf yn canfod anghysonderau perthnasol o'r fath neu wybodaeth berthnasol o'r fath sy'n ymddangos fel pe bai wedi cael ei chamddatgan, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn achosi chamddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i wneud, os wyf yn dod i'r casgliad bod yr wybodaeth arall hon wedi'i chamddatgan yn berthnasol, mae'n ofynnol i mi nodi'r ffaith honno.

Nid oes unrhyw beth gennyf i'w nodi yn hyn o beth.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad mae'r wybodaeth a geir yn yr adroddiad blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac yn unol â Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth am yr Gronfa Bensiwn a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi unrhyw gamddatganiadau perthnasol yn yr adroddiad blynyddol.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- nid wyf wedi cael yr holl wybodaeth ac esboniadau y mae eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad;
- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu digonol, neu ni chafwyd ffurflenni sy'n ddigonol ar gyfer fy archwiliad o ganghennau nad ymwelodd fy nhîm â hwy; neu
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu.

Cyfrifoldebau'r swyddog cyllid cyfrifol am y datganiadau ariannol

Fel a esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau am y datganiadau ariannol, y swyddog cyllid cyfrifol sy'n gyfrifol am:

- baratoi'r datganiad cyfrifon, sy'n rhoi darlun gwir a theg;
- cadw cofnodion cyfrifyddu priodol;
- pa bynnag reolaethau mewdol sy'n angenrheidiol ym marn y swyddog cyllid cyfrifol i allu paratoi datganiadau ariannol heb unrhyw gamddatganiadau perthnasol, boed hynny trwy dwyll neu wall; ac

- asesu gallu Cronfa Bensiwn Gwynedd i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu fel y bo'n gymwys, faterion sy'n ymwneud â'r busnes gweithredol a defnyddio sail gyfrifyddu busnes gweithredol oni bai bod y swyddog cyllid cyfrifol yn rhagweld na fydd y gwasanaethau a ddarperir gan Cronfa Bensiwn Gwynedd yn parhau i gael eu darparu yn y dyfodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol

Fy nghyfrifoldeb yw archwilio'r datganiadau ariannol yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch p'un a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhai heb unrhyw gamddatganiad perthnasol, boed hynny trwy dwyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU wastad yn canfod camddatganiad perthnasol pan fo'n bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall ac fe'u hystyrir yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae afreolaidd-dra, gan gynnwys twyll, yn golygu achosion o ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau. Rwy'n dylunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a nodir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn perthynas ag afreolaidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- Holi'r rheolwyr, pennaeth archwilio mewnol a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennaeth ategol mewn perthynas â pholisïau a gweithdrefnau Cronfa Bensiwn Gwynedd sy'n ymwneud ag:
 - adnabod, gwerthuso a chydymffurfio â deddfau a rheoliadau a pha un a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio;
 - canfod ac ymateb i'r risgiau o dwyll a pha un a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, tybiedig neu honedig; a hefyd
 - y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau.
- Ystyried fel tîm archwilio sut a ble allai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll. Fel rhan o'r drafodaeth hon, canfûm botensial ar gyfer twyll yn cofnodi dyddlyfrau anarferol;
- Cael dealltwriaeth am y fframwaith awdurdod sydd gan Gronfa Bensiwn Gwynedd yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoleiddiol eraill y mae Gronfa Bensiwn Gwynedd yn gweithredu oddi mewn iddynt, gan ganolbwyntio ar y deddfau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Gronfa Bensiwn Gwynedd;
- Cael dealltwriaeth am berthnasoedd partion cysylltiedig.

Yn ychwanegol at yr uchod, roedd fy ngweithdrefnau i ymateb i risgiau a ganfuwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu'r datgeliadau yn y datganiadau ariannol a phrofi yn erbyn dogfennaeth ategol i asesu cydymffurfiaeth â deddfau a rheoliadau perthnasol a drafodir uchod;
- holi'r rheolwyr, y Pwyllgor Pensiynau ac ymgynghorwyr cyfreithiol ynghylch ymglybiaeth a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu a'r awdurdod gweinyddu;
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll trwy wrthwneud rheolaethau gan reolwyr, profi priodoldeb cofnodion dyddlyfr ac addasiadau eraill; asesu a yw'r dyfarniadau a wnaed wrth lunio amcangyfrifon cyfrifyddu'n rhoi arwydd o wyrduedd bosibl; a gwerthuso'r rhesymeg fusnes dros unrhyw drafodion arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i gwrs arferol busnes; a
- Fe wnes i hefyd gyfleu deddfau a rheoliadau dynodedig perthnasol a risgiau posibl o dwyll i holl aelodau'r tîm archwilio ac aros yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau trwy gydol yr archwiliad.

Effeithir ar y graddau y mae fy ngweithdrefnau'n gallu canfod afreolaidd-dra, gan gynnwys twyll, gan yr anhawster cynhenid o ran canfod afreolaidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau Cronfa Bensiwn Gwynedd, a natur, amseriad a hyd a lled y gweithdrefnau archwilio a gyflawnwyd.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'm hadroddiad archwilio.

Cyfrifoldebau eraill yr archwilydd

Rwy'n cyfathrebu gyda'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynghylch, ymhlith materion eraill, cwmpas ac amseriad arfaethedig yr archwiliad a chanfyddiadau archwilio arwyddocaol, gan gynnwys unrhyw ddiffygion arwyddocaol mewn rheolaeth fewnol yr wyf yn eu hadnabod yn ystod fy archwiliad.

Tystysgrif cwblhau'r archwiliad

Yr wyf yn tystio fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru

1 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd, CF10 4BZ

Atodiad 2

Llythyr sylwadau

Cronfa Bensiwn Gwynedd

Archwilydd Cyffredinol Cymru

Swyddfa Archwilio Cymru

1 Cwr y Ddinas

Caerdydd

CF10 4BZ

16 Medi 2024

Sylwadau ynghylch datganiadau ariannol 2023/24

Darperir y llythyr hwn mewn cysylltiad â'ch archwiliad o ddatganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Gwynedd ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar Mawrth 2024 at ddiben mynegi barn ynglŷn â'u gwirionedd a thegwch.

Yr wyf yn cadarnhau hyd eithaf fy ngwybodaeth a'm cred ar ôl gwneud yr ymholiadau a oedd yn ddigonol yn fy nhyb i, y gallaf gyflwyno'r sylwadau canlynol i chi.

Sylwadau'r rheolwyr

Cyfrifoldebau

Yr wyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau am:

- baratoi'r datganiadau ariannol yn unol â gofynion deddfwriaethol a'r Cod CIPFA yn arbennig mae'r datganiadau ariannol yn rhoi golwg gywir a theg yn unol â hwy;
- dylunio, gweithredu, cynnal ac adolygu rheolaeth fewnol i atal a chanfod twyll a gwallau.

Gwybodaeth a ddarparwyd

Rydym wedi darparu'r canlynol ar eich cyfer:

- mynediad llawn at:
 - yr holl wybodaeth yr ydym yn ymwybodol ohoni sy'n berthnasol i baratoi'r datganiadau ariannol megis llyfrau cyfrifon a dogfennaeth ategol, cofnodion cyfarfodydd a materion eraill;
 - gwybodaeth ychwanegol yr ydych chi wedi gofyn amdani gennym ni at ddiben yr archwiliad; a

- mynediad digyfngiad at aelodau o staff y penderfynoch chi fod angen cael tystiolaeth archwilio ganddynt;
- canlyniadau ein hasesiad ni o'r risg y gallai'r datganiadau ariannol fod wedi'u camddatgan yn berthnasol o ganlyniad i dwyll;
- ein gwybodaeth ni am dwyll gwirioneddol neu dwyll tybiedig yr ydym ni'n ymwybodol ohono ac sy'n effeithio ar Cronfa Bensiwn Gwynedd ac sy'n cynnwys:
 - rheolwyr;
 - cyflogeion sydd â rolau arwyddocaol mewn rheolaeth fewnol; neu
 - eraill lle gallai'r twyll gael effaith berthnasol ar y datganiadau ariannol;
- ein gwybodaeth ni am unrhyw honiadau o dwyll gwirioneddol, neu dwyll tybiedig, sy'n effeithio ar y datganiadau ariannol a gyflëwyd gan gyflogeion, cyn-gyflogeion, rheoleiddwyr neu eraill;
- ein gwybodaeth ni am bob achos hysbys o ddiffyg cydymffurfio gwirioneddol neu ddiffyg cydymffurfio tybiedig â deddfau a rheoliadau y dylid ystyried eu heffeithiau wrth baratoi'r datganiadau ariannol;
- gwybodaeth am bwy yw'r holl bartïon cysylltiedig a'r holl berthnasoedd a thrafodion partïon cysylltiedig yr ydym yn ymwybodol ohonynt;

Sylwadau am y datganiadau ariannol

Mae'r holl drafodion, asedau a rhwymedigaethau wedi cael eu cofnodi yn y cofnodion cyfrifyddu ac fe'u hadlewyrchir yn y datganiadau ariannol.

Mae'r dulliau, y data a'r tybiaethau arwyddocaol a ddefnyddiwyd i lunio amcangyfrifon cyfrifyddu, a'u datgeliadau cysylltiedig, yn briodol i gyflawni cydnabyddiaeth, mesuriad neu ddatgeliad sy'n rhesymol yng nghyd-destun y fframwaith adrodd ariannol perthnasol.

Rhoddwyd cyfrif priodol am berthnasoedd a thrafodion partïon cysylltiedig ac maent wedi cael eu datgelu'n briodol.

Lle cafwyd digwyddiadau ar ôl y dyddiad adrodd yr oedd yn ofynnol gwneud addasiad ar eu cyfer neu eu datgelu, mae'r holl addasiadau a datgeliadau hyn wedi cael eu gwneud.

Mae pob ymgyfreithiad a hawliad gwirioneddol neu bosibl hysbys y dylid ystyried eu heffeithiau wrth baratoi'r datganiadau ariannol wedi cael eu datgelu wrth yr archwilydd a rhoddwyd cyfrif amdanynt ac maent wedi cael eu datgelu yn unol â'r fframwaith adrodd ariannol perthnasol.

Nid oes unrhyw gamddatganiadau perthnasol, gan gynnwys hepgoriadau, yn y datganiadau ariannol. Mae effeithiau camddatganiadau nas cywirwyd a ganfuwyd yn ystod yr archwiliad yn amherthnasol, yn unol ac ar y cyd, i'r datganiadau ariannol o'u cymryd yn eu cyfanrwydd. Ceir crynodeb o'r eitemau hyn isod:

Sylwadau gan y Pwyllgor Pensiynau

Rydym yn cydnabod bod y sylwadau a wnaed gan y rheolwyr, uchod, wedi cael eu trafod gyda ni.

Rydym yn cydnabod ein cyfrifoldeb am baratoi datganiadau ariannol cywir a theg yn unol â'r fframwaith adrodd ariannol perthnasol. Cymeradwywyd y datganiadau ariannol gan Gronfa Bensiwn Gwynedd/y Pwyllgor Pensiynau ar Dydd Llun, 16 Medi 2024.

Yr ydym yn cadarnhau ein bod wedi cymryd pob cam y dylem fod wedi'i gymryd er mwyn ein gwneud ein hunain yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac er mwyn cadarnhau ei bod wedi cael ei chyfleu i chi. Rydym yn cadarnhau, hyd y gwyddom, nad oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad ydych chi'n ymwybodol ohoni.

Llofnodwyd gan:

Llofnodwyd gan:

Dewi Morgan

Y Cynghorydd Richard Medwyn Hughes

Pennaeth Cyllid, Cyngor Gwynedd

Caderirydd y Pwyllgor Pensiynau

Dyddiad:

Dyddiad:

Atodiad 3

Crynodeb o gywiriadau a wnaed

Yn ystod ein harchwiliad, canfuom y camddatganiadau canlynol sydd wedi cael eu cywiro gan y rheolwyr, ond y dylid eu dwyn i'ch sylw yn ein tyb ni.

Gwerth y cywiriad	Meysydd yn y cyfrifon	Esboniad
<p>Nodyn 15a – Hierarchaeth Gwerth Teg</p> <p>Camddosbarthiad o £210,350,000 mewn buddsoddiadau eiddo cyfun fel Lefel 2 (£221,297,000 yn 2022-23). Yn unol â'r dogfennau ffynhonnell, dylid datgelu buddsoddiadau eiddo cyfun fel Lefel 3.</p>	<p>Nodyn 15a – 'Hierarchaeth Gwerth Teg', Nodyn 15b – 'Cysoniad Mesuriadau Gwerth Teg o fewn Lefel 3' a Nodyn 17 – 'Natur a Graddfa'r Risgiau sy'n Codi o Offerynnau Ariannol'.</p>	<p>O'n hadolygiad o gyfrifon cronfa fuddsoddi Eiddo Cyfun gwaelodol, gwelsom fod buddsoddiad Eiddo Cyfun yn cael ei gamddosbarthu fel Lefel 2 yn hytrach na Lefel 3 yn nhabl Nodyn 15a. Cynhwyswyd hefyd llinell a dadansoddiad newydd yn nhabl Nodyn 15b.</p> <p>Mae ffigurau'r flwyddyn flaenorol hefyd wedi'i ailddatgan i adlewyrchu'r dosbarthiad newydd.</p>
<p>Nodyn 23 – Trafodion Partion Cysylltiedig</p> <p>Prif Bersonél Rheoli:</p> <p>2023-24: Cynyddodd buddion tymor byr £10,000, cynyddodd budd-daliadau ôl-gyflogaeth £2,000.</p> <p>2022-23: Cynyddodd budd-daliadau tymor byr £10,000, cynyddodd budd-daliadau ôl-gyflogaeth £2,000.</p>	<p>Nodyn 23 – Trafodion Partion Cysylltiedig – Prif Bersonél Rheoli</p>	<p>I fod yn unol â'r chod CIPFA a rhestr wirio datgelu; cynnwys Cadeirydd y Pwyllgor Pensiynau fel Prif Bersonél Rheoli a chynnwys tâl yn ymwneud â chyflawni ei gyfrifoldebau mewn perthynas â Chronfa Bensiwn Gwynedd.</p>

Ansawdd archwilio

Mae ein hymrwymiad i ansawdd archwilio yn Archwilio Cymru'n un llwyr. Rydym ni'n credu bod a wnelo ansawdd archwilio â gwneud pethau'n iawn y tro cyntaf.

Rydym yn defnyddio model tair llinell sicrwydd i ddangos sut yr ydym yn cyflawni hyn. Rydym wedi sefydlu Pwyllgor Ansawdd Archwilio i gydlynu a goruchwyllo'r trefniadau hynny. Creffir yn annibynnol ar ein gwaith gan QAD*, ac mae ein Cadeirydd yn gweithredu fel dolen gyswllt i'n Bwrdd ar ansawdd archwilio. I gael rhagor o wybodaeth gweler ein [Hadroddiad Ansawdd Archwilio 2023](#).

Ein Pobl

Ffurir y llinell sicrwydd gyntaf gan ein staff a'n rheolwyr sy'n gyfrifol yn unigol ac ar y cyd am gyflawni'r safonau o ansawdd archwilio yr ydym yn dyheu amdanynt.

- Dewis y tîm cywir
- Defnyddio arbenigwyr
- Goruchwyllo ac adolygu

Trefniadau ar gyfer sicrhau ansawdd archwilio

Ffurir yr ail linell sicrwydd gan y polisiau, yr offer, y ddysg a'r datblygiad, y canllawiau, a'r arweinyddiaeth a ddarparwn i'n staff i'w cefnogi i gyrraedd y safonau ansawdd archwilio hynny.

- Rhaglen archwilio
- Moeseg
- Canllawiau
- Diwylliant
- Dysgu a datblygu
- Arweinyddiaeth
- Cymorth technegol

Sicrwydd annibynnol

Ffurir y drydedd linell sicrwydd gan y gweithgareddau hynny sy'n rhoi sicrwydd annibynnol dros effeithiolrwydd y ddwy linell sicrwydd gyntaf.

- Adolygiadau Rheoli Ansawdd Ymgysylltu
- Adolygiadau â thema
- Adolygiadau oer
- Dadansoddi'r achos sylfaenol
- Adolygiad gan gymheiriaid
- Y Pwyllgor Ansawdd Archwilio
- Monitro allanol

*Cangen monitro ansawdd Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr yw'r Adran Sicrhau Ansawdd.

Eich cefnogi chi

Mae Archwilio Cymru wedi datblygu ystod o adnoddau i roi cymorth i graffu ar gyrrff cyhoeddus Cymru ac i gynorthwyo'r cyrff hynny i barhau i wella'r gwasanaethau y maent yn eu darparu ar gyfer pobl Cymru.

Ewch at ein gwefan i ganfod:

	ein gwaith Arfer Da lle'r ydym yn rhannu arfer a mewnwleidiadau sy'n dod i'r amlwg o'n gwaith archwilio i ategu ein hamcanion i roi sicrwydd, egluro ac ysbrydoli.
	ein cylchlythyr sy'n darparu diweddariadau rheolaidd ar eich cyfer am ein gwaith archwilio gwasanaethau cyhoeddus, arfer da, a digwyddiadau.
	ein cyhoeddiadau sy'n cwmpasu ein gwaith archwilio a gwblhawyd mewn cyrff cyhoeddus.
	gwybodaeth am ein blaenraglen waith ar gyfer archwilio perfformiad 2023-2026 a gaiff ei llywio gan weithgarwch ymgysylltu â rhanddeiliaid a'n dadansoddiad sy'n rhoi darlun o wasanaethau cyhoeddus.
	amryw offer data a ffeithluniau i'ch helpu i gael dealltwriaeth well am dueddiadau gwariant cyhoeddus gan gynnwys ystod o fewnwleidiadau eraill i graffu ar ddarparu gwasanaethau cyhoeddus.

Gallwch gael rhagor o wybodaeth am Archwilio Cymru yn ein [Cynllun Blynyddol 2024-25](#) a hefyd [Ein Strategaeth 2022-27](#).

Audit Wales

1 Cwr y Ddinas

Stryd Tyndall

Caerdydd CF10 4BZ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

Eitem 7

CYFARFOD:	BWRDD PENSIWN
DYDDIAD:	14 HYDREF 2024
TEITL:	DIWEDDARIAD PARTNERIAETH PENSIWN CYMRU
AWDUR:	DELYTH JONES-THOMAS, RHEOLWR BUDDSODDI

1. Cyflwyniad

Mae'r cydweithio wedi bod yn mynd o nerth i nerth ers ei sefydlu yn 2017 ac erbyn hyn, mae 85% o gronfa Gwynedd wedi ei bwlio gyda Partneriaeth Pensiwn Cymru (PPC/WPP).

Mae'r perfformiad hyd yn hyn wedi bod yn gymysg mewn amgylchiadau heriol iawn, ac mae nifer o ddatblygiadau ar y gweill ac felly mae'r adroddiad yma'n diweddarau'r Bwrdd.

2. Cronfeydd Partneriaeth Pensiwn Cymru

Mae'r tabl isod yn nodi gwerth pob is-gronfa a'u perfformiad hyd at 30 Mehefin 2024:

	Gwerth 30/06/24	Dychweliad 3 Mis	Meincnod 3 Mis	Dychweliad 1 Blwyddyn	Meincnod 1 Blwyddyn	Dychweliad Ers Cychwyn	Meincnod Ers Cychwyn
	£m	%	%	%	%	%	%
WPP Global Growth	412.9	-0.6	2.8	13.2	20.1	10.1	12.2
WPP Global Opportunities	441.1	1.5	2.8	18.3	20.1	12.6	12.2
WPP Emerging Markets	62.0	3.5	5.3	10.2	14.9	-1.7	0.7
WPP Sustainable Equity	319.6	0.8	2.8	14.1	20.1	15.5	21.9
WPP Multi Asset Credit	228.9	1.3	2.3	9.2	9.6	2.3	6.3
WPP Absolute Return Bond	223.1	2.1	1.8	8.4	7.5	3.6	4.4
WPP Global Credit	431.9	0.1	0.1	5.5	5.2	-2.3	-2.1

Mae perfformiad pob is-gronfa yn cael ei fonitro gan y PPC yn ogystal â'n ymgynghorwyr yn barhaus, a cyflwynir unrhyw bryderon i'r rheolwr buddsoddi (Russell Investments). Mae Russell Investments yn asesu'r rheolwyr o fewn eu portffolio yn barhaus a byddant yn lleihau, yn cynyddu neu'n dileu eu daliadau i geisio gwella perfformiad tymor hir yr is-gronfa. Ar hyn o bryd mae hyn yn cael ei wneud o fewn yr is-gronfa Global Growth gyda newid yn y rheolwyr o fewn y portffolio.

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd hefyd wedi dechrau buddsoddi yng nghronfeydd marchnadoedd preifat newydd PPC, a reolir gan y rheolwyr buddsoddi canlynol:

Dyled Preifat: Russell Investments

Isadeiledd caeedig: GCM Grosvenor

Isadeiledd pen agored: CBRE Global Infrastructure Fund, IFM Global Infrastructure Fund a Octopus Renewables Infrastructure SCSp.

Ecwiti Preifat: Schroders

Bydd y buddsoddiadau yn cynyddu pob chwarter wrth i gyfalaf cael ei alw, a bydd adroddiad ar eu cynnydd yn cael ei gyflwyno i'r Bwrdd maes o law.

3. Datblygiadau

3.1 Eiddo

Bydd y PPC yn sefydlu portffolio buddsoddi eiddo. Y gofyn ar gyfer pob rheolwr eiddo yw:

UK Core Real Estate, cymryd buddsoddiadau presennol y cronfeydd a'u trosglwyddo dros amser i bortffolio buddsoddi eiddo uniongyrchol.

International Real Estate, sefydlu buddsoddiadau pen agored sy'n buddsoddi mewn cronfeydd ac asedau uniongyrchol byd-eang.

Local / Impact Real Estate, datblygu rhaglen fuddsoddi sy'n defnyddio buddsoddiadau cronfeydd a buddsoddiadau uniongyrchol mewn strategaethau sydd yn gwneud gwahaniaeth yn y Deyrnas Unedig, gydag o leiaf 50% o asedau wedi'u lleoli yng Nghymru.

Ar ôl cwblhau proses gaffael gyhoeddus drwyadl, gyda chefnogaeth bfinance a Hymans Robertson, penodwyd Rheolwyr Buddsoddi Eiddo ar gyfer y bartneriaeth. Y rheolwyr a benodwyd ydi:

- '*UK Core Real Estate*' – Schroders
- '*International Real Estate*' – CBRE
- '*Impact / Local Real Estate*' – Schroders

Bydd Cronfa Bensiwn Gwynedd maes o law yn ystyried ein portffolio eiddo er mwyn manteisio ar yr opsiynau hyn.

3.2 Galwad am dystiolaeth

Ym mis Medi 2024, mae'r Canghellor wedi lawnsio adolygiad pensiynau nodedig i hybu buddsoddiad, cynyddu enillion cynilo a mynd i'r afael â gwastraff yn y system pensiynau. Mae'r Canghellor wedi penodi'r Gweinidog Pensiynau i arwain yr adolygiad. Bydd yr adolygiad yn canolbwyntio ar gynlluniau buddion diffinedig a'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

Fel y camau cychwynnol, bydd yr adolygiad yn ystyried tystiolaeth ar ystod o gwestiynau sydd i'w gweld yma: [Pensions Investment Review: Call for Evidence - GOV.UK \(www.gov.uk\)](https://www.gov.uk/government/consultations/pensions-investment-review-call-for-evidence) Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd, Partneriaeth Pensiwn Cymru a nifer o randdeiliaid allweddol y Gronfa wedi ymateb i'r cam cychwynnol hwn. Gellir dod o hyd i'r ymateb gan Gronfa Bensiwn Gwynedd yn Atodiad 1.

4. Cyfarfod Ymgysylltu Cadeiryddion Byrddau Pensiwn - 8 Hydref 2024

Mae Sioned Parry ac Osian Richards (fel Aelod Cynrychiolydd y JGC) wedi mynychu'r cyfarfod hwn yn ddiweddar a byddant yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd.

5. Argymhelliad

Gofynnir i'r Bwrdd nodi'r wybodaeth.

Consultation Questions and Answers- Gwynedd Pension Fund

Scales and Consolidation

5. To what extent has LGPS asset pooling been successful, including specific models of pooling, with respect to delivering improved long-term risk-adjusted returns and capacity to invest in a wider range of asset classes?

Gwynedd Pension Fund has maximized the level of investment made via the Wales Pension Partnership (WPP) with 85% of the Fund's assets pooled or under pool management. Gwynedd's strategic asset allocation has historically been dominated by listed equities, but the pool has given the fund the opportunity to invest in a wide range of private market asset classes, facilitation of significant UK and local investments, and significant advances in responsible investment, including WPP becoming signatories of the Stewardship code. Gwynedd Pension Fund is committed to invest further into Wales, the UK and any levelling up opportunities and the WPP will be the key facilitator for these opportunities.

The WPP model uses an independent third-party fund operator with responsibility for investment manager appointments. This reduces conflicts, enables best in class operator and investment manager appointments, and obtains the scale benefits of the operator and its investment advisor. The design of this model allows the pre-existing excellent working relationship between the Welsh Administering Authorities to continue strongly. The decision-making process (one fund, one vote) ensuring local and collective objectives can be delivered via the WPP swiftly and successfully.

The current governance and pooling structure allows Gwynedd Pension Fund to comply with Welsh regulatory requirements e.g Welsh language Act, Well-being of Future Generations (Wales) Act and accounts and external audit regulation. This is a notable advantage to Gwynedd Pension Fund as we operate fully bilingually which could not be fulfilled with any other pool.

Many strategies have only recently started to build a track record of live performance and therefore it is still early days to properly evaluate long-term risk adjusted returns performance for the pooled investments. However, there is no doubt that WPP-established sub funds have been able to deliver significantly enhanced diversification for significantly reduced 'like-for-like' cost. The overall fees for Gwynedd Pension Fund have increased over recent years, however this is inevitable as the value of assets under management has increased along with increasing exposure to private markets, the Fund's members, officers, and independent adviser believe that WPP's funds provide excellent value for money.

Cost v's Value

2. Is there a case for Government interventions, aimed at employers or other participants in the market, designed to encourage pension schemes to increase their investment budgets in order to seek higher investment returns from a wider range of asset classes?

A push for higher investment returns can increase risk to employers who fund the LGPS since a sustained fall in the value of higher risk assets could cause an increase in employer contributions, and as a result impacting local taxpayers.

Considerations in seeking higher returns from broader range of assets include:

- 1) locally decided investment strategy appropriate to the liabilities of each individual LGPS fund (extent of surpluses, maturity of liabilities, cashflow positive or negative, appropriate diversification to reduce risk, etc);
- 2) level of risk acceptable to employers who fund the LGPS and agreed in locally decided funding strategies; and
- 3) fiduciary duty to pay pensions when due (which in turn leads to seeking appropriate risk-adjusted returns net of costs).

Gwynedd Pension Fund has increased allocations to a wider range of asset classes in order to diversify, notably private market assets. The WPP have established new sub-funds for private equity, infrastructure, and private debt which has allowed us to increase our proportion and therefore pooling has been key to this. We are also, along with the other LGPS funds in Wales invested in and are considering more allocations to local impact investments (private equity, infrastructure, and real estate), intended to support economic growth and have wider positive social and environmental impact, particularly in Wales. As we already invest in a wide range of asset classes, we do not require additional intervention from the Government to encourage this.

Investing in the UK

1. What is the potential for a more consolidated LGPS and workplace DC market, combined with an increased focus on net investment returns (rather than costs), to increase net investment in UK asset classes such as unlisted and listed equity and infrastructure, and the potential impacts of such an increase on UK growth?

Gwynedd Pension Fund and the WPP's declared intention since we voluntarily started pooling was to focus on net investment returns rather than costs.

We do not believe that the size of pools is stopping the LGPS from investing more in the UK. The limiting factors are:

- 1) availability and attractiveness of suitable UK investments relative to global investment options; and
- 2) fiduciary duty which requires LGPS funds to seek the most attractive risk-adjusted returns globally in each asset class it decides to invest in as part of its investment strategy.

As well as UK specific equity mandates, Wales has global mandates in listed and unlisted equities and in infrastructure that can invest in the UK. In those global mandates, allocations to the UK are reflective of investment manager views on the attractiveness of UK investment opportunities. In order to facilitate Welsh and UK investments within these mandates, the WPP have established a relationship with a number of allocators in order to link and promote viable local investments. If the pools were consolidated, then this arrangement would no longer take place.

Investment by LGPS pools in smaller scale, local opportunities is important. These could potentially cause additional UK growth, whereas investment by the LGPS in large-scale infrastructure for example could simply displace investment by international investors who will instead invest in other countries so that there is not a net increase in UK assets. We believe that consolidation and absorption of the WPP into a larger pool would likely make it more difficult to invest locally in the infrastructure of Wales.

2. What are the main factors behind changing patterns of UK pension fund investment in UK asset classes (including UK-listed equities), such as past and predicted asset price performance and cost factors?

The primary driver of the shift away from UK investment is fiduciary duty – seeking attractive risk-adjusted returns in each asset class. This has led to greater diversification by geography across all asset classes and pursuit of the most attractive risk-adjusted returns from the global opportunity set.

We believe the following factors are relevant to the changing pattern from UK listed equities:

Diversification (reducing risk) and maximizing the return opportunity set. UK equities present a relatively small component of the global equity market (c.3%) and is materially underweight strategically important sectors such as technology (e.g. relative to the US). UK equities have cumulatively underperformed global equities ex-UK.

Adoption of actively managed global equity mandates; allowing discretion to managers to select stocks where they have highest conviction to outperform, regardless of where companies are listed.

Investing in UK listed equities does not mean investing in the UK economy. Some companies listed in the FTSE 100 generate the vast majority of their revenue from outside the UK.

Unwelcome political instability. Brexit and issues relating to political uncertainty have, arguably, not been conducive factors to make UK equities an attractive return opportunity.

UK private sector DB pension schemes de-risking. With significant improvements in funding levels, they have been able to de-risk (protecting the security of accrued benefits for members) and no longer need to invest in listed equities (global or UK) to generate the returns required.

Higher transaction costs when purchasing UK listed equities. Stamp Duty Reserve Tax of 0.5% is incurred when purchasing UK listed equities (but not on non-UK equities), which is a factor contributing to UK listed equities being relatively less attractive.

Allocations to UK listed equities have reduced to help to fund higher allocations to Private Market assets. We would be concerned that if the Government gave guidance on how much LGPS funds should be investing in UK listed equities, as this could reduce our ability to invest in UK private market assets.

Concerns over the alignment of UK listed equities to institutional investors' Net Zero and decarbonisation ambitions. Significant parts of the FTSE all-share index are invested in sectors such as Oil, Gas, Mining, Utilities and Banks. Institutional investors have legitimate concerns about how companies in these sectors are aligned to helping to achieve their funds' environmental aspirations.

3. Is there a case for establishing additional incentives or requirements aimed at raising the portfolio allocations of DC and LGPS funds to UK assets or particular UK asset classes, taking into account the priorities of the review to improve saver outcomes and boost UK growth? In addition, for the LGPS, there are options to support and incentivise investment in local communities contributing to local and regional growth. What are the options for those incentives and requirements and what are their relative merits and predicted effectiveness?

The Gwynedd Pension Fund strongly believes in the potential benefits from investment in local communities contributing to local and regional growth as demonstrated by our existing commitments to invest in UK assets.

There is a case for establishing additional incentives to encourage higher allocations to UK assets generally. Incentives could increase the relative attractiveness of investment in the UK and make it possible to invest more in the UK within existing fiduciary responsibilities.

If the government wishes to impose “requirements” (e.g. specific allocations to UK assets in aggregate or for specific asset classes) then it will be necessary to investigate the legal issues around the interaction of such requirements with fiduciary duties.

Incentivising local investment and thereby increasing its attractiveness could further increase allocations within the current constraints of fiduciary duty and provide additive investment in UK growth.

CYFARFOD	BWRDD PENSIWN
DYDDIAD	14 HYDREF 2024
TEITL	FFORWM BUDDSODDI STRATEGOL LAPF A CYNHADLEDD BUDDSODDI A PHENSIYNAU LGC
PWRPAS	Derbyn adborth a gwybodaeth berthnasol o'r gynhadledd
ARGYMHELLIAD	Derbyn y wybodaeth
AWDUR	Anthony Deakin

1. CYFLWYNIAD

Mae Fforwm Buddsoddi Strategol LAPF a Chynhadledd Buddsoddi a Phensiynau LGC wedi cael eu cynnal dros y misoedd diwethaf ac mae Anthony Deakin wedi mynychu ar ran y Bwrdd.

2. FFORWM BUDDSODDI STRATEGOL LAPF

Gellir gweld agenda'r gynhadledd yma:

<https://www.dgpublishing.com/lapf-strategic-investment-forum-july/agenda/>

Bydd Anthony Deakin yn darparu adborth llafar ac yn rhannu gwybodaeth berthnasol o'r gynhadledd.

3. CYNHADLEDD BUDDSODDI A PHENSIYNAU LGC

Gellir gweld agenda'r gynhadledd yma

<https://investmentsummit.lgcplus.com/2024/en/page/programme>

Bydd Anthony Deakin yn darparu adborth llafar ac yn rhannu gwybodaeth berthnasol o'r gynhadledd

4. ARGYMHELLIAD

Gofynnir i'r Bwrdd dderbyn y wybodaeth.

CYFARFOD	BWRDD PENSIWN
DYDDIAD	14 HYDREF 2024
TEITL	ASESIAD GWYBODAETH CENEDLAETHOL HYMANS ROBERTSON
PWRPAS	Darparu gwybodaeth am yr Asesiad Gwybodaeth Cenedlaethol
ARGYMHELLIAD	Nodi cynnwys yr adroddiad a cymryd rhan yn yr asesiad
AWDUR	Meirion Jones, Rheolwr Pensiynau

1. Cyflwyniad

Mae'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) yn elfen hanfodol o'r sector cyhoeddus, gan ddarparu buddion ymddeol i filiynau o weithwyr ledled y DU. Wrth i dirwedd rheoli pensiynau esblygu, mae'n hanfodol bod rhanddeiliaid yn cael gwybod ac yn meddu ar y wybodaeth angenrheidiol i lywio cymhlethdodau cynlluniau pensiwn. Mae Asesiad Gwybodaeth Cenedlaethol (AGC) Hymans Robertson yn offeryn gwerthfawr yn hyn o beth. Mae'r papur hwn yn amlinellu buddion yr AGC a'i arwyddocâd i rhanddeiliaid CPLIL.

2. Gwell Gwybodaeth a Dealltwriaeth

Mae Asesiad Gwybodaeth Cenedlaethol CPLIL wedi'i gynllunio i wella dealltwriaeth o bynciau pensiwn allweddol ymhlith rhanddeiliaid CPLIL, gan gynnwys aelodau o'r Pwyllgor Pensiynau ac Bwrdd Pensiwn. Trwy gymryd rhan yn yr asesiad, gall unigolion nodi bylchau gwybodaeth a meysydd i'w gwella, gan arwain at broses gwneud penderfyniadau mwy gwybodus.

3. Safoni Gwybodaeth

Un o brif fanteision yr AGC yw sefydlu fframwaith gwybodaeth safonol ar draws y CPLIL. Mae hyn yn sicrhau bod gan yr holl rhanddeiliaid ddealltwriaeth gyson o bynciau hanfodol, megis strategaethau buddsoddi, gofynion rheoleiddio, a rheoli risg. Mae safoni yn meithrin gwell cyfathrebu a chydweithio ymhlith rhanddeiliaid, gan arwain yn y pen draw at lywodraethu cronfeydd pensiwn yn fwy effeithiol.

4. Adnabod Anghenion Hyfforddiant

Mae'r asesiad yn rhoi mewnwleidiad gwerthfawr i wybodaeth gyfunol rhanddeiliaid CPLIL. Trwy ddadansoddi'r canlyniadau, gall sefydliadau nodi anghenion hyfforddi penodol a theilwra rhaglenni addysgol yn unol â hynny. Mae'r dull hwn o dargedu hyfforddiant yn sicrhau bod adnoddau'n cael eu dyrannu'n effeithlon a bod rhanddeiliaid yn cael y cymorth sydd ei angen arnynt i wella eu harbenigedd.

5. Gwell Llywodraethu a Chydymffurfio

Mae strwythur llywodraethu gwybodus yn hanfodol ar gyfer rheoli cronfeydd pensiwn yn effeithiol. Mae'r AGC yn arfogi ymddiriedolwyr a'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau â'r wybodaeth sydd ei hangen i gyflawni eu dyletswyddau ymddiriedol a chydymffurfio â safonau rheoleiddio. Drwy wella arferion llywodraethu, mae'r asesiad yn cyfrannu at gynaliadwyedd hirdymor a chywirdeb y CPLIL.

6. Meincnodi ac Arferion Gorau

Mae'r AGC yn caniatáu i sefydliadau feincnodi eu lefelau gwybodaeth yn erbyn safonau'r diwydiant ac arferion gorau. Mae'r dadansoddiad cymharol hwn yn annog gwelliant parhaus ac yn cymhell rhanddeiliaid i ymdrechu am ragoriaeth yn eu rolau. Trwy ddysgu gan gyfoedion a mabwysiadu arferion gorau, gall cronfeydd CPLIL wella eu perfformiad a'u darpariaeth gwasanaeth cyffredinol.

7. Cefnogaeth ar gyfer Gwneud Penderfyniadau Strategol

Mewn amgylchedd ariannol cynyddol gymhleth, mae gwneud penderfyniadau strategol yn hollbwysig ar gyfer llwyddiant cronfeydd pensiwn. Mae'r mewnwelediad a gafwyd gan yr AGC yn grymuso rhanddeiliaid i wneud dewisiadau gwybodus ynghylch strategaethau buddsoddi, rheoli risg a gweinyddu cronfeydd. Yn y pen draw, mae'r dull gwybodus hwn yn arwain at ganlyniadau gwell i aelodau'r cynllun a buddiolwyr.

8. Casgliad

Mae Asesiad Gwybodaeth Cenedlaethol CPLIL Hymans Robertson yn adnodd hanfodol ar gyfer gwella gwybodaeth a dealltwriaeth rhanddeiliaid CPLIL. Mae asesiad 2024 wedi dechrau fis diwethaf, a dylai pob aelod fod wedi derbyn e-bost gan Hymans mewn perthynas â'r asesiad.

Bydd yr asesiad yn rhoi cipolwg i'r gronfa ar lefelau cyd-wybodaeth ein Pwyllgor a'n Bwrdd, yn ogystal â meincnodi sgoriau yn erbyn Cronfeydd eraill sy'n cymryd rhan. Asesir wyth maes allweddol sy'n hanfodol ar gyfer cyrraedd y safonau llywodraethu da a ddisgwylir gan y cynllun. Mae pob aelod hefyd yn derbyn ei sgôr unigol ei hun. Mae rhai o'r meysydd dan sylw yn cynnwys: Rôl y Pwyllgor a Deddfwriaeth Pensiynau, Perfformiad Buddsoddi a Rheoli Risg a Llywodraethu Pensiynau.

Mae'r asesiad mewn ffurf holiadur amlddewis ar-lein a bydd yn cymryd tua 15 - 20 munud i'w gwblhau.

Gellir defnyddio'r wybodaeth hon i greu cynlluniau hyfforddi wedi'u targedu ar gyfer aelodau, yn seiliedig ar y bylchau gwybodaeth a nodwyd. Mae'r asesiad hefyd yn rhoi manylion am lefelau ymgysylltu'r Pwyllgor a'r Bwrdd, yn ogystal â lledaenu gwybodaeth ym mhob un o'r wyth maes hyn.

Ar ôl i'r asesiad ddod i ben bydd Hymans yn cynhyrchu adroddiad cenedlaethol sy'n cynnwys dadansoddiad o dirwedd gyfredol Pwyllgor a Bwrdd CPLIL ledled y DU o'i gymharu â chanlyniadau AGC blaenorol.

CYFARFOD:	BWRDD PENSIWN
DYDDIAD:	14 HYDREF 2024
TEITL:	CYNADLEDDAU PENSIWN
PWRPAS:	I nodi cynadleddau 2025
AWDUR:	Delyth Jones-Thomas, Rheolwr Buddsoddi

1. Cyflwyniad

Mae aelodau'r Pwyllgor Pensiynau, Bwrdd a swyddogion yn cael cyfle i fynychu nifer o gynadleddau ar sail cylchdro yn ystod y flwyddyn er mwyn ehangu ein gwybodaeth a trafod materion cyfredol.

2. Calendr Cynadleddau 2025

Trefnir nifer o gynadleddau sy'n ymwneud â phensiynau yn ystod y flwyddyn. Fodd bynnag, mae perthnasedd y cynadleddau i Gronfa Bensiwn Gwynedd ac aelodau'r Pwyllgor, Bwrdd a swyddogion yn amrywio. Er mwyn cynnal perthnasedd, mae'r Pwyllgor wedi cymeradwyo rhestr o gynadleddau perthnasol y gall aelodau a/neu swyddogion eu mynychu. Mae'r rhestr yn seiliedig ar berthnasedd cynnwys hanesyddol y digwyddiadau hyn.

Mae'r cynadleddau y gall aelodau a swyddogion eu mynychu yn 2025 fel a ganlyn:

- i) **Cynhadledd Llywodraethu CPLIL, Bournemouth**
Dydd Iau, 30 Ionawr i Ddydd Gwener, 31 Ionawr 2025
- ii) **Seminar Buddsoddi LGC, Carden Park**
Dydd Iau, 20 Mawrth i Ddydd Gwener, 21 Mawrth 2025
- iii) **Cynhadledd pŵlio CPLIL, Belfry**
Dydd Mawrth, 6ed Mai i Ddydd Mercher 7 Mai 2025
- iv) **Fforwm Buddsoddi Strategol LAPF, The Grove**
Dydd Llun, 30 Mehefin i Ddydd Mawrth, 1af Gorffennaf 2025
- v) **Cynhadledd Buddsoddi LGC, Birmingham**
Dydd Iau, 11eg Medi i Ddydd Gwener, 12fed Medi 2025
- vi) **Cynhadledd LAPFF**
Rhagfyr 2025 (dyddiadau a lleoliad i'w gadarnhau)

Caniateir un aelod o'r Bwrdd i bob digwyddiad. Os daw swyddogion neu aelodau i wybod am gynadleddau defnyddiol nad ydynt yn ymddangos ar y rhestr gymeradwy,

cynhelir asesiad a rhoddir ystyriaeth i ychwanegu'r digwyddiad hwnnw at y rhestr yn y dyfodol os yn briodol.

3. Argymhelliad

Gofynnir i aelodau'r Bwrdd nodi'r rhestr o gynadleddau ar gyfer 2025.